

NVI SPANNINGE
 PÅ FØRSTAS - FUTURET ER IKKE...
 1090

(TWILLING)
 (SUELER)

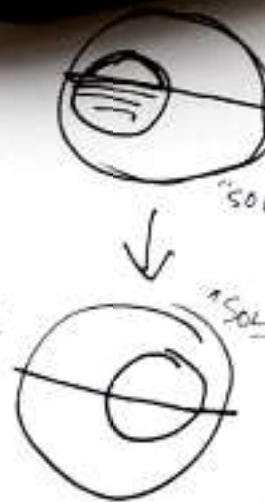

"når du begynner
 med enkelhet
 kan du gå langt"

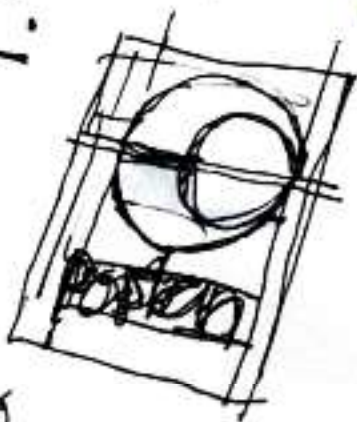
3-27
 AN

TO SIDER
 AV HISTORIEN

3-27
 net.

SE PÅ
 IDEER

bring

Nøkkeltall 2008

KONSERN	2008	2007	2006	2005	2004
Driftsinntekter (mill. kroner)	28 663	26 810	23 273	19 995	17 959
EBIT (mill. kroner)	361	1 080	1 313	1 155	1 257
Statlige kjøp (mill. kroner)				326	316
Andel av inntekter fra enerettsområdet	12,5 %	13,1 %	15,0 %	18,3 %	20,8 %
Omsetning i utenlandske selskaper (mill. kroner)	7 428	6 240	4 153	1 727	1 443
Totalvolum pakker Posten Norge AS (mill. stk)	35,0	32,1	30,7	31,3	29,2
Totalvolum brev Posten Norge AS (mill. stk)	2 598	2 687	2 752	2 654	2 586
Utvikling A- og B-post	(0,7 %)	(0,3 %)	(0,8 %)	(5,8 %)	(7,0 %)
Leveringskvalitet A-post (andel fremme over natt)	87,1 %	85,1 %	82,4 %	86,7 %	87,5 %
Maskinsorteringsgrad, småbrev	84 %	80 %	80 %	82 %	81 %
Maskinsorteringsgrad, alle brev	70 %	66 %	64 %	61 %	59 %
Årsverk pr. 31.12.	25 851	24 870	22 272	20 541	21 373
Antall salgssteder (postkontor/Post i Butikk)	1 479	1 487	1 501	1 523	1 529
Kundetilfredshet i salgsnett (poeng, maks 100)	84	83	83	81	80
Postens omdømme, andel «Godt inntrykk» (MMI)	55 %	54 %	59 %	56 %	50 %

I 2008 fikk Posten nytt ansikt og grønne Bring ble lansert i Norden. Men det er menneskene bak som gir merkevaren innhold. Våre ansatte lever for å levere og finne nye veier. Sammen står vi sterkere, når vi samlet går inn i fremtiden.

Dag Mejdell, konsernsjef

Innhold

01

Konsernsjefen har ordet	4
Forretningsidé, visjon og mål	6
Organisasjon	8

02

Styrets årsberetning	12
Finansielle nøkkeltall	30
Resultatregnskap	31
Balanse	32
Kontantstrømoppstilling	33
Egenkapitaloppstilling	34
Noter til regnskapet	64
Revisjonsberetning	124

03

Segment Post	36
Segment Logistikk	40
Segment IKT	44

04

Selskapsstyring	48
Markedsrapport	52
Miljørapport	56
HMS-rapport	60

Historiske milepæler

1647 Postverket opprettes av Hannibal Sehested – dansk stattholder i Norge.

1719 Staten overtar ansvaret for Postverket.

1854 Posten er med ved etableringen av den første jernbanen fra Christiania til Eidsvoll. Jernbaneloven fra 1848 la til grunn at posten skulle sendes med jernbanen og at poståpneriene skulle legges til stasjonene.

1855 Det første norske frimerket ble utgitt.

1871 Ny postlov innfører forenklet prissystem med innenlands porto, postbokser på postkontorene og postkasser på adressatenes dører.

1903 Den første frankeringsmaskinen blir tatt i bruk. Den var en norsk oppfinnelse.

1952 Ny postkasselov definerer at alle skal ha postkasse.

1968 Postnummer innføres for å kunne håndtere store postmengder.

1995 Statens Datasentral (SDS) kjøpes av Posten, fusjoneres med Postens Datasentral og får navnet Posten SDS (nå ErgoGroup).

2000 Postens planer for omlegging av postkontor til post i butikk blir godkjent av Stortinget.

2002 Stortinget omgjør Posten til rent aksjeselskap 1. juli: Posten Norge AS.

Viktige hendelser i 2008

Januar

Det ble tidlig i januar fastslått at all juleposten var kommet fram i tide. Dermed var kvaliteten langt bedre enn forrige jul.

2008 skal bære preg av miljø-satsing på mange områder, og et av tiltakene er å få mer gods over på jernbane.

Februar

Regjeringen sa ja til å legge om Postens salgsnett. Det betyr at 124 postkontor legges om, og at det blir etablert post i butikk i stedet. Omtrent 650 medarbeidere i Salgs- og servicenettet vil bli berørt av endringene.

Alle datterselskapene skal profileres med samme grønnfarge, med unntak er IT-selskapet ErgoGroup. Posten i Norge skal fortsatt være rød.

Mars

Spinnaker-prosjektet lanseres. Det er et lønnsomhetsprogram som skal redusere kostnader og øke inntektene, slik at konsernet står bedre rustet til å møte fremtiden.

April

Konkurransen om Norden tiltar. Det blir kjent at Posten Sverige og Post Danmark har skrevet under en intensjonsavtale om å fusjonere.

CityMail utvider i Sverige, og Posten Norge dekker nå flere husstander i Sverige enn i Norge.

Et nordisk nettsted for alle ansatte i konsernet blir lansert, Infolink.

Mai

Eiermeldingen ble behandlet. Stortinget var tilfreds med utviklingen i Posten og den nordiske strategien, men deler av høyresiden ønsker privatisering og full konkurranse.

Juni

Posten skal selge terminaler for å kunne frigi kapital som kan brukes til å vokse videre. De solgte lokalene skal leies tilbake, og driften gå som før.

Juli

Posten varslet om endringer i poststedsnavn og postnummer. 4200 husstander og 440 bedrifter fikk ny postadresse. Slike endringer blir kun gjennomført en gang i året.

August

Over 220 postansatte har gjennomført Ny Grunnopplæring – og satsingen bærer frukter. Det meldes at ansatte som har fått denne opplæringen blir enda bedre i jobben sin.

September

Konsernet lanserer Bring og den nye Posten-logoen. Til sammen skal de utgjøre to tydelige merkevarer. Bring er for det nordiske bedriftsmarkedet og Posten for privatmarkedet i Norge.

Den nye lederen i Distribusjonsnett, Tore K. Nilsen, melder at divisjonen skal omorganiseres fra tre linjer til åtte regioner.

Oktober

I forslag til statsbudsjettet for 2009 bevilges ikke penger til statlige kjøp av ulønnsomme posttjenester.

November

Posten og Postkom er enige om å flytte åtte distribusjonsheter til Østlands-terminalen på Rømsrud som åpner i 2010.

Desember

Konsernet forbereder en stor omlegging av ulike IT-systemer ved årsskiftet. De nærmeste to årene skal en omfattende IT-oppradering føre til bedre samhandling mellom ulike deler av konsernet.

Stortinget bestemmer at «Nei takk»-ordningen for uadressert reklame skal videreføres.

Begivenheter i fremtiden

2009

April: Bring Express, Bring Logistics og PNL åpner ny felles terminal og lager i København.

August: Bring arrangerer Dialogkonferansen 2008 i Strömstad.

September: ErgoGroup gjennomfører IT-tinget 2009 i Tønsberg.

Bring Logistics arrangerer Loadkonferansen i Oslo.

November: Levering av nye miljøbiler til Bring Express.

Desember: Medarbeiderne i Bring Logistics og Posten skal ha tatt Miljøførerkortet.

2010:

Januar: Nytt sentralt tredjepartslager for Øst-Norge åpnes på Berger utenfor Oslo.

Februar: Ny Østlandsterminal for brev åpner på Rømsrud utenfor Oslo.

November: Omlegging av 124 postkontor til post i butikk er fullført.

2011:

Januar: Brevmarkedet liberaliseres i EU.

Stolt i ny drakt

5. september kunne konsernsjef Dag Mejdell endelig vise frem den nye merkevaren. Slektskapet mellom tradisjonsrike Posten og nordiske Bring ble med ett veldig synlig.

SAMMEN. Posten og Bring er egentlig to sider av samme sak. Røde Posten er der for det norske folk, som det har vært i over 360 år. Den nye merkevaren Bring viser hele bredden i Posten-konsernets tilbud overfor bedriftene i Norden.

– Det var en stor glede å kunne vise de to merkene sammen. Det viser hele bredden i post- og logistikktilbudet vårt. Nå er det mye enklere for kundene å se hva vi kan gjøre for dem. Det var ikke så enkelt å forklare med et tjuetalls merker. Tiden var derfor moden for å rydde opp, og samle oss under én felles merkevare rettet mot bedriftskundene, opplyser Mejdell.

KONKURRANSEEVNE. Resultatet av oppkjøpene ble en rekke ulike merkenavn, som ikke ble forbundet med Posten. Dette tilslørte Posten-konsernets totale bredde og tilbud.

– Nå har vi en helt annen slagkraft enn før, og kundene våre ser den rød-grønne tråden i det vi gjør. Det samme har skjedd internt i konsernet. Bring-lanseringen har vist tilhørigheten internt, og forløst energi og entusiasme blant medarbeiderne. De ser sin egen rolle i det store bildet, mener Mejdell.

Ny profilering har også vært viktig for å modernisere Posten, og samtidig bygge videre på posisjonen i det norske markedet. Lansering av Bring, fornyelsen av Postens logo, nye uniformer, omprofilering av biler, skilt og fasader har kostet i alt 221 millioner kroner i 2008.

– Jeg er også veldig fornøyd med å ha eiers støtte til hele den nordiske satsningen og merkevarefornyelsen, legger Mejdell til.

Nå blir konsernstrategien fra 2006 oppdatert, og kursen for de neste fem årene blir lagt:

– Vi har gjort det vi sa vi skulle gjøre, men enkelte justeringer blir det. Det geografiske nedslagsfeltet forblir likevel uendret, røper Mejdell.

Den reviderte strategien behandles i styret før sommeren.

I SIGET. Konsernets omsetning økte med 1,9 milliarder kroner til 28,7 milliarder kroner i 2008. Driftsinntekter fra utenlandske selskaper økte med over 1,2 milliarder kroner i 2008, og utgjorde 26 prosent av konsernets omsetning.

– Andelen er jevnt økende, supplerer Mejdell.

Det vil komme flere oppkjøp dersom det er gode selskaper som passer inn i den nordiske satsingen. Posten sikret seg langsiktig finansiering ved å ta opp nye lån på tre milliarder kroner i løpet av 2008.

– Det er rimeligere å kjøpe virksomheter nå enn for ett år siden, men fokus i 2009 blir å løse konsernet gjennom et år som blir sterkt påvirket av finanskrisen, sier Mejdell.

Volumnedgang og prispress vil sette marginene under press. Etterspørselen etter outsourcingtjenester som lagerservice og IT-drift kan imidlertid øke.

– De største utfordringene kommer fra e-post og elektroniske alternativer til tradisjonelle brev- og bankprodukter. At brevmarkedet i EU liberaliseres i 2011, og konkurrenter slipper til i Norge, vil forsterke utfordringene, ifølge Mejdell.

40%

Visste du at... Rundt 40 prosent av konsernets omsetning i 2008 kom fra nye virksomheter oppkjøpt i perioden 2004-2008. To av de største oppkjøpene er blant annet NorCargo i 2004 (nå Bring Logistics) og svenske Frigoscandia i 2006 (nå Bring Frigoscandia).

GODT RUSTET. Det var ingen aprilspøk da Posten Sverige og Post Danmark kunngjorde at de aktet å fusjonere 1. april 2008. Dette blir en skandinavisk postkjempe med full husstandsdekning i Sverige og Danmark og over 50 000 ansatte.

– Svenskene rykker frem sine posisjoner i Norge, og bebuder en tøffere konkurranse på post og logistikk. De har overtatt printerselskapet Strålfors, har 100 prosent av Tollpost Globe, foruten at de har etablert pakkeutlevering i 700 norske butikker, forteller Mejdell.

Han tror vi får se flere grenseoverskridende oppkjøp i postbransjen i årene som kommer, og flere kommer sikkert til å kjempe i det norske postmarkedet. Mejdell mener Posten er godt rustet til å møte konkurranse fordi konsernet har et finmasket landsdekkende distribusjons-

- › nett med høy kvalitet, det beste totaltilbudet og, ikke minst, de beste og mest erfarne medarbeiderne.
 - Vi blir vanskelige å slå, konstaterer Mejdell.

MOTTREKK. Det konsernovergripende lønnsomhetsprogrammet Spinnaker har vært i sving i snart ett år. Spesielt utfordringene i post-segmenet har vært sentrale for programmet siden tradisjonell post-virksomhet har en lite fleksibel kostnadsstruktur. Spinnaker omfatter et 30-talls prosjekter, som eksempelvis konsernfelles innkjøpsavtaler, flere post i butikk, økt maskinsortering og færre stabsansatte med mer.

- Det blir 370 færre stillinger i administrasjonen. Mesteparten av nedbemanningen vil skje i 2009. Vi samler støttefunksjonene, og introduserer brukerstyrte og mer effektive arbeidsmodeller for stabsfunksjonene. Vi fjerner også overlappende funksjoner og dobbeltarbeid. Med dette grepet sparer vi 350 millioner kroner årlig, opplyser Mejdell.

Målet med Spinnaker er å øke inntektene og redusere kostnadene tilsvarende 2,3 milliarder kroner innen 2012. Bare i oppstartsåret effektiviserte programmet for 237 millioner kroner. Lønnsomhetsutfordringene i postsegmentet blir forsterket ved at staten ikke bevilger midler over statsbudsjettet for å få utført samfunnspålagte og ulønnsomme post- og banktjenester.

- Underskuddet på disse tjenestene er beregnet til 518 millioner kroner i 2009 etter justeringer for enerettsoverskuddet, bemerker Mejdell.

FLAGGSKIP. Østlandsterminalen i Lørenskog kommune skal stå ferdig på nyåret i 2010. Den blir åtte ganger større enn et fotballstadion, og ett av landets mest moderne industrialanlegg.

- Østlandsterminalen er likevel noe langt mer enn et bygg. Det er en stor produksjonsbedrift og selve symbolet på industrialiseringen av postvirksomheten. Robsrud blir hjertet i Postens fremtidige postproduksjon, poengterer Mejdell.

Leveringskvalitet på A-post levert over natt havnet på 87,1 prosent for 2008. Det er ett av det beste resultatene noensinne, og innfrir konsesjonskravet på 85 prosent med god margin.

VERDIER. Åpenhet og Mot er nye grunnverdier som erstatter Nyskapning. Åpenhet handler om å jobbe sammen, dele informasjon og tilbakemelde. Mot handler om å tørre å satse, blant annet gjennom å finne nye veier.

- Det er lov å feile, og ta lærdom av feilen, illustrerer Mejdell.

Han ser derimot ingen grunn til å godta feil når det gjelder sikkerhet. Å jobbe sikkert går først uansett.

- Derfor må vi få opp innrapportering av uønskede hendelser. Ikke for innrapporteringens skyld, men for å lære av våre feil og bruke denne kunnskapen til å hindre at vi neste gang får en fraværsskade. Her er vi altfor dårlige i dag. Vi må fortsette med å jobbe med våre holdninger til sikkerhet. Rapportering av uønskede hendelser har høy prioritet i hele organisasjonen fremover, fastslår Mejdell.

Vår visjon- og verdiplattform

Visjon

Verdens mest fremtidsrettede post- og logistikkonsern.

Forretningsidé

Posten utvikler og leverer helhetlige løsninger innenfor post, kommunikasjon og logistikk – med Norden som hjemmemarked.

Hovedmål

Hovedmålene tar utgangspunkt i de krav og mål som er satt for virksomheten og er:

1. Fornøyde kunder
2. Ledende markedsposisjoner
3. Lønnsom vekst og konkurransedyktig verdiutvikling
4. Attraktive arbeidsplasser og godt arbeidsmiljø

Verdier

Postens verdier skal være med på å bygge felles kultur. Verdierne skal være en rettesnor for alle beslutninger.

Våre fem grunnverdier er:

Redelighet
Respekt
Samhandling
Åpenhet
Mot

3 000

Visste du at... Jakten på Bring-navnet var omfattende. Det ble søkt i en mengde bøker, ordlister og postlitteratur. Ut fra en liste med 3000 navn, ble de 200 beste valgt ut og jobbet videre med. Bring-navnet tok seieren. Et enkelt, men dekkende og positivt navn som fungerer på mange språk.

Unik logojakt

› I ett år ble det jobbet intenst med å finne de riktige logosymbolene for Posten og Bring. Utfordringen var å finne to symboler med familielikhet som både skulle formidle historien og være fremtidsrettet.

Med kreative sjeler rundt seg fikk det svenske designbyrået Grow overført de mange ideene og tankene ned på tegnebrettet. Logoene gikk gjennom flere tester i et representativt utvalg blant egne ansatte og i privat og bedriftsmarkedet. 5. september 2008 ble symbolene lansert. Disse skal prege tusenvis av flater i mange år fremover.

Posten beholdt rødfargen, mens nye Bring ble grønn. Undersøkelser viste at grønnfargen var spesielt effektiv for å skape gjenkjennelse. I tillegg var grønt ledig som profilfarge i post- og logistikkmarkedet.

Konsernledelsen fra venstre: Arne Bjørndahl, Randi Løvland, Lars Harald Tendal, Dag Mejdell (konsernsjef), Gro Bakstad, Terje Mjøes, Elisabeth Hegg Gjølme og Tore K. Nilsen

Konsernstruktur

Postens konsernoverbygging består av fire divisjoner og tre konsernstaber. Divisjonene Post, Logistikk og ErgoGroup har kunde- og markedsansvar innen sine områder, mens Distribusjonsnett drifter Postens produksjonsapparat i Norge.

KONSERNLEDELSEN. Konsernledelsen i Posten består av konsernsjefen og konserndirektører som leder divisjoner eller konsernstaber. Konsernledelsen behandler problemstillinger og beslutninger knyttet til konsernets strategi, budsjetter, økonomisk utvikling, vesentlige investeringer, prisstrategier, saker av vesentlig betydning for omdømme, marked og kunder, samt saker av prinsipiell og strategisk karakter.

KONSERNDIREKTØRENE. Konserndirektørene, som er ansatt av og rapporterer til konsernsjefen, har det overordnede ansvaret for sitt virksomhetsområde. Divisjonene er sentrale enheter i styringen av konsernet og utarbeider forretningsstrategier innenfor sitt virksomhetsområde som understøtter konsernstrategien. Divisjonene er ansvarlig for å utvikle og levere produkter og tjenester med tilhørende service og kvalitet.

KONSERNSTABER. Konsernstaber er etablert på områder hvor det er behov for å yte faglig støtte til konsernsjefen, konsernledelsen og divisjonene. Konsernstabene er faglige pådrivere og bidrar til å understøtte forretningsstrategiene og utvikle og profesjonalisere fagmiljøene i konsernet. Stabene har en spesiell oppgave i å bidra til samhandling på tvers i konsernet og til å utvikle policy og beste praksis. Enkelte fagfunksjoner er sentralisert på konsernnivå og yter tjenester til divisjoner og forretningsområder.

RAPPORTERER MARKESSEGMENTER. Rapporteringsmessig har Posten valgt å dele virksomheten i tre markedssegmenter i henhold til internasjonal regnskapsstandard (IFRS) og beste praksis.

SEGMENT POST. Segment Post består av brevprodukter, banktjenester, dokumenthåndtering og varesalg gjennom salgs- og servicenettet. Segmentet omfatter divisjon Post, inklusiv datterselskapet Bring Citymail Sweden, Bring Citymail Denmark, Bring Dialogue Norway og Bring Dialogue Sweden. Produksjons- og distribusjonsapparatet for postvirksomheten i Norge ivaretas av divisjon Distribusjonsnett.

SEGMENT LOGISTIKK. Segment Logistikk består av pakker, parti-/stykkgoods, termo, ekspress og lagerservice. Segmentet tilsvarer divisjon Logistikk og omfatter morselskapets pakke- og logistikkvirksomhet, samt selskapene innenfor Bring Logistics, Bring Frigoscandia, Bring Express, samt PNL og CombiTrans. Logistikks pakkedistribusjon i Norge utføres av divisjon Distribusjonsnett.

SEGMENT IT. Segment IT består av IT-drift, infrastruktur, løsninger og konsulenttjenester. I IT-segmentet inngår ErgoGroup AS med datterselskapene System AB og Bekk Consulting AS.

2 700 000

Visste du at... Bring - og Posten sin kundeservice samlet bidro til 2,7 millioner kundeløsninger i 2008. Konsernets kunder ringer inn til Bring Logistics (pakker) og Bring Mail på tlf 04045. Postens kunder ringer Postens kundeservice på tlf 810 00 710.

CV konsernledelsen

DAG MEJDELL

Konsernsjef fra januar 2006

Født: 1957

Tidligere stillinger: Konsernsjef i Dyno Nobel ASA, ulike stillinger i Dyno ASA fra 1981, blant annet konsernsjef og økonomidirektør

Utdannelse: Siviløkonom

GRO BAKSTAD

Konserndirektør Økonomi og Finans (CFO)

fra august 2006

Født: 1966

Tidligere stillinger: Økonomidirektør i Posten, finansiell rådgiver i Procorp, økonomidirektør i Ocean Rig

Utdannelse: Siviløkonom og statsautorisert revisor

ARNE BJØRND AHL

Konserndirektør, divisjon Logistikk

fra januar 2002

Født: 1952

Tidligere stillinger: Viseadm.direktør, logistikk-direktør og økonomidirektør i Ringnes, adm.direktør Emo AS

Utdannelse: Økonom

ELISABETH HEGG GJØLME

Konserndirektør Kommunikasjon fra april 2000

Født: 1960

Tidligere stillinger: Informasjonsdirektør Telenor Mobil, markeds- og informasjonssjef Oslobanken, generalsekretær i Unge Høyres Landsforbund

Utdannelse: Økonom

TØRE K. NILSEN

Konserndirektør, divisjon Distribusjonsnett

fra 1. mai 2008

Født: 1957

Tidligere stillinger: Konserndirektør Securitas og divisjonssjef for Security Service Europe

Utdannelse: Politi

TERJE MJØS

Adm.direktør ErgoGroup AS fra juni 2004

Født: 1961

Tidligere stillinger: Direktør i Hydro IS Partner AS, ulike stillinger i Norsk Hydro ASA, bl.a. salgs- og markedsdirektør i Hydro Agri Europe i Brussel

Utdannelse: Cand.scient og MBA

RANDI LØVLAND

Konserndirektør HR fra september 2008

Født: 1957

Tidligere stillinger: Transportdirektør og informasjonssjef i Posten Norge, divisjonsdirektør og strategisjef i Bravida Oslo og Akershus AS, fagforeningsleder i Den norske Postorganisasjon.

Utdannelse: Postutdannet

LARS HARALD TENDAL

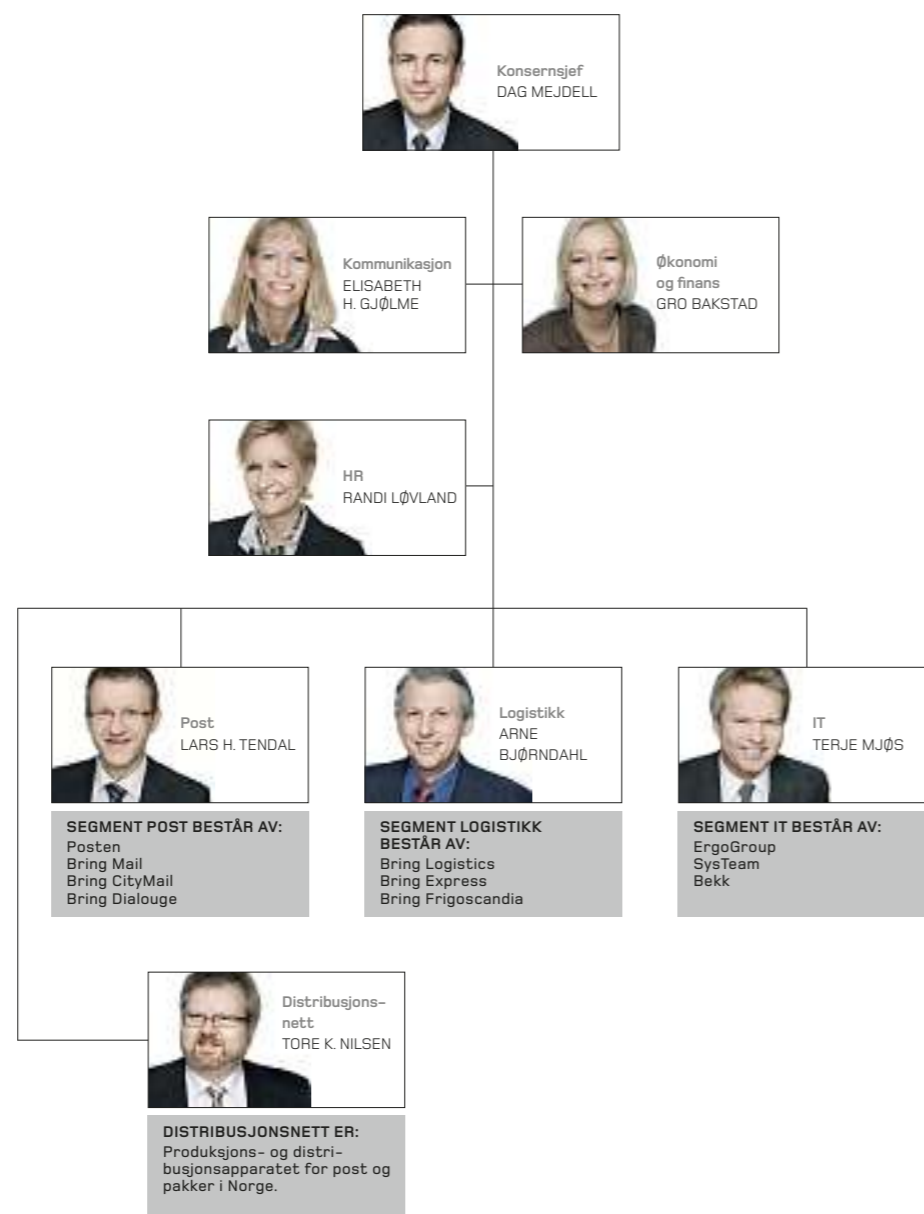
Konserndirektør divisjon Post fra januar 2001

Født: 1967

Tidligere stillinger: Salgs-/markedsdirektør ICA Norge, salgsdirektør Sætre AS

Utdannelse: Økonom

Organisasjonskart

Bring består av seks spesialister som hver har sin spisskompetanse innenfor sitt område. Alle opererer under samme logo og farge.

Bring Logistics er opptatt av å sikre kundenes vareflyt gjennom gode logistikk-løsninger for gods, pakker og lagerservice. For Logistics handler effektiv logistikk om forutsigbarhet og presisjon, enten det gjelder transport eller lager.

Tidligere merkenavn
Nor-Cargo AS
Nettlast – Hadeland AS
Transflex AB
Scanex B.V
Box Solutions
CombiTrans AB

Bring Express er eksperter på raske og presise ekspress- og budleveranser. De leverer kundenes forsendelser til rett tid, rett sted, i rett stand, – akkurat som avtalt.

Tidligere merkenavn
Box

Bring Frigoscandia er spesialister på trygg matvarehåndtering. De er blant de beste på pris og sikker transport og lagring av fersk-, kjøll- og frysevarer, fra produsent til matfat, i Norden og ute i verden.

Tidligere merkenavn
Frigoscandia AB
Nor-Cargo Thermo

Bring Mail er eksperter på å øke verdien av postkassen som kanal. De hjelper kundene med post, reklame og netthandel, og sørger for at gleden og oppmerksomheten blir stor hos dem som mottar sendingen.

Tidligere merkenavn
CityMail International
Divisjon Post
- bedriftskunder

Bring Citymail har spesialisert seg på industriell post for bedriftskunder. De tar hånd om adresserte sendinger fra bedrifter til andre bedrifter eller privatpersoner.

Tidligere merkenavn
CityMail Sweden AB
CityMail Denmark AS

Bring Dialogue tilbyr løsninger for presisjonsmarkedsføring og effektiv kundedialog til bedrifter i Norge og Skandinavia.

Tidligere merkenavn
Talk2me AS
Customer:view AB
Divisjon Post
- bedriftskunder
Sandberg

10 000

Visste du at... Som følge av konsernets merkevarelanseering skal cirka 10 000 transportmidler omprofileres innen 2010. Hele 2700 transportmidler ble omprofilert i 2008. Blant annet vil 1000 ruller med grønn foliering gå med for å få grønne Bring-biler.

Styrets årsberetning 2008

Posten har i 2008 foretatt betydelige investeringer for å styrke konkurransekraften i et marked preget av stadig sterkere konkurranse. Ny merkevare er lansert for å få større kraft og synlighet i markedet og for å vise sammenhengen mellom den norske og den nordiske post- og logistikkvirksomheten.

POSTEN har videreført styrking av virksomhetens nordiske posisjoner og løsninger gjennom oppkjøp og geografisk ekspansjon. Driftsinntektene økte i 2008 med 7 prosent til 28 663 millioner kroner hovedsakelig som følge av oppkjøp, positiv volumutvikling for logistikkprodukter og høy aktivitet i Ergo-Group.

Konsernets utvikling i 2008 var preget av fall i post- og bankprodukter, mens logistikk og IT-områdene bidro til vekst og verdiskapning. Et omfattende effektiviseringsprogram, Spinnaker, ble iverksatt i 2008 for å effektivisere driften og bedre lønnsomheten i postsegmentet. Mot slutten av året ble Postens virksomhetsområder påvirket av finanskrisen og konjunkturuomslaget.

Driftsresultatet før engangseffekter og nedskrivninger ble 683 mill. kroner i 2008, mot 815 mill. kroner i 2007. Resultatutviklingen var preget av svakere lønnsomhet i postsegmentet, mens logistikk og IT utviklet seg positivt. Kostnader til utvikling og lansering av nye merkevarer belastet regnskapet i 2008 med 221 mill. kroner.

Posten har gjennom de siste årene utviklet virksomheten for å møte nye kundebehov i et marked preget av internasjonalisering og økt konkurranse. Bare en liten del av Postens virksomheten er omfattet av gjenværende enerett. Store, internasjonale aktører konkurrerer om kundene i Norge og Norden og nasjonale grenser viskes ut i bransjen. Konkurransen i postmarkedet tiltar, overgangen til elektroniske løsninger fortsetter i akselererende fart, og fusjonen mellom

Posten Sverige og Post Danmark vil forsterke konkurransen innen post- og logistikk i det nordiske og norske markedet.

Posten har styrket sine markedsposisjoner innen industriell post, logistikk og IT gjennom oppkjøp av bedrifter både i og utenfor Norge. Gjennom dette har Posten vært en pådriver for konsolideringen i bransjen. Produkt- og tjenestetilbudene er utvidet for å kompensere for tilbakegang innen tradisjonelle brev- og banktjenester. 40 prosent av Postens inntekter kom fra oppkjøpt virksomhet gjennom de siste fire årene. 88 prosent av Postens inntekter i 2008 kom fra konkurranseutsatt virksomhet.

Konsernets langsiktige mål er å utvikle markedsledende posisjoner i det nordiske markedet gjennom fortsatt målrettet oppkjøp og ekspansjon, samt videre industrialisering av virksomheten.

VEKST OG PORTEFØLJEUTVIKLING. I 2008 økte Posten inntektene med 1,9 milliarder kroner, tilsvarende 7 prosent, til 28,7 milliarder kroner. Oppkjøp bidro med 1 milliard kr, eller 58 prosent av veksten, mens øvrig vekst kom fra positiv volumutvikling for logistikkprodukter og høy aktivitet i ErgoGroup.

Driftsinntektene fra virksomheter utenfor Norge økte med 16,8 prosent i 2008, til 7,8 milliarder kroner. Det utgjorde 27 prosent av Postens omsetning, mot 25 prosent i 2007.

Segment Post økte inntektene i 2008 med 2 prosent i forhold til 2007 og sto for 37 prosent av konsernets omsetning. Inntektene i morselskapet var på nivå med 2007.

Viktige hendelser

GOD KVALITET

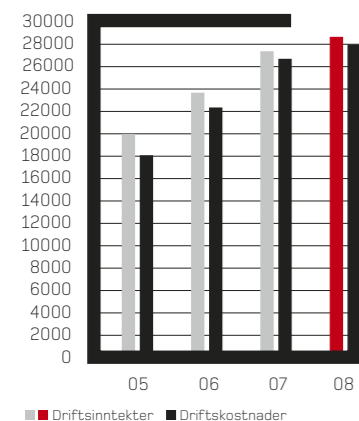
➤ Posten leverte bedre enn konsesjonskravet for A-post over natt i alle fire kvartaler i 2008. Konsesjonskravet er 85 prosent. På årsbasis ble resultatet 87,1 prosent mot 85,1 prosent i 2007. Årsaken til det gode resultatet er flere forbedringstiltak som er gjennomført de siste årene.

FLERE OPPKJØP

➤ Nye oppkjøp i 2008 styrket Postens posisjon som en av de ledende logistikkaktørene i det nordiske markedet. Oppkjøp innen logistikksegmentet i 2008 omfattet parti- og stykkgodsselskapene Emdal Transport og Spedisjon AS, CombiTrans og NorCargo UK. I tillegg kjøpte konsernet det finske ekspresselskapet Lähettiryhmä OY og resterende 50% av PNL.

DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER

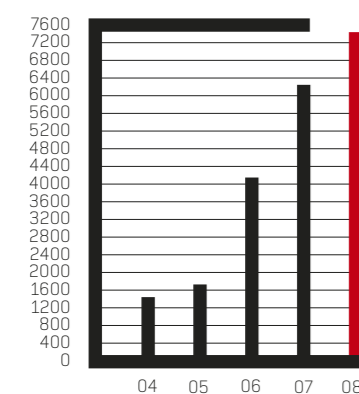
i mill. kroner

28 663

DRIFTSINNEKTER I UTENLANDSKE SELSKAPER

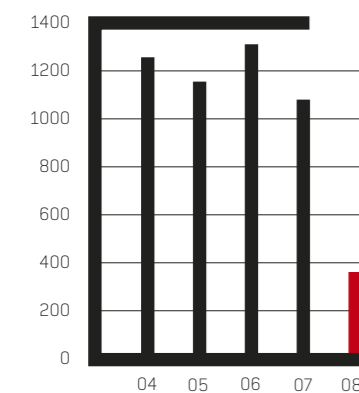
i mill. kroner

7 428

DRIFTSRESULTAT/EBIT

i mill. kroner

361

› Det samlede brev volumet i Norge gikk ned med 3,3 prosent i 2008, hvorav uadressert reklame falt med 6,2 prosent som følge av økt reservasjonsgrad mot postreklame, overgang til innstikk i avis og generelt lavere markedsaktivitet hos kundene. Andelen av uadressert post utgjorde 51 prosent av det totale brev volumet i Norge. A- og B-post økte med 0,7 prosent.

Antall kunder i postkontornettet gikk ned med 5 prosent i 2008 og antall banktransaksjoner falt med 12 prosent.

Bring Citymail hadde en positiv volumutvikling og en inntektsøkning på 18 prosent. Den svenske virksomheten ekspanderte i 2008 med distribusjon til 20 nye svenske kommuner og dekker nå 54 prosent av husholdninger og virksomheter i Sverige. Samlet står den svenske og danske virksomheten i Bring Citymail for 12 prosent av det totale brev volumet i segment Post.

Postens virksomhet innen informasjonslogistikk ble i 2008 slått sammen med Itella Information AS som tilbyr informasjonslogistikk i hele Norden.

Segment Logistikk økte inntektene med 9 prosent i 2008 til 13,4 milliarder kroner og sto for 46 prosent av konsernets omsetning. Veksten kom som følge av både oppkjøp og god volumutvikling for pakker og godsprodukter.

Det norske og nordiske logistikkmarkedet er preget av sterk konkurranse. Kundene blir nordiske og ønsker flere produkter fra samme leverandør. Økt netthandel fører til vekst i pakkemarkedet, men konkurransen tiltok særlig innen markedet for pakker til privatkunder.

Postens pakkevolum økte med 8 prosent i 2008. Det internasjonale pakkevolumet utviklet seg også positivt i forhold til 2007 både som følge av underliggende vekst og Postens kjøp av de resterende aksjer (50 prosent) i Pan Nordic Logistics AB (PNL).

Konjunkturedgangen internasjonalt førte til lavere volum innenfor Bring Express, spesielt i Sverige og Danmark. Den internasjonale transportvirksomheten innenfor parti- og stykkgoods ble også påvirket av lavere etterspørsel.

Oppkjøp innen logistikksegmentet i 2008 omfattet parti- og stykkgodsselskapene Emdal Transport & Spedisjon AS, CombiTrans og Nor-Cargo UK og det finske ekspresselskapet Lähettiryhmä OY. Oppkjøpene styrker Postens posisjon som en av de ledende logistikkaktørene i det nordiske markedet.

Segment IT økte inntektene med 13 prosent i 2008 til 5,7 milliarder kroner og sto for 17 prosent av konsernets inntekter. Veksten kom i hovedsak fra god ordreinngang og utvidelse av eksisterende kundeavtaler, høy faktureringsgrad innenfor konsulent tjenester, samt oppkjøp. Organisk vekst utgjorde 9,4 prosent i 2008. Ordreinngangen var god i 2008 og ErgoGroup inngikk kontrakter for over 3 milliarder kroner. ErgoGroups omsetning mot Posten utgjorde 16 prosent av inntektene.

ErgoGroup kjøpte selskapet DTS Solutions AB i 2008. I januar 2009 økte ErgoGroup eierandelen i det indiske it-selskapet ION Solutions til 51 prosent og styrket dermed muligheten for offshoring innen applikasjonsdrift og -forvaltning og programvareutvikling.

KVALITET OG SERVICE. Posten leverte bedre enn konsesjonskravet for ›

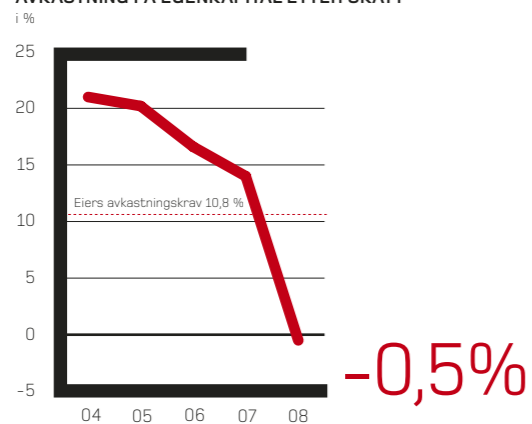
0-12

Visste du at... En expressleveranse skal skje innen 0-12 timer. Tid og presisjon er derfor svært viktig for Bring Express. Grønne Bring-bud sørger for at kunden får varen så hurtig som mulig, fraktet med enten sykkelbud, budbil eller fly.

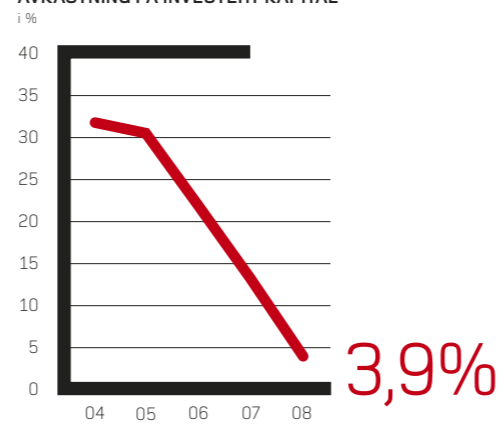

Bring Frigoscandia kjører med hvite termobiler fordi hvitfargen sørger for mindre kuldetap fra bilen.

AVKASTNING PÅ EGENKAPITAL ETTER SKATT

AVKASTNING PÅ INVESTERT KAPITAL

➤ A-post over natt i alle fire kvartaler i 2008. På årsbasis ble resultatet 87,1 prosent mot 85,1 prosent i 2007. Konesjonskravet er 85 prosent. Den gode leveringskvaliteten viste at forbedringstiltakene som er gjennomført de siste årene, har gitt de ønskede effekter.

Regionsvise tall for levering av A-post viste også i 2008 at fremsendingstiden varierer noe mellom regionene. Region Nord kommer svakest ut når steder som ordinært har to dagers fremføring ikke medregnes. Posten jobber kontinuerlig med å bedre leveringskvaliteten og vil ha spesielt fokus på å øke leveringskvaliteten i områder med lav fremføringsandel over natt.

Postens øvrige fem konsesjonskrav for fremsending av A-post, B-post og pakker ble innfridd med god margin.

Stortinget vedtok i 2008 ny markedsføringslov hvor reservasjonsprinsippet for uadressert postreklame videreføres. Andelen av norske husstander som har reservert seg mot postreklame økte fra 27,5 prosent i 2007 til 30 prosent i 2008.

Kundenes tilfredshet (KTI) viste i 2008 at bedriftsmarkedet har fremgang på alle omdømmeparametrene. Bedriftskundenes totalinntrykk var uendret for postsegmentet sammenlignet med året før, mens logistikk og IT hadde god fremgang. I privatmarkedet økte totaltilfredsheten noe, mens omdømme gikk litt tilbake. Kundenes tilfredshet med postkontor-nettet lå høyt gjennom hele 2008. Det var ansattes kompetanse i tillegg til lange åpningstider og god tilgjengelighet som bidro mest til kundenes høye tilfredshet.

Stortinget åpnet i 2008 for at Posten kan foreta omlegging av 124 postkontor til post i butikk i løpet av en tre års periode. 35 postkontor ble lagt om i fjor. For de aller fleste kundene innebar det bedre tilgjengelighet og lengre åpningstider.

For å innfri konsernets ambisiøse utviklingsmål er Posten i ferd med å implementere en ny, konsernfelles IT-plattform. Målet er å skape merverdi for forretningsområdene og redusere kostnadene. En rekke nye IT-systemer ble satt i drift ved inngangen til 2009. I forbindelse med lansering av ny merkevare etablerte Posten en ny konsernportal med fokus på salg og kundenytte.

LØNNSOMHET. Resultatutviklingen i 2008 var preget av svakere lønnsomhet i postsegmentet, mens logistikk og IT utviklet seg positivt. Konsernets driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) var 1.589 mill. kroner i 2008, mot 1.649 mill. kroner året før. Resultat før engangseffekter og nedskrivninger (EBITE) ble 683 mill. kroner mot 815 mill. kroner i 2007. EBIT-margin var 1,3 prosent i 2008, mot 4,0 prosent i 2007.

Driftsresultatet (EBIT) ble 361 mill. kroner i 2008, mot 1.080 mill. kroner året før. I 2007 var EBIT positivt påvirket av en salgsgjevinst på 626 mill. kroner etter salg av Postens Brevsenter i Oslo. EBIT i 2008 er negativt påvirket av volumfall i postsegmentet, økt konvertering til elektroniske løsninger, økte personal- og transportkostnader, samt kostnader knyttet til ekspansjon av Bring Citymail. I tillegg kommer manglende statlig kjøp i både 2008 og 2007. Positiv volumutvikling for logistikksegmentet og høy aktivitet i IT-segmentet bidro positivt. Det er i 2008 foretatt avsetning til omstillinger på 203 mill. kroner og nedskrivninger på 169 mill. kroner.

Lanseringen av nye merkevarer i 2008 var et stort økonomisk løft på 221 mill. kroner, men en viktig investering for fremtiden. De nye merkevarer har styrket Postens markedsposisjoner i Norge og Norden og bidratt til at kundene ser helheten og bredden i konsernets post- og logistikktilbud. Den nye merkevarer, Bring, og den moderniserte Postenlogoen ble godt mottatt og opparbeidet raskt høy kjennskap. Over tid vil det være mer kostnadseffektivt og gi større effekt å bygge én merkevare, Bring, fremfor å videreføre mange selskapsmerker. Av kostnadshensyn bruker Posten tre år på omprofileringen.

Posten møter lønnsomhetsutfordringene i postsegmentet med et omfattende tiltaksprogram, Spinnaker. Programmet skal samlet øke inntektene og redusere kostnadene med 2,3 milliarder kroner innen 2012 for å kompensere forventet volumfall og gi en tilfredsstillende inntjening innen postsegmentet. Blant tiltakene som allerede har begynt å gi effekter er omlegging av 124 postkontor til post i butikk, konsernfelles produktivitetsprogram, salg av eiendommer for å frigjøre kapital, konsernfelles innkjøpsordninger, samt nedbemanning i stab- og støttefunksjoner med ca 370 årsverk i 2009-2010. Ny Østlandsterminal er blant tiltakene som vil få effekt på lenger sikt.

I henhold til konsesjonen skal Posten kompenseres for ulønnsomheten i leveringspliktige tjenester. Det er siden 2005 ikke bevilget penger til oppgjør for statlig kjøp av ulønnsomme, pålagte post- og banktjenester. Den samlede ulønnsomheten for leveringspliktige tjenester i 2008 var 270 mill. kroner.

Konsernfelles produktivitetssystem basert på lean-filosofi, er under innføring i divisjon Distribusjonsnett og skal i løpet av 2009 tas i bruk i alle deler av konsernet. Målet er å gi økt verdi til kundene med færre ressurser og enklere arbeidsprosesser.

Postsegmentet viste et negativt resultat før engangseffekter og nedskrivninger på 11 mill. kroner i 2008, mot et positivt resultat i 2007 på 350 mill. kroner. Resultatnedgangen kom som følge av volumnedgang i Norge og endret produktmikks for brevproduktene i Norge og Sverige, samt ekspansjon i Bring Citymail Sweden. Posten jobber med en rekke kostnadsreduserende tiltak, samt produktendringer og pristiltak for å styrke konkurranseevnen og bedre lønnsomheten fremover. I januar 2009 inngikk Posten en avtale med DnB NOR/Postbanken om overføring av 170 finanskonsulenter til DnB NOR/Postbanken.

Logistikksegmentet hadde positiv resultatutvikling i 2008 som følge av god volumutvikling for pakke- og godsprodukter samtidig som nye selskaper ble overtatt og integrert. Driftsresultatet før engangseffekter og nedskrivninger økte med 17 prosent til 668 mill. kroner.

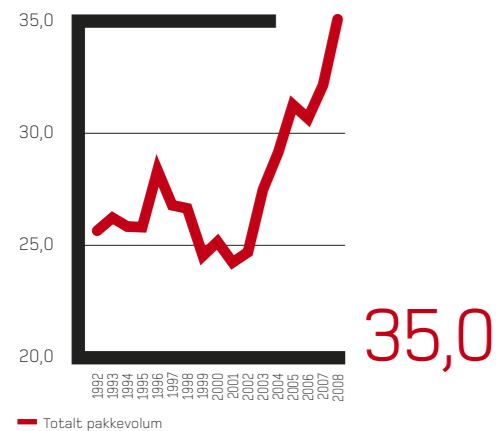
Et sterkt IT-marked og oppkjøp ga ErgoGroup en økning i resultat før engangseffekter og nedskrivninger på 48 prosent til 408 mill. kroner i 2008. Resultatet er tidenes beste for ErgoGroup og kom som følge av høy aktivitet i konsulentvirksomheten, driftsforbedringer, samt oppkjøp.

Konsernet hadde i 2008 netto finanskostnader på 253 mill. kroner mot 125 mill. kroner i 2007. Dette ga et resultat før skatt på 108 mill. kroner i 2008 mot 955 mill. kroner i 2007.

Per 31. desember 2008 var investert kapital 9.270 mill. kroner, en økning fra 8.343 mill. kroner fra 2007. Netto økning i anleggsmidler på 1.218 mill. kroner fra 2007 skyldtes i hovedsak investering knyttet til ny

VOLUM PAKKEPOST

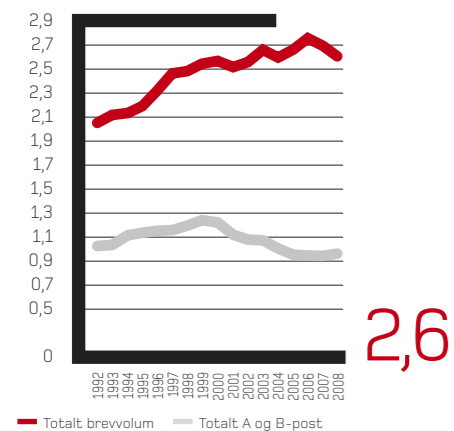
mill. stk.

35,0

VOLUM BREVPPOST

mrd. stk.

2,6

Østlandsterminal, IT-investeringer og oppkjøp. Avkastningen på investert kapital (ROIC) var 3,9 prosent i 2008, mot 12,9 prosent i 2007.

Bokført egenkapital i Posten var 5.160 mill. kroner per 31. desember 2008, sammenlignet med 5.786 mill. kroner året før. I 2008 utbetalte Posten 597 mill. kroner i utbytte til Samferdselsdepartementet. Egenkapitalrentabiliteten ble -0,5 prosent i 2008, mot 14 prosent i 2007.

Kontantstrøm fra driften i 2008 var 1.342 mill. kroner, som er en nedgang fra 1.714 mill. kroner i 2007. Netto rentebærende gjeld var 4.763 mill. kroner ved utgangen av 2008. Konsernet har god likviditet med en langsiktig likviditetsreserve på 4,4 milliarder kroner, inklusiv tilgjengelige trekkrettigheter. Samlede investeringer i 2008 knyttet til oppkjøp, ny Østlandsterminal, IT-utvikling og drift utgjorde 2.155 mill. kroner. Dette er 919 mill. kroner lavere enn i 2007.

Styret bekrefter at fortsatt drift er lagt til grunn for årsregnskapet og at forutsetningene for dette er til stede.

RISIKO. Risikoanalyse og risikostyring er sentralt i Postens selskapsstyring. I utvikling av strategi, forretningsplaner og mål legges det til rette for verdiskapning gjennom å balansere vekst mot lønnsomhetsmål og andre risikoer ved Postens virksomhet.

Som en del av selskapsstyringen foretar styret en årlig risikovurdering. Risikoanalysen gjennomføres som en omfattende prosess der alle divisjoner og større selskaper i konsernet involveres. Resultatene fra denne prosessen sammenfattes til en vurdering av de overordnede risikoene Posten er eksponert for på det strategiske, finansielle og operasjonelle området. Vurderingene følges opp med tiltak og anbefalinger for å styre og kontrollere den enkelte risikofaktor og unngå hendelser som kan være negative for konsernets drift og omdømme i markedet. Posten følger aktivt opp selskapets risikoeksponering med fokus på områder som strategiske oppkjøp eller salg av virksomheter, regulatoriske forhold, konkurranseforhold, gjennomføring av større prosjekter, tilgjengelig kompetanse og ressurser, samt sykefravær og uføreutvikling.

Posten gjennomførte i 2008 en rekke tiltak for å redusere den finansielle risikoen og øke den finansielle handlefriheten. I løpet av de tre første kvartalene ble det tatt opp lån tilsvarende 2,6 milliarder kroner i form av to obligasjonslån i det norske markedet samt tre bilaterale låneavtaler, alle til gunstige betingelser. Overskuddslikviditeten ble benyttet til å nedbetale gjeld og for øvrig plassert i banker med svært solid rating (AA-). Kreditt- og motpartsrisiko anses som begrenset da ratingen til Postens motparter gjennomgående er høy.

Enkelte av Postens låneavtaler inneholder låneklausuler (covenants) som omfatter en begrensning i forhold til netto rentebærende gjeld/EBITDA på 3,5 og minimum egenkapitalandel på 25 %. Pr 31.12.08 var netto rentebærende gjeld/EBITDA på 1,8 og egenkapitalandel på 26,4 %. Posten følger særskilt opp disse klausulene i forhold til effekten av konjunkturedgangen.

Posten bruker finansielle instrumenter for å styre risiko knyttet til renteendringer, valutakursendringer og endringer i diesel og drivstoff til fly.

Posten har mottatt et varsel om brudd på konkurranseloven fra ESA, med etterfølgende krav om erstatning fra Schencker. Posten mener

2 500 000

Visste du at... Bring Citymail dekker over 2,5 millioner husstander i Sverige (50 prosent av alle hushold og bedrifter) og 1 million husstander i Danmark. Bring Citymail er dermed hovedutfordrer til de nasjonale postforetakene i begge land.

÷25

Visste du at... Sommer som vinter er arbeidstemperaturen til «plukkerne» på fryselerene til Frigoscandia 25 minusgrader. Den iskalde temperaturen holder maten frisk. Kravet er 18 minusgrader, men termostaten står på minus 25 for å demme opp for kuldetap ved portene.

- selskapet ikke har brutt konkurranseloven og at det følgelig heller ikke er grunnlag for erstatning.

DISPONERINGER. Posten Norge AS hadde i 2008 et resultat etter skatt på -281 mill. kroner. Dette foreslås dekket av annen egenkapital.

Posten Norge AS har ikke fri egenkapital pr 31.12.2008.

PERSONAL OG ORGANISASJON. Et av Postens fire hovedmål er attraktive arbeidsplasser og godt arbeidsmiljø. For å nå målet har Posten særlig lagt vekt på helse- miljø og sikkerhet (HMS) i all organisasjons- og forretningsutvikling, samt et godt trepartssamarbeid mellom ledelsen, tillitsvalgte og vernetjenesten.

I 2008 har innsatsen vært rettet mot å redusere sykefravær, antall uføre og arbeidsskader, samt øke rapporteringen av nestenulykker. Ambisjonen er å ha et arbeidsmiljø hvor ingen blir skadet eller syk som følge av arbeidet.

Bemanningen i konsernet økte med 981 årsverk i forhold til 2007. Bemanningsøkningen skyldtes oppkjøp og nyetableringer. Ved inngangen til 2009 startet arbeidet med å effektivisere stabs- og støttefunksjonene med nedbemanning av ca 370 årsverk i 2009-2010.

Driftsinntekter per årsverk utgjorde 1 118 000 kroner i 2008, mot 1 073 000 kroner for i fjor.

Postens årlige organisasjonsundersøkelse som kartlegger arbeidsmiljøet, omfatter både fysiske og psykososiale forhold. I 2008 viste undersøkelsen en fremgang på 2 poeng i totaltilfredshet til totalt 75 poeng (på en skala fra 1 - 100). Samtlige trivselsfaktorer viste en positiv utvikling fra året før og størst fremgang var det på attraktive arbeidsplasser, stolthet og lojalitet. 90 prosent av de ansatte besvarte undersøkelsen.

Sykefraværet viste en liten økning fra 7,3 prosent i 2007 til 7,4 prosent i 2008. For morselskapet økte sykefraværet fra 8,7 prosent i 2007 til 9,1 prosent i 2008 og fordelte seg med 10,5 prosent for kvinner og 8,1 prosent for menn.

Antall nye uføreårsverk i morselskapet var i 2008 på 316, en nedgang på 21 sammenlignet med 2007. Antall uføreårsverk i forhold til bemanningen var i 2008 på 1,5 prosent, mot 1,6 prosent i 2007. Reduksjonen i uførepensjoneringen bidrar til å oppfylle delmål i avtalen om Inkluderende Arbeidsliv, ved at den reelle pensjoneringsalderen øker.

H-verdien (antall skader med fravær per en million arbeidede timer) har i 2008 økt til 13,4 fra 11,6 i 2007. Nær 80 prosent av skadene skjer i Distribusjonsnett. Fall og klemskader var de ulykkeskategoriene som forårsaket flest fraværsskader. I 2008 økte innrapporteringen av nestenulykker og uønskede hendelser med 20 prosent. Økt rapportering av slike hendelser er viktig for å hente læring og forebygge skader og ulykker.

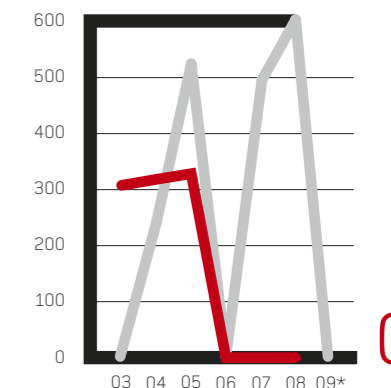
Postens konsernledelse har 37 prosent kvinneandel. Blant ledere i Posten lå kvinneandelen i 2008 på 31 prosent, som er opp fra 30 prosent i 2007. Kvinneandelen blant heltidsansatte var 39 prosent i 2008, og blant deltidsansatte var 57 prosent kvinner.

Lønn, annen godtgjørelse og opptjent pensjon til ledende ansatte utgjorde 23,5 mill. kroner i 2008.

Postens rekrutteringspolicy og tariffavtale inneholder krav om moderat kjønnskvolterering for å øke antall kvinnelige ledere og medarbeidere i ➤

STATLIGE KJØP OG UTBYTTE

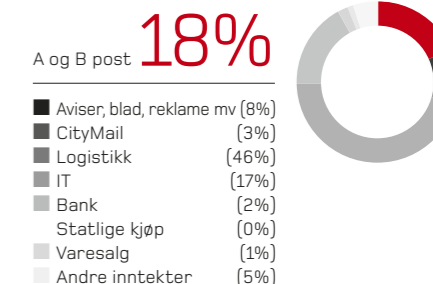
i %mill. kroner

■ Statlige kjøp ■ Utbytte (utbetalt for foregående regnskapsår)
* Styrets innstilling til generalforsamling i 2009 for regnskapsåret 2008.

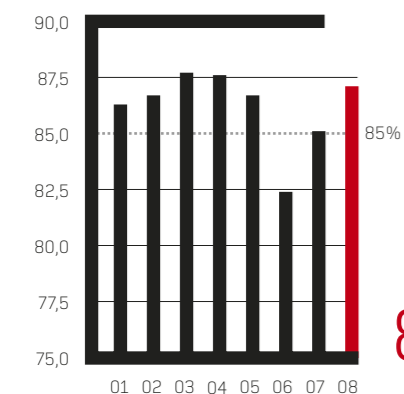
INNETEKSTFORDELING

i %

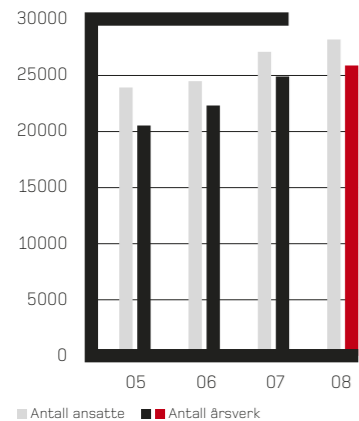
KVALITET A-POST I NORGE

andel levert over natt i %

87,1%

..... Kvalitetskrav iht. konsernsjonen

BEMANNINGSUTVIKLING

25 851

■ Antall ansatte ■ Antall årsverk

mannsdominerte stillingskategorier. Posten er opptatt av likestilling på alle nivåer. Derfor har selskapet vurdert lønnsforskjeller mellom kvinner og menn i den norske delen av organisasjonen. Det er ikke påvist signifikante lønnsforskjeller som kan tilskrives kjønn.

Posten er en mangfoldig bedrift med stort innslag av medarbeidere med ulik etnisk bakgrunn. Flere enheter har oppnådd gode resultater gjennom å satse på integreringstiltak – spesielt har norskopplæring vært viktig. Posten har definert mangfold/integrering som et satsingsområde fremover.

KOMPETANSE. Postens lederprogrammer for topp- og mellomledere er videreført og til sammen 16 toppledere og 21 mellomledere har gjennomført programmene i 2008. For førstelinjeledere er det utviklet et nytt førstelinjelederprogram som vektlegger konsernets leveregler og relasjonelle ferdigheter i tillegg til valgfrie temaer som produktivtetsprogram og grunnleggende økonomiforståelse. Et introduksjonsprogram er også utviklet for nye førstelinjeledere som et tiltak for å redusere turnover. For å drive talentutvikling og ha en beredskap for rekruttering til kritiske posisjoner i konsernet etablerte Posten i 2008 et Talent and Succession Management Program (TSM) basert på erfaringer fra en pilot som ble gjennomført i 2007.

SIKKERHET. I 2008 ble Posten utsatt for ran mot ett postkontor og mot Postens Verksteder. Ingen kom alvorlig fysisk til skade ved ranene. Av butikkran ble ti ran begått mot forretninger med post i butikk.

Posten har gode sikkerhetssystemer og -rutiner og er i front når det gjelder å ta i bruk moderne sikkerhetsutstyr. Sikkerhetssystemene vedlikeholdes og styrkes jevnlig i takt med utviklingstrender og trusselbilde. På det kriminalitetsforebyggende området var aktivitetsnivået stort også i 2008. Sikkerhetsløsningene ved omadressering av post ble ytterligere styrket på grunn av et voksende omfang av identitetstyverier i samfunnet.

Selv om både ran og annen kriminalitet har ligget på et moderat nivå, ser Posten fortsatt en betydelig trussel i profesjonelle og organiserte kriminelle miljøer. Posten holder seg fortløpende oppdatert om terrortrusselen blant annet gjennom informasjon fra politi, sikkerhetsmyndigheter og andre lands postselskap. Tiltak blir vurdert og iverksatt i forhold til informasjonen som mottas.

Også i 2008 ble det satset sterkt på å styrke kriseberedskapen. Arbeid med risikoanalyser og beredskapsplaner ble videreutviklet og forbedret, og kriseøvelser ble gjennomført.

YTRE MILJØ. Posten har i 2008 intensivert satsningen på miljøarbeid og ny miljøpolicy er utarbeidet. Eksempler på konkrete tiltak i 2008 er ErgoGroups satsing på Grønn IT og Brings satsing på miljøbevisst produktutvikling, samt at tog benyttes i økende grad som alternativ til logistikkflyten til europeiske destinasjoner.

Posten jobber målrettet og langsiktig for å øke miljøprestasjonene på de områdene konsernet har størst påvirkning: transport, avfall, energi og innkjøp. For å øke kunnskap og miljøbevisstheten i hele konsernet, tar Posten i 2009 i bruk et eget e-læringsprogram for ledere.

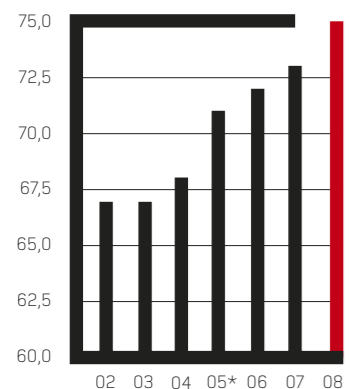

35%

Visste du at... Over en halv million nordmenn flytter hvert år. 35 prosent av disse ønsker informasjon og tilbud som er relevant for sine kjøps- og investeringsplaner i flytteprosessen. Denne informasjonen fra «Postens Flyttehjelp» formidles til annonsører via Bring Dialogue.

MEDARBEIDERTILFREDSHET SISTE 7 ÅR

Konsern (skala fra 1 til 100, hvor 100 er best)

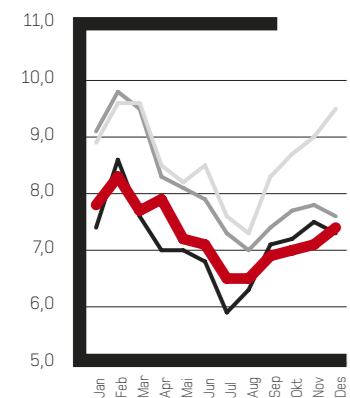

75,0

* Ny målemetode fra 2005

SYKEFRAVÆR SISTE 4 ÅR

Konsern i %

7,4%*

— 2005 — 2006 — 2007 — 2008

* Gjennomsnitt sykefravær 2008

Transport er den største årsaken til klimautslipp og Posten ser etter mer miljøvennlige alternativer. Det arbeides kontinuerlig med nye og mer miljøtilpassede måter for distribusjon av post. Blant annet overføres mer post fra fly til vei og bane, og elektriske transportmidler kan i en del tilfeller erstatte varebiler. I 2008 tok Posten i bruk 20 el-mopeder til distribusjon av post.

Posten har inngått norgeshistoriens største avtale om godstransport på jernbane og kjøper jernbanetransport for over 1 milliard kroner årlig. I Norge betyr det at Posten frakter over 80% av posten (unntatt A-brev) på jernbane – på de strekningene der det er mulig. I 2009 er målet å øke denne andelen til 87%.

Gjennom Bring-selskapene har konsernet utviklet nye løsninger for internasjonal togdrift for å flytte godstransport fra vei til bane. Siden starten i 2008 har satsingen ført til overflytting av ca 2000 semitrailere i måneden. Det har gitt besparelser på 1,5 millioner veikilometer og redusert CO₂-utslipp med 1,3 millioner kilo i måneden. Videre utvikling av internasjonal togdrift vil i tillegg til miljøgevinstene, bidra til vekst og kostnadsfordeler for konsernet.

Miljøregnskapet viste en nedgang i CO₂ utslipp fra 2007 til 2008. Dette skyldes blant annet økt bruk av diesel B5, flere sjåfører har gjennomført økonomikjøring, mindre bruk av fly og mer bruk av tog. Andelen av restavfall ble redusert i 2008 og enkelte enheter sorterer nå 90 prosent av avfallet sitt.

Postens miljørapport og miljøregnskap er presentert på sidene 56-59.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE. Det ble i 2008 ikke foretatt endringer i styrets sammensetning. Kvinneandelen blant styrets medlemmer er 50 prosent.

Styret foretar årlig en evaluering av sitt eget arbeid, kompetanse og arbeidsform, samt vurderer innholdet i styreinstruksen og selskapets prinsipper for eierstyring og selskapsledelse. I tillegg til å være et beslutnings- og kontrollorgan, ønsker styret å være en verdifull diskusjonspartner for selskapets ledelse og eier.

I 2008 har styreinstruksen og erklæringen om eierstyring og selskapsledelse blitt oppdatert i henhold til beste praksis og anbefalinger fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse.

Formålet med erklæringen er å bidra til at Postens interessenter har tillit til selskapets styringssystem. Postens erklæring om eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på selskapets hjemmesider på Internett; www.posten.no og omtales i denne årsrapporten på sidene 48-51.

Posten har etablert styrende prinsipper for konsernet og sentrale fagområder. Konsernets grunnverdier ble endret i 2008 samtidig som nye ledelsesprinsipper og etiske retningslinjer ble utarbeidet. Konsernet etablerte et Varslingsinstitutt i 2008. Varslingsinstituttet mottok 18 saker i løpet av året som i hovedsak var knyttet til personalkonflikter og/eller faglig uenighet.

Styret har oppnevnt et revisjonsutvalg som består av to av styrets medlemmer. Revisjonsutvalget skal styrke intern kontroll rundt konsernets finansielle rapportering og uavhengighet i styrebehandling på områdene finansiell rapportering, intern kontroll og risikovurdering.

6 500

Visste du at... Hele 6500 postbud sørger for at det norske folk får levert posten sin. Hver dag, seks dager i uken betjener postbudene over 4800 leveringsruter i Norge. Bare noen ytterst få steder i Norge har kun 3 dagers levering.

30

Visste du at... Bring Express er tilstede over 30 steder i Norge, Sverige, Danmark, Finland og Estland. Nærhet til kundene er avgjørende, da Bring Express garanterer levering samme dag i hele Norden. Bring Express er utfordrer i det globale expressmarkedet.

› **FREMTIDSUTSIKTER.** 2009 vil bli preget av stor usikkerhet i markedet som følge av finanskrisen og konjunkturomslaget mot slutten av fjoråret. Alle deler av konsernets virksomheter vil bli negativt påvirket i 2009. Med videre fall i postvolumer og forsterket konkurranse, vil lønnsomhetsutfordringene særlig i postsegmentet øke.

Postens offensive vekststrategi handler om å bygge sterke nordiske posisjoner innen post, logistikk og IT. Kundene blir stadig mer internasjonale og store globale aktører skjerper konkurransen. Liberalisering av postmarkedet, samt økt internasjonalisering og privatisering fører til restrukturering og konsolidering av post- og logistikkbransjen i Norden og Europa.

Postens merkevarer skal utvikles videre gjennom å øke kunnskapen om Bring og spesialistområdene, samt få frem sammenhengen mellom Posten og Bring. Utvikling av en prestasjonskultur i hele konsernet, blant annet gjennom konsernfelles produktivitetssystem, skal bidra til kontinuerlige forbedringer og på den måten styrke kundeløftene for Bring: «Finding new ways» og Posten: «Lever for å levere».

For å bidra til positiv lønnsomhetsutvikling skal Spinnakerprogrammet gjennomføres, men nye tiltak vil måtte iverksettes fortløpende for å tilpasse kostnader til et fallende aktivitetsnivå i markedet. Samtidig er det svært viktig at Posten får dekket kostnadene for pålagte, ulønnsomme post- og banktjenester gjennom statlig kjøp i 2009. Disse er beregnet til å være 518 mill. kroner.

I 2009 skal konsernets produktivitetssystem, basert på lean-filosofi, utvides til flere enheter for å industrialisere produksjons- og logistikkprosessene i konsernets verdikjeder og derigjennom oppnå ytterligere effektivisering. Den nye Østlandsterminalen på Rømsrud i Lørenskog blir et høyteknologisk anlegg med integrert produksjon. Terminalen står ferdig i 2009 og settes i drift tidlig i 2010. Østlandsterminalen skal

etableres som et miljøfyrtårn, og blant annet vil oppvarmingen nyttiggjøre seg jordvarme.

Gjennom etableringen av Bring Citymail i Danmark og geografisk ekspansjon for Bring Citymail i Sverige, er Posten godt posisjonert som utfordrer i det nordiske markedet. Utsatt liberalisering i Danmark og fusjonen mellom Posten Sverige og Post Danmark, gjør at markedet er krevende.

Logistikksegmentet påvirkes av konjunkturomslaget, samtidig som konkurransen øker og miljøfokuset forsterkes. Netthandel forventes å fortsette å øke og stimulere pakkeområdet. Avslutningen på pakkesamarbeidet med Post Danmark i PNL gir negativ økonomisk utvikling i 2009-2010, men er en viktig strategisk og forretningsmessig satsing.

Konsernet forventer at IT-segmentet vil bli påvirket av finanskrisen og konjunkturomslaget og gi press på lønnsomheten i 2009-2010. Prisene innen IT-drift og konsulentområdet vil bli presset, samtidig vil utviklingen med utflytting av arbeidsplasser til lavkostland fortsette. I en periode med lavkonjunktur ventes det at flere virksomheter vil outsource sin IT-drift hvilket er positivt for ErgoGroup.

Som en arbeidsintensiv virksomhet har Posten sterkt fokus på helse, miljø og sikkerhet (HMS) og jobber kontinuerlig for å redusere sykefraværet, antall uføre og fraværskader. I 2009 blir det spesielt målrettet innsats for å få opp rapportering av nestenulykker/uønskede hendelser som et viktig tiltak for å forebygge arbeidsskader. Miljø og klima er også sentrale satsingsområder for konsernet og arbeidet fortsetter med konkrete tiltak innenfor disse områdene.

Styret vil takke de ansatte for god innsats, godt samarbeid og medansvar i utviklingen av Posten.

Oslo, 26. mars 2009

Arvid Moss
Arvid Moss (leder)

Liv Stette
Liv Stette (nestleder)

Eli Arnstad
Eli Arnstad

Terje Christoffersen
Terje Christoffersen

Sigbjørn Molvik
Sigbjørn Molvik

Gry Mølleskog
Gry Mølleskog

Odd Christian Øverland
Odd Christian Øverland

Ingeborg Anne Sætre
Ingeborg Anne Sætre

Paul Magnus Gamlemshaug
Paul Magnus Gamlemshaug

Judith Olafsen
Judith Olafsen

Dag Mejdell
Dag Mejdell (Konsernsjef)

Styret i Posten

Eli Arnstad

Judith Olafsen

Sigbjørn Molvik

Arvid Moss (leder)

Ingeborg Anne Sætre

Odd Christian Øverland

Elisabeth Angell (vara)

Terje Christoffersen

Liv Stette (nestleder)

Gry Mølleskog

Thore Strøm (vara)

BALANSE

Beløp i mill. kroner

POSTEN NORGE AS				KONSERN			
2006	2007	2008	Note	2008	2007	2006	
Eiendeler							
474	679	980	9	6 795	6 088	4 445	
497	519	693	8	818	667	659	
2 322	2 162	982	10	4 406	4 037	3 624	
60	73	73	11	108	108	60	
3 851	4 377	5 235	12,23	6	29	27	
		11	12	56	19	22	
2 112	2 940	2 502	13	43	31	81	
13	81	30	14	85	120	24	
9 329	10 831	10 506		12 317	11 099	8 942	
Anleggsmidler							
43	51	55	15	65	65	55	
1 613	1 481	1 559	16	4 775	4 508	4 036	
956	597	2 394	13	84	59	343	
1 838	1 084	993	17	1 837	1 647	2 306	
4 450	3 213	5 001		6 761	6 279	6 740	
143	29	388	Eiendeler holdt for salg	18	438	37	136
13 922	14 073	15 895	Eiendeler	19 516	17 415	15 818	
Egenkapital og gjeld							
3 120	3 120	3 120		3 120	3 120	3 120	
992	992	992		992	992	992	
1 220	1 475	595		1 116	1 634	1 438	
3	31	(75)		(75)	32	1	
				7	8	15	
5 335	5 618	4 632	Egenkapital	19	5 160	5 566	
1 706	1 949	1 895	Avsetninger for forpliktelser	20	2 268	2 233	1 982
2 523	2 935	4 527	21	4 701	3 118	2 633	
18	85	258	22	393	166	28	
2 541	3 020	4 785	Langsiktig gjeld	5 094	3 284	2 661	
722	331	928	21	62	76	61	
3 462	3 000	3 597	22	6 794	5 795	5 305	
156	155	58	8	138	241	220	
4 340	3 486	4 583	Kortsiktig gjeld	6 994	6 112	5 586	
			Gjeld holdt for salg	18		23	
13 922	14 073	15 895	Egenkapital og gjeld	19 516	17 415	15 818	
			Garantiansvar/pantstillelser	27			

OSLO 26. MARS 2009

Arvid Moss (leder)

Liv Stette (nestleder)

Eli Arntstad

Terje Christoffersen

Sigbjørn Molvik

Gry Mølleskog

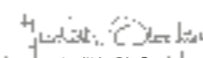
Odd Christian Øverland

Ingeborg Anne Sætre

Paul Magnus Gamlemshaug

Judith Olafsen

Dag Mejdell (Konsernsjef)

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i mill. kroner

POSTEN NORGE AS				KONSERN			
2006	2007	2008		2008	2007	2006	
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter							
732	639	210	Tilført fra årets virksomhet *)	692	1 176	1 220	
1 057	(55)	(672)	Endringer i arbeidskapital	530	236	987	
(106)	306	109	Endringer i andre tidsavgrensingsposter	120	302	(142)	
1 683	890	(353)	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 342	1 714	2 065	
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter							
(965)	(906)	(468)	Investeringer i datterselskaper, eksklusive kontantbeholdning ved oppkjøp	(176)	(1 553)	(1 685)	
(658)	(494)	(613)	Investeringer i varige driftsmidler/IT-utvikling m.v.	(1 966)	(1 521)	(1 247)	
		(5)	Investering i tilknyttede selskap	(13)			
	759	2	Salg av datterselskaper, eksklusive kontantbeholdning ved salg	(7)	763		
22	14	40	Salg av varige driftsmidler	61	34	57	
(1 330)	(904)	308	Endringer i andre anleggsmidler	6	(17)	26	
(2 931)	(1 531)	(736)	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(2 095)	(2 294)	(2 849)	
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter							
1 187	400	2 648	Opptak av langsiktig og kortsiktig gjeld	2 698	482	1 192	
	(4)	(1 054)	Nedbetaling av langsiktig og kortsiktig gjeld	(1 150)	(67)	(18)	
	(509)	(597)	Utbetalt konsernbidrag/utbytte	(605)	(494)	(124)	
1 187	(113)	997	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	943	(79)	1 050	
(61)	(754)	(92)	Sum endring i likvide midler	190	(659)	266	
1 899	1 838	1 084	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	1 647	2 306	2 040	
1 838	1 084	992	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	1 837	1 647	2 306	
*) Dette tallet fremkommer slik:							
901	944	(317)	Resultat før skatt	108	955	1 200	
423	528	702	+ Av- og nedskrivninger 1)	1 052	974	750	
			+/- Resultatandel tilknyttede selskaper	5	(1)	12	
3	(607)		+/- Urealiserte finansposter	(147)	176	(78)	
	(109)	8	+/- Netto rentekostnad/renteinntekt	222	36	56	
(590)	(148)	(156)	- Utbetalt skatt	(327)	(234)	(658)	
90	179	269	+ Renter mottatt	116	53	42	
(90)	(136)	(282)	- Renter betalt	(325)	(121)	(88)	
	(2)		-/+ Øvrige urealiserte driftskostnad/(inntekt)	8	(15)		
(5)	(10)	(14)	- Tap/(Gevinst) ved salg av anleggsmidler	(20)	(647)	(16)	
732	639	210	= Tilført fra årets virksomhet	692	1 176	1 220	

1) Av- og nedskrivninger i kontantstrømsoppstillingen inkluderer i tillegg til driftsmidler også aksjer, mv.

EGENKAPITALOPPSTILLING POSTEN NORGE AS

Beløp i mill. kroner

	Transaksjoner med eier				
	Aksjekapital	Overkursfond	Andre reserver	Annen egenkapital	Total egenkapital
POSTEN NORGE AS					
Egenkapital 01.01.2006	3 120	1 560	13	(35)	4 658
Kontantstrømsikring:					
- Verdiendringer/overført til resultat			(12)		(12)
- Skatt på verdiendringer			3		3
Tilgjengelig for salg investeringer:					
- Endring i virkelig verdi			(1)		(1)
Skatteeffekt fisjonsfordringer				14	14
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			(10)	14	4
Resultat Posten Norge AS				673	673
Netto inntekt/(kostnad) for året			(10)	687	677
Overført fra overkursfond til fri egenkapital		(568)		568	
Egenkapital 31.12.2006	3 120	992	3	1 220	5 335
Egenkapital 01.01.2007	3 120	992	3	1 220	5 335
Kontantstrømsikring:					
- Verdiendringer/overført til resultat			39		39
- Skatt på verdiendringer			(11)		(11)
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			28		28
Resultat Posten Norge AS				822	822
Netto inntekt/(kostnad) for året			28	822	850
Utbetalt utbytte				(488)	(488)
Tilbakebetaling tilsv statstilskudd AFP (§ 6)				(80)	(80)
Egenkapital 31.12.2007	3 120	992	31	1 475	5 618
Egenkapital 01.01.2008	3 120	992	31	1 475	5 618
Kontantstrømsikring:					
- Verdiendringer/overført til resultat			(147)		(147)
- Skatt på verdiendringer			41		41
Skatteeffekt fisjonsfordringer				(2)	(2)
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			(106)	(2)	(108)
Årets resultat Posten Norge AS				(281)	(281)
Netto inntekt/(kostnad) for året			(106)	(283)	(389)
Utbetalt utbytte				(597)	(597)
Egenkapital 31.12.2008	3 120	992	(75)	595	4 632

EGENKAPITALOPPSTILLING KONSERN

Beløp i mill. kroner

	Transaksjoner med eier						
	Aksjekapital	Overkurs-fond	Andre reserver	Annen egenkapital	Totalt	Minoritets interesser	Total egenkapital
KONSERN							
Egenkapital 01.01.2006	3 120	1 560	28	(6)	4 701	13	4 714
Årets omregningsdifferanser				33	33		33
Kontantstrømsikring:							
- Verdiendringer/overført til resultat			(15)		(15)		(15)
- Skatt på verdiendringer			4		4		4
Tilgjengelig for salg investeringer:							
- Endring i virkelig verdi			(16)		(16)		(16)
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			(27)	33	6		6
Resultat konsern				862	862	(6)	856
Netto inntekt/(kostnad) for året			(27)	895	868	(6)	862
Utbetalt utbytte						(2)	(2)
Overført fra overkursfond til fri egenkapital		(568)		568			
Øvrige endringer i egenkapital				(18)	(18)	10	(8)
Egenkapital 31.12.2006	3 120	992	1	1 438	5 551	15	5 566
Egenkapital 01.01.2007	3 120	992	1	1 438	5 551	15	5 566
Årets omregningsdifferanser				(30)	(30)		(30)
Kontantstrømsikring:							
- Verdiendringer/overført til resultat			43		43		43
- Skatt på verdiendringer			(12)		(12)		(12)
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			31	(30)	1		1
Resultat konsern				796	796		796
Netto inntekt/(kostnad) for året			31	766	797		797
Utbetalt utbytte				(488)	(488)	(6)	(494)
Tilbakebetaling tilsv statstilskudd AFP (§ 6)				(80)	(80)		(80)
Øvrige endringer i egenkapital				(2)	(2)	(1)	(3)
Egenkapital 31.12.2007	3 120	992	32	1 634	5 778	8	5 786
Egenkapital 01.01.2008	3 120	992	32	1 634	5 778	8	5 786
Årets omregningsdifferanser				102	102		102
Kontantstrømsikring:							
- Verdiendringer/overført til resultat			(147)		(147)		(147)
- Skatt på verdiendringer			41		41		41
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			(106)	102	(4)		(4)
Årets resultat konsern				(35)	(35)	7	(28)
Netto inntekt/(kostnad) for året			(106)	67	(39)	7	(32)
Utbetalt utbytte				(597)	(597)	(5)	(602)
Øvrige endringer i egenkapital				11	11	(3)	8
Egenkapital 31.12.2008	3 120	992	(75)	1 116	5 153	7	5 160

1 000 000

Visste du at... Det norske folk kan lage sine egne Personlige frimerker. Siden lansering i august 2006 har det blitt bestilt over 1 million Personlige frimerker. Barn, kjæledyr, brudepar, julemotiv, hytter og ulike jubileum er de mest populære motivene.

Høye ambisjoner i utfordrende marked

Segment Post vil beholde lederposisjonene i Norge og Norden til tross for at brevvolumene minker og konkurransen hardner til. Segment Post evner å satse i tøffere tider.

TØFT MARKED. Mer e-kommunikasjon og knappere markedsføringsbudsjetter treffer segment Post hardt. I tillegg har kampen om Norden tilspisset seg etter at Posten Sverige og Post Danmark lanserte sin plan om å fusjonere. Men konserndirektør Lars Tendal i Post satser høyt, og understreker at Posten Norge fortsatt skal være i tet på brev og reklame i Norge, og holde på posisjonen som nummer to på industriell post i Sverige og Danmark.

– Vi har ettertraktete kjerneprodukter og et landsdekkende distribusjonsnett som ingen konkurrenter kan måle seg med, innleder Tendal.

Postsegmentet preges naturlig nok av fall i brevvolumer og banktransaksjoner som følge av overgang til elektroniske løsninger. Det samlede brevvolumet i Norge var i fjor 3,3 prosent lavere enn i 2007.

– Vi forventer at brevmengden fortsetter å falle i 2009. Mest som følge av lavere aktivitet i økonomien, men også av at flere forventes å erstatte brev med elektroniske alternativer, sier Tendal.

MER POST I BUTIKK. Det var fem prosent færre kunder i postkontornettet sammenlignet med 2007.

– Sviktende besøkstall på postkontorene, viser at Posten gjør det riktige grepet ved å legge om til post i butikk, understreker Tendal.

Omleggingen av postkontornettet som startet opp i 2008 er i rute. Totalt blir 124 postkontor omgjort til post i butikk over en

treårsperiode. 35 er allerede lagt om i andre halvår i 2008. I 2009 skal 56 omlegges og året etter 33. Kundene applauderer for blant annet lengre åpningstider og god tilgjengelighet med post i butikk.

– Det er gledelig at kundetilfredsheten med salgsnettets fortsetter å stige. I fjerde kvartal ble den målt til 84 poeng – ett poeng mer enn høsten 2007, konstaterer Tendal.

Post i butikk er blitt populært også for butikkjedene. Beregninger fra analysebyrået ACNielsen viser at butikker som får post i butikk vinner kampen om kundene. Tallene dokumenterer også at butikker med posttjenester øker omsetningen med i gjennomsnitt 8 prosent.

VITAL REKLAME. Reklameproduktene står årlig for over 1,2 milliard kroner av konsernets inntekter. Bortfall av reklame gir derfor store konsekvenser for lønnsomheten i konsernet.

– Konkurransen om distribusjon av reklame er sterkere enn noen gang, påpeker han.

Uadressert postreklame gikk ned med seks prosent, men sto likevel for 51 prosent av det totale brevvolumet i 2008. Adressert reklame gikk ned med 9,5 prosent sammenlignet med 2007.

Treffsikkerheten for å nå riktig reklamekunde er likevel høyere enn noensinne.

– Med uadressert reklame treffer vi riktig målgruppe med relevant budskap helt ned på den enkelte postrute. Det gir høyere avkastning og lavere opplag på kundenes kampanjer, sier Tendal.

Viktige hendelser

OMLEGGING TIL POST I BUTIKK

➤ I 2008 startet en ny runde med omlegging fra postkontor til post i butikk (PIB). I løpet av en treårsperiode skal 124 postkontor legges om. 35 av disse ble lagt om i 2008. Sviktende besøkstall på postkontorene, viser at Posten tilpasser seg utviklingen og nye kundebehov ved å satse på PIB. Den lokale butikken hjelper Posten med å tilby en god posttjeneste, mens Posten bidrar til lokalt næringsliv med økt omsetning i butikkene.

DIALOGKONFERANSEN

➤ Dialogkonferansen, som Bring Dialogue arrangerer hvert år, er blitt Nordens største og viktigste møteplass innen kundedialog, CRM og presisjonsmarkedsføring. I 2008 gikk den av stabelen i Strømstad og rekordmange, 360 personer, fant veien til konferansen. Med 27 internasjonale foredragsholdere var det duket for suksess.

Segmentet består av

brevprodukter, banktjenester, dokumenthåndtering og varesalg gjennom salgs- og servicenettet.

Rapporteringsmessig omfatter segmentet divisjon Post, datterselskapet Bring Citymail Sweden, Bring Citymail Denmark, Bring Dialogue Norway, Bring Dialogue Sweden og produksjons- og distribusjonsapparatet for konsernets postvirksomheten i Norge (divisjon Distribusjonsnett.)

Fem forretningsområder

POSTEN PRIVAT tilbyr brev-, pakke-, og banktjenester for privatmarkedet i Norge.

BRING MAIL tilbyr distribusjon av brev, reklame, varer, aviser og blader til postkassen med tilhørende støttetjenester for bedriftsmarkedet.

BRING DIALOGUE tilbyr tjenester for kunderekuttering og kundeoppfølging/dialog.

BRING CITYMAIL DENMARK tilbyr distribusjon av industriell post, over 50 gram, i Danmark

BRING CITYMAIL SWEDEN tilbyr distribusjon av industriell post i Sverige.

KONSERNDIREKTØR
Lars H. Tendal

➤ Denne form for presisjonsmarkedsføring er ett av satsingsområdene for å møte fremtiden. Bring Dialogues gode segmenteringsverktøy «Effektbasen», er en av nøklene i denne satsingen. Verktøyet inneholder kundedata som ikke bare forteller hvor folk bor, men også hva de er opptatt av og hvilke interesser de har.

– Dette sikrer for eksempel at det ikke kommer reklame for hage-redskap i postkassene i boligblokker, illustrerer han.

Bring Dialogue vil bli ledende i Norden på presisjonsmarkedsføring.

– Ved å slå sammen flere merkenavn til Bring Dialogue, har vi gjort dette mulig, understreker Tendal.

FLERE RESERVERER SEG. Reservasjonsgraden mot uadressert reklame flater ut, og Posten har landets høyeste dekningsgrad med ca 70 prosent.

– Det har vært mye støy rundt uadressert reklame, spesielt i forhold til nye markedsføringslov. Flere har valgt å sende reklamen som innstikk i aviser. Men forbrukerstudier viser at gode tilbud i postkassen blir lest. Ved å unngå teppebombing av store områder, sparer annonsørene penger – og det blir mindre avfall, påminner Tendal.

STOR DEKNINGSGRAD. Postsegmentet har en stor andel faste kostnader knyttet til lønninger og drift. Nesten 60 prosent av postsegmentets kostnader er lønn. Når postmengden går ned, går inntektene ned, mens kostnadsmassen forblir nokså uendret.

– Vi besøker hele Norges befolkning og næringsliv seks dager i uken. Det er vanskelig å redusere kostnadene vesentlig selv om det er færre brev per stopp, forklarer Tendal.

Nå varsler han tøffere prioriteringer, og mer vekt på aktiviteter som genererer inntekter.

– Det er i dialog med kunden at verdiskapningen skjer, fastslår Tendal.

STOR I SVERIGE. I fjerde kvartal utvidet Bring Citymail Sweden utdelingen av post til 20 nye svenske kommuner. Ekspansjonen innebærer at de nå dekker 56 prosent av husholdninger og virksomheter i Sverige.

– Bring Citymail leverer til flere husstander i Sverige enn Posten i Norge, legger Tendal til.

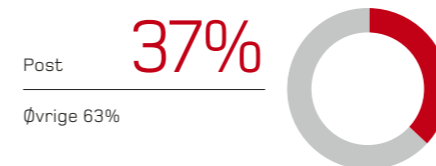
Både Bring Citymail Sweden og Bring Citymail Denmark har hatt en positiv volumutvikling fra 2007 til 2008, og sto for til sammen 12 prosent av konsernets totale brevvolum.

Post har også ambisjoner om å være best i Norden på grensekryssende post.

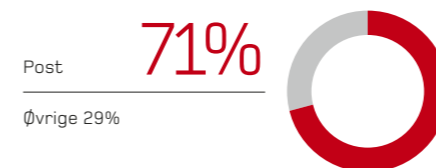
NYTT BEDRIFTSKORT. Bring bedriftskort ble lansert i 2008, og er et kredittkort med MasterCard. Kortet kan brukes ved kjøp av produkter og tjenester på postkontor, bedriftssentre og post i butikk. I tillegg kan kortet benyttes på alle MasterCards brukersteder i hele verden.

– Kortet er gratis å anskaffe og bruke på varekjøp i Norge, og passer for alle bedrifter som foretrekker å motta faktura for sine kjøp hos Bring og Posten, ifølge Tendal.

ANDEL AV KONSERNETS EKSTERNE INNTEKTER

ANDEL AV KONSERNETS ANSATTE

ANSATTE	POST
2008	19 992
2007	19 813
2006	18 392

EKSTERN OMSETNING I MILL. KRONER	
2008	10 630
2007	10 403
2006	9 965

DRIFTSRESULTAT I MILL. KRONER	
2008	(120)
2007	90
2006	907

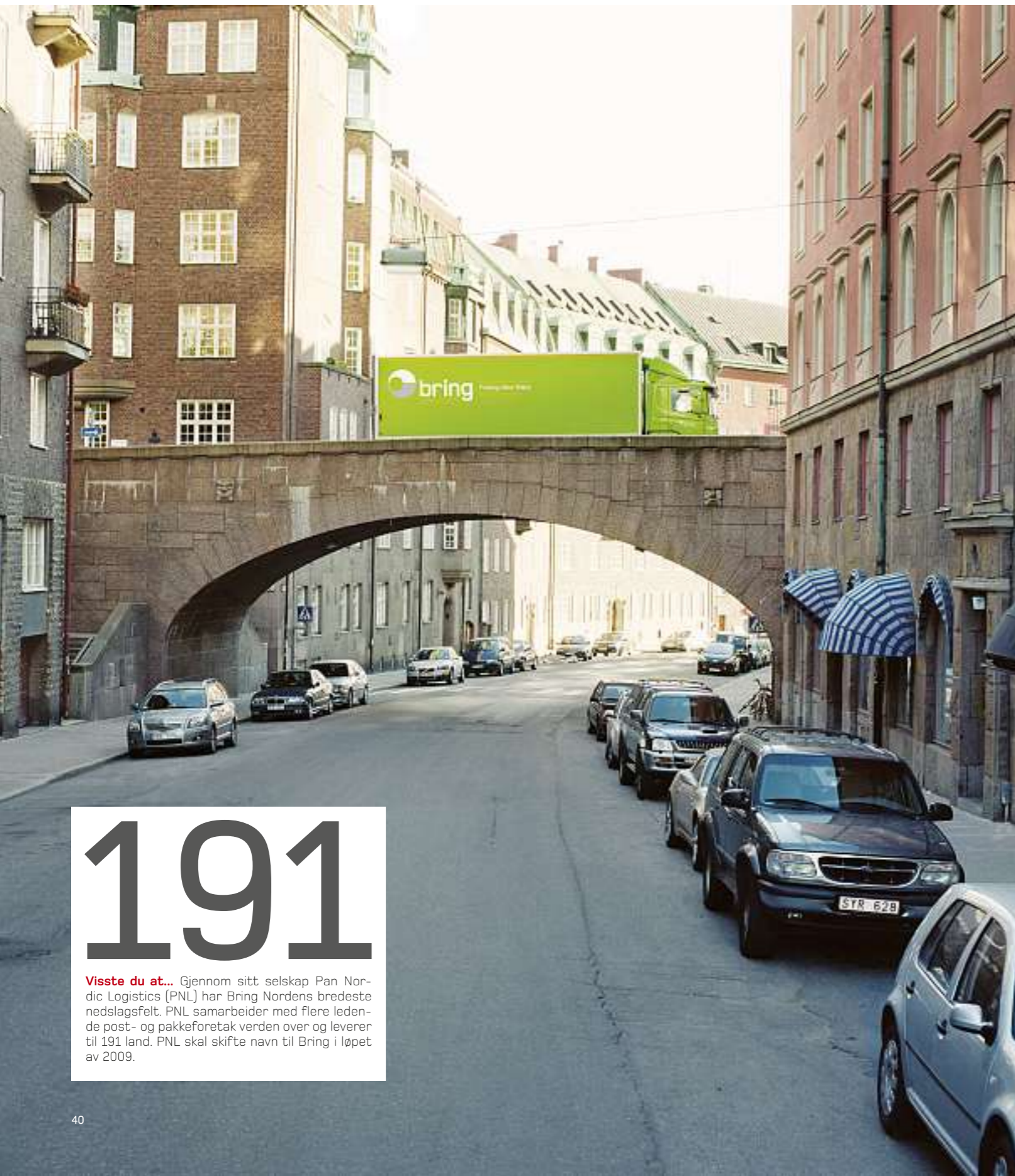
FYSISKE SENDINGER MILL. STK	
2008	2 598
2007	2 687
2006	2 752

DATTERSELSKAPER

- Bring Citymail Sweden
- Bring Citymail Denmark
- Bring Dialogue Norway
- Bring Dialogue Sweden

Posten leverer post til 2,2 millioner husstander i hele Norge hver dag, seks dager i uken.

191

Visste du at... Gjennom sitt selskap Pan Nordic Logistics (PNL) har Brink Nordens bredeste nedslagsfelt. PNL samarbeider med flere ledende post- og pakkeforetak verden over og leverer til 191 land. PNL skal skifte navn til Brink i løpet av 2009.

Riktig vei for Logistikk

Segment Logistikk har hatt en eventyrlig vekst de siste årene og sto for hele 46 prosent av konsernets inntekter i 2008. Logistikk er dermed konsernets største og mest lønnsomme forretningsområde.

VINNER FRAM. Flere oppdrag, fem oppkjøp og vekst innen pakker og gods, bidro til at omsetningen i logistikksegmentet økte til 13,4 milliarder kroner i 2008. Driftsresultatet økte med 46 prosent til 682 millioner kroner.

– Sterk vekst i eksisterende virksomhet, oppkjøp og god resultatutvikling fører til at vi styrker posisjonen som en av de ledende logistikkaktørene i Norden, sier konserndirektør Arne Bjørndahl i Logistikk.

Han betoner at Brink skal være best i klassen på det de gjør. Brink ble i november kåret til årets svensk-norske foretak 2008 av Norsk-Svenska Handelskammaren. Begrunnelsen var blant annet å ha klart å etablere et godt og fremgangsrikt brohode i det svenske markedet.

EVENTYRLIG VEKST. Omsetningen innen logistikksegmentet er mer enn firedoblet fra 2002 til 2008. I 2000 sto logistikksegmentet for 18 prosent av inntektene. I 2008 var prosentandelen økt til hele 46. Driftsinntektene fra internasjonal virksomhet utgjorde nesten fem milliarder kroner, og utgjør 37 prosent av inntektene i Logistikk.

– Konjunkturedgangen internasjonalt medførte lavere volum innenfor Express, spesielt i Sverige og Danmark. Allerede i mai måned merket vi at det ble færre ekspressoppdrag, forteller Bjørndahl.

Flere viktige oppkjøp ble gjort dette året. Oppkjøpene omfattet Emdal Transport & Spedisjon AS, CombiTrans AB, Nor-Cargo UK, det finske ekspresselskapet

Lähettyryhmä OY – og de resterende 50 prosent av aksjene i pakkeselskapet Pan Nordic Logistics AB (PNL).

På høsten ble også den internasjonale transportvirksomheten innenfor parti- og stykkgoods påvirket av lavere etterspørsel. E-handelen fra USA nådde nye høyder i første halvår etter at dollarkursen var rekordlav, men volumene flatet ut utover høsten.

– Netthandel er et nøkkelområde for oss. Vi har kjøpt ut Post Danmark fra PNL, og satser for fullt både på nasjonale og grensekryssende pakker i Norden, sier Bjørndahl.

I dag er det 19 postautomater i Norge, og 9 grønne MyQuickBox i Sverige.

Igjen var netthandelsdagen Load08 i Oslo helt fulltegnet, og suksessen blir gjentatt i september 2009. Load er Posten Norge sin netthandelsdag der blant annet Årets nettbutikk blir kåret.

GRØNN FREMTID. I februar 2008 ble det klart at den nye merkevaren skulle være grønn – etter modell av daværende Box. I september ble Brink lansert. Bjørndahl synes omprofilering til en felles grønn merkevare i grønt har vært en suksess.

– Effekten har vært veldig positiv. Brink har blitt godt mottatt både av ansatte og kunder. Vi får vist sammenhengen mellom tjenester og selskaper, og medarbeidere oppfatter seg som en del av en storfamilie. Det gjør det enklere å samarbeide på tvers, og å profilere mindre forretningsområder, forklarer Bjørndahl.

Viktige hendelser

KJØPTE OPP PNL

➤ Posten Norge kjøpte i 2008 opp resterende 50 prosent av aksjene i pakkeselskapet Pan Nordic Logistics AB (PNL). PNL er med sitt pakkevolum et av de ledende logistikkelskapene i Norden. Selskapet tilbyr løsninger til bedrifter og private innenfor grenseover-skriddende pakke-distribusjon.

KÅRET TIL ÅRETS FORETAK

➤ Brink ble i november kåret til årets svensk-norske foretak 2008 av Norsk-Svenska Handelskammaren. Begrunnelsen var blant annet å ha etablert et godt og fremgangsrikt brohode i det svenske markedet.

Segment logistikk består av

pakker, parti-/stykkgoods, termo, ekspress og lagerservice.

Rapporteringsmessig omfatter segmentet divisjon Logistikk som omfatter morselskapets pakke- og logistikkvirksomhet, Bring Logistics, Bring Frigoscandia, Bring Express, PNL og CombiTrans.

Logistikkmarkedet

BRING LOGISTICS: Består av følgende forretningsområder:

STYKK OG PARTIGODS leverer logistiktjenester innen stykk- og partigods, Air&Sea og Offshore og Energy Logistics.

PAKKER tilbyr sammen med PNL distribusjon av pakker under 35 kg i Norden, og har sterk dekning i verden for øvrig. Tilbyr tilleggstjenester som fortolling, lagring, rådgivning og netthandel.

LAGERSERVICE leverer tjenester innen lagerhold, container- og trailertrekking samt havnetjenester.

NETTLAST driver med transport av gods i Norge.

BRING EXPRESS: Spesialist på ekspresslogistikk og budtjenester i Norden.

BRING FRIGOSCANDIA: Spesialist på frakt av varer med krav til temperatur (termo) i hele Norden.

KONSERNIDIREKTØR
Arne Bjørndahl

➤ **GRØNNE AVGIFTER.** I Sverige har Bring Express laget et treningsopplegg som kalles «Sparsam köring» – praktisk og teoretisk opplæring av sjåfører for miljøeffektiv og sikker kjøring. Rundt 260 sjåfører i Bring Express har tatt kurset.

– Miljøavgiftene vil fortsette å øke. EU og nasjonale myndigheter vrir sitt skatte- og avgiftsregime i grønn retning. Økte avgifter på utslipp og annen forurensning gjør det lønnsomt for bedriftene å gjøre mye på miljøsidene. Dessuten er det slik at det blir mer vanlig at kundene krever miljøregnskap. Noen ønsker også å kjøpe CO2-kvoter. Derfor er miljøbevissthet et avgjørende konkurransefortrinn, fastslår Bjørndahl.

Bring Express i Sverige har 22 biogassdrevne biler, og 20 til er bestilt. Alle nye dieselskjøretøy som Bring benytter skal ha euroklasse 5 motorer.

Bjørndahl synes nettet er en egnet kanal for ledere og medarbeidere for å lære mer om miljøbevissthet. Det er derfor laget et konsernfelles multimedia e-læringsopplegg om miljøutfordringene. Kurset finnes både på norsk og svensk, og er obligatorisk for en del nøkkelpersonell. For de fleste ansatte er gjennomføringen frivillig.

HISTORISK AVTALE. Posten har som mål at 80 prosent av all frakt til områder med jernbane i Norge skal gå på skinner. Milliardavtalen med CargoNet er norgeshistoriens største med hensyn til godstransport på jernbane, og omfatter alle selskaper i Posten-konsernet. Den gjelder nasjonale, nordiske og internasjonale jernbanebaserte transporter, som tilsvarer nesten 30 millioner kjørte trailerkilometer i året.

– Nye nasjonale og internasjonale togløsninger erstatter veifrakt. Nå går semitrailercontainere med tog til Taulov i Danmark, og deretter videre til Verona i Italia, beretter Bjørndahl.

Bring disponerer i dag en ledig næringsstomt på Alnabru. Bjørndahl vil gjerne lokalisere Bring-virksomhetene på Vinterbro, Ulven, Karihaugen og Skårer rett ved Alnabru-terminalen. Men så langt har ikke Oslo kommune gitt klarsignal til utbygging.

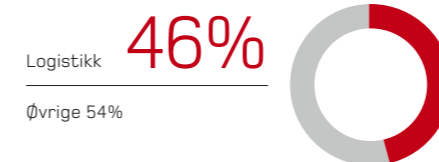
– Det bør komme raskt dersom vi skal ha mulighet for å nå våre ambisjoner nettopp på jernbanelogistikk, mener Bjørndahl.

MER PÅ LAGER. Bring Logistics Solutions, som tilbyr lagerservice, har sin nye storstue under oppføring på Berger utenfor Oslo. Bygget står ferdig tidlig i 2010 med et lagerareal på 34.800 kvadratmeter, og med 46 lasteporter. Innvendig blir det plass til 82 000 paller.

– Lagerservice er et godt alternativ for bedrifter som ønsker å redusere kostnader knyttet til lager og varehåndtering, nevner Bjørndahl.

NYSKAPENDE. Bring og den amerikanske leverandøren RedPrairie utvikler og tester en ny it-løsning for Transport-, Distribusjon- og LastPlanlegging (TDLP) på tvers av alle forretningsområder. TDLP skal gi fordeler i konkurransen om kundene, større volumer i eget nett, betydelige miljøgevinster, reduserte kostnader, kortere kjørelengde, mer effektive ruter, og høyere fyllingsgrad.

ANDEL AV KONSERNETS EKSTERNE INNTEKTER

ANDEL AV KONSERNETS ANSATTE

ANSATTE	LOGISTIKK
2008	4 301
2007	3 685
2006	3 588

EKSTERN OMSETNING I MILL. KRONER	
2008	13 293
2007	12 209
2006	10 964

DRIFTSRESULTAT I MILL. KRONER	
2008	682
2007	466
2006	502

ANTALL PAKKER MILL. STK	
2008	35,0
2007	32,1
2006	30,7

DATTERSELSKAPER INNENFOR OMRÅDENE:

- Bring Logistics
- Bring Frigoscandia
- Bring Express
- PNL
- CombiTrans

Norsk olje- og gass-industri har i mange tiår brukt Bring Logistics (tidligere NorCargo) til kompliserte transportoppdrag over hele verden.

5 000 000

Visste du at... ErgoGroup bruker den lokale elven Hunnselva til nedkjøling av store dataservere i Fjellhallen i Gjøvik. De klarer seg dermed uten bruk av kjølemaskiner i åtte måneder i året, noe som reduserer energiforbruket med ca fem millioner kwt årlig.

Rekordår for IT

ErgoGroup legger et særdeles godt it-år bak seg. De fortsatte veksten i 2008 til en omsetning på 5,7 milliarder kroner – opp 13 prosent fra året før. Gode kontrakter følger dem inn i de neste årene.

GODT IT-ÅR. ErgoGroup opplevde mange høydepunkter i 2008. Året var preget av god ordreinngang på nye avtaler, og høy faktureringsgrad på konsulenttjenester. Omsetningen innen IT-segmentet er bortimot firedoblet fra 2000 til 2008. ErgoGroup leverte et EBITA-resultat på 442 millioner kroner, som er 47 prosent bedre enn året før. Denne fremgangen skyldes høy aktivitet i konsulentvirksomheten, mer effektiv drift og oppkjøp.

– Vi hadde en solid kontraktsinngang i 2008, med 2919 kontrakter til en verdi av 3 070 millioner kroner. Mange av kundene våre viser oss fornyet tillit ved forlengelse eller reforhandling av kontrakter. Samtidig får vi stadig nye kunder og tar dermed markedsandeler fra konkurrentene, forteller administrerende direktør Terje Mjøs.

FULL FART. Drift og infrastruktur tjenester sto for 63 prosent av den totale omsetningen i 2008. Som et ledd i sin satsning innenfor offshoring, økte ErgoGroup sin eierandel i det indiske IT-selskapet ION Solutions med 65 ansatte, til 51 prosent i januar 2009. Løsninger & applikasjonstjenester kan vise til stabil etterspørsel etter tjenester både innenfor systemutvikling og implementering av ERP-løsninger (Enterprise Resource Planning).

– Vi er godt rustet for 2009, som blir et utfordrende og spennende år. Finansuroen påvirker bredt i næringslivet, og det viktigste for oss er å levere løsninger som hjelper kun-

dene med å løse sine utfordringer. Vi antar at kundenes vekt på kostnadsreduksjoner vil øke etterspørselen etter driftstjenester. Samtidig forventer vi skjerpet kamp om konsulentoppdragene, fremholder Mjøs.

En sterk posisjon innen drift og outsourcing, tette regionale kunderelasjoner og solid fotfeste i en mindre konjunkturtsatt offentlig sektor gjør utsiktene lysere.

MER TILFREDSE. Både medarbeidere og kunder er mer fornøyde enn noensinne. Medarbeiderscoren har økt kraftig – fra 69 poeng i 2005 til 77 poeng i 2008.

– Resultatene viser med all tydelighet at vi har fornøyde medarbeidere, noe kundene våre også bemerker, forteller Mjøs.

Han vil også at kundene skal være de mest fornøyde i bransjen. Kundetilfredshetsundersøkelsen for 2008 ble gjennomført fra 10. oktober til 1. desember. Resultatene viser at scoren har økt fra 70 i 2007 til 72 i 2008.

– Det er fortsatt rom for forbedringer innenfor enkelte områder, men det går rett vei, bemerker Mjøs.

NORGES STØRSTE. 24. og 25. september ble IT-tinget arrangert for 25. gang med ny deltakerrekord. 612 ledere, IT-eksperter og beslutningstakere fra privat og offentlig sektor fant veien til Norges største og eldste IT-konferanse i Tønsberg.

– IT-tinget har gjennom mange år bygd seg opp til å bli den viktigste møteplassen i Norge for dem som er opptatt av samspillet

Viktige hendelser

NAV VALGTE ERGOGROUP

➤ NAV valgte i 2008 ErgoGroup som leverandør av nettverkstjenester og utstyr, samt landsdekkende service til NAVs 750 kontorer. Avtalen har seks års varighet med opsjon for forlengelse. Avtalen har en forventet verdi på over 300 millioner kroner.

LANSERTE MOBIL OUTSOURCING

➤ ErgoGroup var i 2008 først ute i Norge med mobil outsourcing. Dette er et komplett system for drift og håndtering av mobiltelefoner, abonnenter, applikasjoner og mobile løsninger for bedriftsmarkedet. ErgoGroup tar dermed hele ansvaret for mobilen.

Segmentet består av

IT-drift, infrastruktur, løsninger og konsulenttjenester.

Rapporteringsmessig omfatter segmentet ErgoGroup AS, med datterselskapene System AB og Bekk Consulting AS.

ErgoGroups fem forretningsområder:

IT-DRIFT omfatter serverdrift, outsourcing, regional it-service, samt tele- og datakommunikasjonstjenester.

LØSNINGER leverer helhetlige konsepter, it-tjenester, bransjeløsninger og ferdige programvareløsninger til offentlig sektor og private kunder.

REGIONALE TJENESTER leverer IT-systemer, konsulent-tjenester og driftsløsninger til små og mellomstore virksomheter innen privat og offentlig sektor, samt leveranser til større lokale hjørnesteinsbedrifter.

NORDEN tilbyr komplette løsninger til kunder utenfor Norge med over 40 kontorer i Sverige og Finland.

BEKK CONSULTING AS er et norsk konsultentselskap som bistår med prosess- og utviklingsutvikling, modernisering av fagsystemer, portal- og selvbetjeningsløsninger og skreddersydde forretningsapplikasjoner.

IT-selskapet BEKK (eid av ErgoGroup), er av norske it-studenter kåret til en av de mest attraktive arbeidsplassene blant konsultentselskapene.

- mellom teknologi, organisasjon og mennesker, forklarer Mjøs. 97 prosent av deltakerne som svarte på evalueringen sa de var fornøyd eller meget fornøyd med arrangementet. 94 prosent sa at de vil anbefale andre å delta på neste års arrangement i Tønsberg.

STIGENDE KURS. Merkevaren ErgoGroup er i ferd med å feste seg. Synlighet og uhjulpen kjennskap om ErgoGroup i markedet stiger. Det internasjonale konsultentselskapet Universum undersøker jevnlig hvor attraktive norske arbeidsgivere er. Økonomer, ingeniører og IT-folk blir blant annet spurt om hvilke IT-selskaper de drømmer om å jobbe i.

– Vi gjorde et byks videre oppover fra 37. plass i 2006 og 25. plass i 2007 til 10. plass i fjor høst, langt foran selskaper vi naturlig sammenligner oss med. Dette, sammen med medarbeiderscoren, viser at ErgoGroup er en attraktiv arbeidsplass, og det vil gjøre det enklere for oss å beholde og fortsatt tiltrekke oss de beste folkene, mener Mjøs.

BEKK, som er eid av ErgoGroup ble blant it-studenter ved NTNU og Universitetet i Oslo kåret til den mest attraktive arbeidsplassen blant konsultentselskapene. Dette kom fram i Universitas årlige studentundersøkelse i 2008.

STORE AVTALER. ErgoGroup har inngått kontrakter for over tre milliarder kroner i 2008. To av de meste sentrale avtalene er gjort med Securitas og Helse Sør-Øst. ErgoGroup inngikk høsten 2008 en fem-årig driftavtale med europeiske Securitas og ble dermed driftspartner i et større prosjekt, der inntil 5000 vektere i Europa skal utrustes med håndterminaler.

– Dette er en avtale av stor betydning for ErgoGroup og en fjær i hatten for vår mobilsatsing. Securitas er en spennende kunde for oss og et eksempel på vår leveranseevne også utenfor Norge, understreker Mjøs.

Avtalen med Helse Sør-Øst blir også betegnet som en av de viktigste i 2008, da helsesektoren er et satsningsområde for ErgoGroup. Rammavtalen med helseforetaket som gjelder for fire år, har et forventet omfang på 100 – 250 millioner kroner.

– Vi anser dette for å være en av årets viktigste IT-avtaler i helsesektoren. Avtalen viser at vi har nordisk leveransekraft og kompetanse til å levere helhetlige løsninger, sier Mjøs.

Andre viktige avtaler som ble gjort i 2008, er med Petoro, Lindorff, NAV, Choice, Helse Sør-Øst, Teller, Marine Harvest, Norges Bank, IKT Agder, Skattedirektoratet, Trondos og Posten.

ANDEL AV KONSERNETS EKSTERNE INNTEKTER

ANDEL AV KONSERNETS ANSATTE

ANSATTE	IT
2008	3 642
2007	3 362
2006	1 843

EKSTERN OMSETNING I MILL. KRONER

2008	4 735
2007	4 188
2006	2 357

DRIFTSRESULTAT I MILL. KRONER

2008	369
2007	268
2006	223

DATTERSELSKAPER

- Bekk Consulting AS
- SYSteam AB

ADM. DIREKTØR
Terje Mjøs

60%

Visste du at... Byggingen av et geo-energianlegg (termisk energi) i den nye Østlandsterminalen vil gi betydelig reduksjon i miljøutslipp og energiforbruk av ikke fornybare energikilder. Systemet bidrar til å redusere bruken av primærenergi til oppvarming med nær 60 prosent.

God eierstyring og selskapsledelse

For konsernet Posten er god eierstyring og selskapsledelse de mål og overordnede prinsipper konsernet styres og kontrolleres etter. Formålet med god eierstyring er å styrke tilliten til selskapet og bidra til verdiskapning over tid.

GODE STRUKTURER. For konsernet Posten er god eierstyring og selskapsledelse også de strukturer som regulerer samspillet mellom Postens styrende organer; eier, styre og daglig ledelse.

GRUNNLAGET. Posten følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse så langt denne passer Postens organisasjon og eierform. Siden Samferdselsdepartementet er eneeier av selskapet og Posten ikke er børsnotert, avviker Postens selskapsledelse fra anbefalingens punkter om likebehandling av aksjeeiere, aksjenes frie omsettelighet, generalforsamling og valgkomité. Selskapet og de ansatte har dessuten avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling. Som statlig heleid aksjeselskap forholder Posten seg dessuten til Statens eierprinsipper.

Temaet eierstyring og selskapsledelse har som tidligere år vært behandlet i Postens styre og konsernledelse. Arbeidet er oppsummert i styrets erklæring om selskapets prinsipper for eierstyring og selskapsledelse til markedet. Erklæringen og annen informasjon om Postens selskapsstyring er tilgjengelig på Postens nettsider; www.posten.no.

VERDIGRUNNLAG OG ETISKE RETNINGSLINJER. I 2008 er nye etiske retningslinjer for hele konsernet implementert. Et hefte med retningslinjene er distribuert til alle ansatte, og lederne har gjennomgått innholdet med sine medarbeidere. Implementeringen er målt

i årets medarbeiderundersøkelse. Konsernledelsen har i 2008 revidert og tydeliggjort konsernets ledelsesprinsipper og verdier.

VIRKSOMHET. Postens virksomhet er definert i selskapets vedtekter. Disse er tilgjengelige på www.posten.no. Selskapets formål er å drive post- og logistikkvirksomhet basert på så vel fysiske som elektroniske løsninger og annen virksomhet som står i direkte sammenheng med dette, jf vedtektenes § 3.

Når det gjelder postvirksomheten i Norge, baseres denne på konsesjon gitt av Samferdselsdepartementet om formidling av postsendinger. Denne gjelder til og med 31.12.2010. Post- og teletilsynet fører tilsyn med at konsesjonen overholdes.

GENERALFORSAMLINGEN. Samferdselsministeren er selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet.

STYRET. Styret har ansvar for forvaltningen av selskapet og fører tilsyn med den daglige ledelsen av selskapet og konsernets virksomhet for øvrig. Hovedoppgavene til styret inkluderer strategioppgaver, kontrolloppgaver og organisasjonsoppgaver. Styret ansetter konsernsjef.

Styreinstruksen for Posten regulerer styrets og konsernsjefens ansvar og oppgaver. Instruksen legger føringer for styrets arbeid og saksbehandling innenfor rammene av gjeldende lovgivning, selskapets vedtekter >

Viktige hendelser

NYE ETISKE RETNINGSLINJER

> Nye etiske retningslinjer for hele konsernet ble implementert. Et hefte med de etiske retningslinjene ble distribuert til alle ansatte. Postens ledere har også gjennomgått innholdet i heftet med sine medarbeidere. 82% av de ansatte kjenner de etiske retningslinjene i følge årets medarbeiderundersøkelse.

FIKK VARSLINGSINSTITUTT

> Konsernet etablerte konsernfelles varslingsinstitutt for mottak og behandling av varsel om kritikkverdige forhold. Juridisk direktør står som ansvarlig for varslingsinstituttet. Ansatte kan varsle varslingsinstituttet ved mistanke om forhold som økonomisk utroskap, korrupsjon, miljøkriminalitet og brudd på styrende dokumentasjon.

og generalforsamlingens beslutninger. Styret evaluerer årlig sitt arbeid, sin kompetanse og sin arbeidsform og vurderer innholdet i styreinstruksen.

Styret i Posten består av ti medlemmer, hvorav seks utpekes av eieren og fire velges av og blant de ansatte. Det er oppnevnt en vara-representant for representantene som er utpekt av eier. Ansatterepresentantene har personlige varamedlemmer. Styremedlemmene velges for en periode på to år. Kontinuitet i styringen av selskapet sikres ved at bare halvparten av styrets medlemmer står på valg samtidig.

Styret hadde syv ordinære og to ekstraordinære møter i 2008.

GODTGJØRELSE. Styrets honorar fastsettes av generalforsamlingen hvert år. Omtale av godtgjørelsen til styremedlemmene for 2008 fremkommer av note 2.

Styrets kompensasjonsutvalg består av fire av Postens styremedlemmer og ledes av styreleder. Utvalget skal vurdere og foreslå betingelser for konsernsjefen, gi konsernsjefen tilbakespill i vurderingen av den øvrige konsernledelsen, samt være saksforberedende organ i forbindelse med styrets behandling av selskapets bonusordning.

Omtale av godtgjørelsen til ledende ansatte for 2008 fremkommer av note 2.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON. Posten har en åpen og offensiv informasjonsstrategi. Det er etablert retningslinjer som skal sikre at Posten opptrer profesjonelt og enhetlig overfor media.

Selskapet etterlever de regler, krav og standarder for god informasjon som gjelder for børsnoterte selskaper i Norge, herunder bruk av regnskapsstandarder og god regnskapsskikk. Finansiell informasjon rapporteres kvartalsvis til nærmere fastsatte tidspunkter i henhold til Børsens informasjonskrav. Informasjonen gjøres tilgjengelig via internett på norsk og engelsk.

RISIKOSTYRING. Det gjennomføres årlig en samlet vurdering av konsernets risiko.

Risikoanalysen tar utgangspunkt i alle konsernets enheters strategi, forretningsplaner og målsetninger og gjennomføres som en omfattende prosess. Hensikten er å kartlegge risikoer av strategisk, finansiell, operasjonell og omdømmemessig karakter. Resultatene fra denne prosessen konsolideres til en vurdering av de overordnede risikoene konsernet er eksponert for, og er fulgt opp med tiltak for å styre og kontrollere de enkelte risikofaktorer og unngå hendelser som kan være negative for konsernets drift og omdømme i markedet.

INTERN KONTROLL. Det er styret og konsernledelsen i selskapet som sørger for nødvendig kontroll med selskapets virksomhet. Dette gjøres blant annet gjennom styrende dokumentasjon, ulike prosesser for intern kontroll, ekstern revisjon, kvartalsvis strategisk og forretningsmessig gjennomgang, løpende risikovurderinger, og årlig vurdering av selskapets ledelsesressurser. Dette skal sikre at den operative virksomhet blir tilstrekkelig gjennomgått og kontrollert slik at det ansvaret styret og konsernledelsen har i henhold til gjeldende lovgivning, samt prinsippene for god selskapsstyring blir ivaretatt.

En investeringskomité er nedsatt av konsernsjefen og består av konserndirektør økonomi, økonomidirektør og finansdirektør.

Konsernets styrende dokumentasjon fastsetter hvordan ledelse og styring i konsernet skal utøves. Dokumentene oppstiller konsernfelles krav til atferd innen viktige områder og prosesser. Konsernets juridiske direktør er ansvarlig for utvikling og vedlikehold av styrende dokumentasjon. Juridisk direktør er også ansvarlig for et konsernfelles varslingsinstitutt for mottak og behandling av varsel om kritikkverdige forhold i konsernet. Ansatte kan varsle ved mistanke om forhold som økonomisk utroskap, korrupsjon, miljøkriminalitet og brudd på styrende dokumentasjon.

Konsernets rutiner for risikoanalyse og overvåking av intern kontroll er beskrevet i egne konsernhandlingsregler.

Styret har etablert et revisjonsutvalg for å bidra til grundig behandling av saker som gjelder finansiell rapportering herunder intern kontroll overvåking. Utvalget består av to styremedlemmer som er uavhengig av den daglige ledelsen.

REVISOR. Revisor deltar på styremøtet som behandler årsregnskapet. I samme eller særskilt møte redegjør revisor for revisjonen, sitt syn på konsernets regnskapsprinsipper, risikoområder, interne kontrollrutiner og konsernets regnskapsførsel. Redegjørelsen oppsummeres i et årlig nummerert brev til styret. I tillegg til lovbestemt revisjon benyttes revisor til naturlige revisjonsrelaterede oppgaver. Posten har som policy å benytte samme revisjonsfirma i alle konsernselskap.

Styret i Posten

Styreleder
ARVID MOSS

Født: 1958
Konserndirektør Norsk Hydro, Corporate Strategy and Business Development.
Utdannelse: Siviløkonom, NHH.

Nestleder
LIV STETTE

Født: 1958
Kommunalsjef Ålesund kommune.
Utdannelse: Cand.mag. med pedagogikk, psykologi og statsvitenskap/offentlig administrasjon.

Styremedlem
ELI ARNSTAD

Født: 1962
Rådgiver.
Utdannelse: Cand.mag.
Tillitsverv: Styremedlem i Vattenfall AB, AF-gruppen, Sparebank 1 SMN, Sparebankforeningen og Senter for økonomisk forskning NTNU.

Styremedlem
TERJE
CHRISTOFFERSEN

Født: 1952
Partner i Interforum Partners AS.
Utdannelse: MBA, Køln universitet 1978.
Tillitsverv: Nestleder i styret Hafslund Infratech ASA, styreleder Network Norway AS, styreleder Mobile Norway AS, styremedlem Birdstep Technology ASA.

Styremedlem
SIGBJØRN
MOLVIK

Født: 1950
Lærer. Medlem av fylkestinget i Telemark.
Tillitsverv: Styremedlem Høgskolen i Telemark.

Styremedlem
GRY MØLLESKOG

Født: 1962
Korn/Ferry International – Senior Client Partner.
Tillitsverv: Styreleder Oslo Sporvognsdrift AS, styremedlem Norwegian Property ASA og DnBNOR Finans, varamedlem til bedriftsforsamlingen i Telenor ASA.

Ansattes
representant
ODD CHRISTIAN
ØVERLAND

Født: 1957
Forbundsleder Norsk Post- og -Kommunikasjonsforbund.

Ansattes
representant
INGEBORG
SÆTRE

Født: 1955
Forbundsstyremedlem Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund.
Ansatt i Posten fra 1971.

Ansattes
representant
PAUL MAGNUS
GAMLEMSHAUG

Født: 1953
Divisjonstillitsvalgt Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund, divisjon Distribusjonsnett.
Forbundsstyremedlem Norsk Post og Kommunikasjonsforbund.
Ansatt i Posten fra 1974.

Ansattes
representant
JUDITH OLAFSEN

Født: 1958
Tillitsvalgt i Nordland for Norsk Post- og kommunikasjonsforbund. Forbundsstyremedlem Norsk Post og -Kommunikasjonsforbund.
Ansatt i Posten fra 1976.

86,1%

Visste du at... De store julevolumene kom to dager tidligere i 2008 enn året før. Det betyr at Postens julekampanje med 16. desember som anbefalt sendefrist fungerte. Kvaliteten på juleposten i fjerdekvartal var på 86,1 prosent, og dermed noe av det beste som er målt.

Usikkerhet, endring og nye muligheter

Den globale finanskrisen slo inn for fullt høsten 2008. Det endret den forventede økonomiske nedgangen til en kraftig økonomisk nedtur i post- og logistikkmarkedene.

TILPASSING. Både kunder og leverandører innen markedsområdene post, logistikk og IT har tatt konsekvensen av dette og gjennomfører aktiviteter for å tilpasse kapasitet og kostnader til lavere etterspørsel. Finanskrisen endrer markedsforutsetningene på mellomlang sikt, samtidig som den forsterker de langsiktige driverne av endring.

LAVKONJUNKTUR. Lavkonjunkturen fører til redusert etterspørsel og fallende volumer for flere markedssegmenter innen post- og logistikkmarkedene. Også for IT-markedene nedjusteres markedsestimatene og det forventes en nullvekst i Norden i den kommende periode. Lavkonjunkturen utfordrer lønnsomheten for kunder og leverandører, og bedriftene tvinges til kortsiktige tiltak for å begrense denne effekten. Nedturen kan dermed komme i bølger før bunnen er nådd. Det er tegn til at forutsetningene er annerledes denne gangen enn ved tidligere nedgangstider. Blant annet kan det se ut til at IT-markedene nå berøres senere og i mindre grad enn tidligere. Samtidig vil lavkonjunkturen og følgene av den, by på muligheter for den som har krefter og kreativitet. Behov for fokus rundt kjerneaktiviteter og jakt etter kostnadsbesparelser forsterker behovet for effektive driftsløsninger i et stort antall bransjer. Dette vil virke positivt for tilbydere av tredjepartsløsninger innen logistikk og IT. Nye forretningsmodeller og nye og mer effektive prosessløsninger vil bli utviklet.

Strukturelle endringer og konsolideringsmuligheter vil oppstå.

FORTSATT MARKEDSKONSOLIDERING.

Det er en stadig større etterspørsel hos kunder som ønsker nordisk konsolidering av deres virksomheter og innkjøp. Dette reiser nye utfordringer for leverandørene av tjenester og løsninger innen post, logistikk og IT. Det forventes at leverandørene kan betjene sine kunder der hvor de er, at man kan og forstår de spesielle nordiske forutsetningene, at løsningene fungerer i hele Norden og at man har evne til å hente ut stordriftsgevinster ved å konsolidere løsninger og volumer. Konsolideringstempoet avtok noe i 2008 sammenlignet med 2007, men året var likevel preget av en rekke strukturelle endringer. Den største, og mest avgjørende hendelsen, kom når de nasjonale postaktørene, Post Danmark og Posten Sverige AB, valgte å slå seg sammen. Dette endrer den nordiske konkurransearenaen i post- og logistikkmarkedene. Når det fusjonerte selskapet har samordnet sitt tjenestetilbud vil det bli en dominerende aktør i Norden. Et nytt trekk er at investeringselskapene nå er aktive i den nordiske konsolideringen og ønsker å hente gevinster av denne. Resultatet er større og sterkere aktører, og at konkurransen om de nordiske kundene tilspisser seg. Mange aktører med ambisjoner har ført til sterk konkurranse om de mest attraktive oppkjøpskandidatene. Til tross for at finanskrisen skaper et midlertidig vakuum grunnet vanskeligheter med

Viktige hendelser

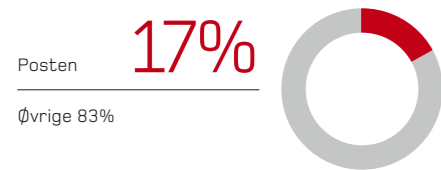
NORDISK POSTFUSJON

➤ Posten Sverige AB og Post Danmark lanserte i 2008 planene om å fusjonere. Sammenslåingen av de to postkonsernene bekrefter en utvikling med økt konkurranse og konsolidering i den nordiske post- og logistikkbransjen.

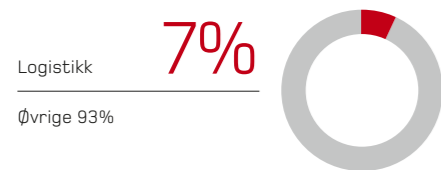
MILJØSAMARBEID I POSTEUROP

➤ Europeiske postselskaper har gått sammen i et felles klimaprogram. Formålet med samarbeidet er å skape en felles plattform for læring og erfaringsutveksling av tiltak som øker miljøbevisstheten og reduserer belastningen på miljøet. Posten Norge har gjennom samarbeidet forpliktet seg til å redusere sine CO2-utslipp med 10 prosent innen 2011. Et omfattende tiltaksprogram er iverksatt.

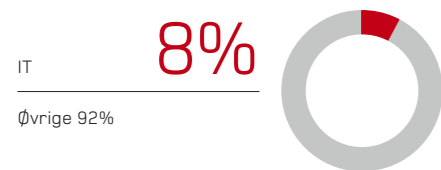
POSTENS MARKEDSANDEL I NORDEN

LOGISTIKKS MARKEDSANDEL I NORDEN

IT SIN MARKEDSANDEL I NORDEN

- › verdifastsettelse, vil også de kommende år bli preget av oppkjøp og konsolideringer i de markedene Posten Norge opererer i.

SAMFUNNET DIGITALISERES. Digitaliseringen i samfunnet påvirker handelsvaner, kommunikasjonsmetoder og arbeidsmønstre. For aktørene i post-, logistikk og IT-markedene representerer utviklingen både nye vekstmuligheter og trusler.

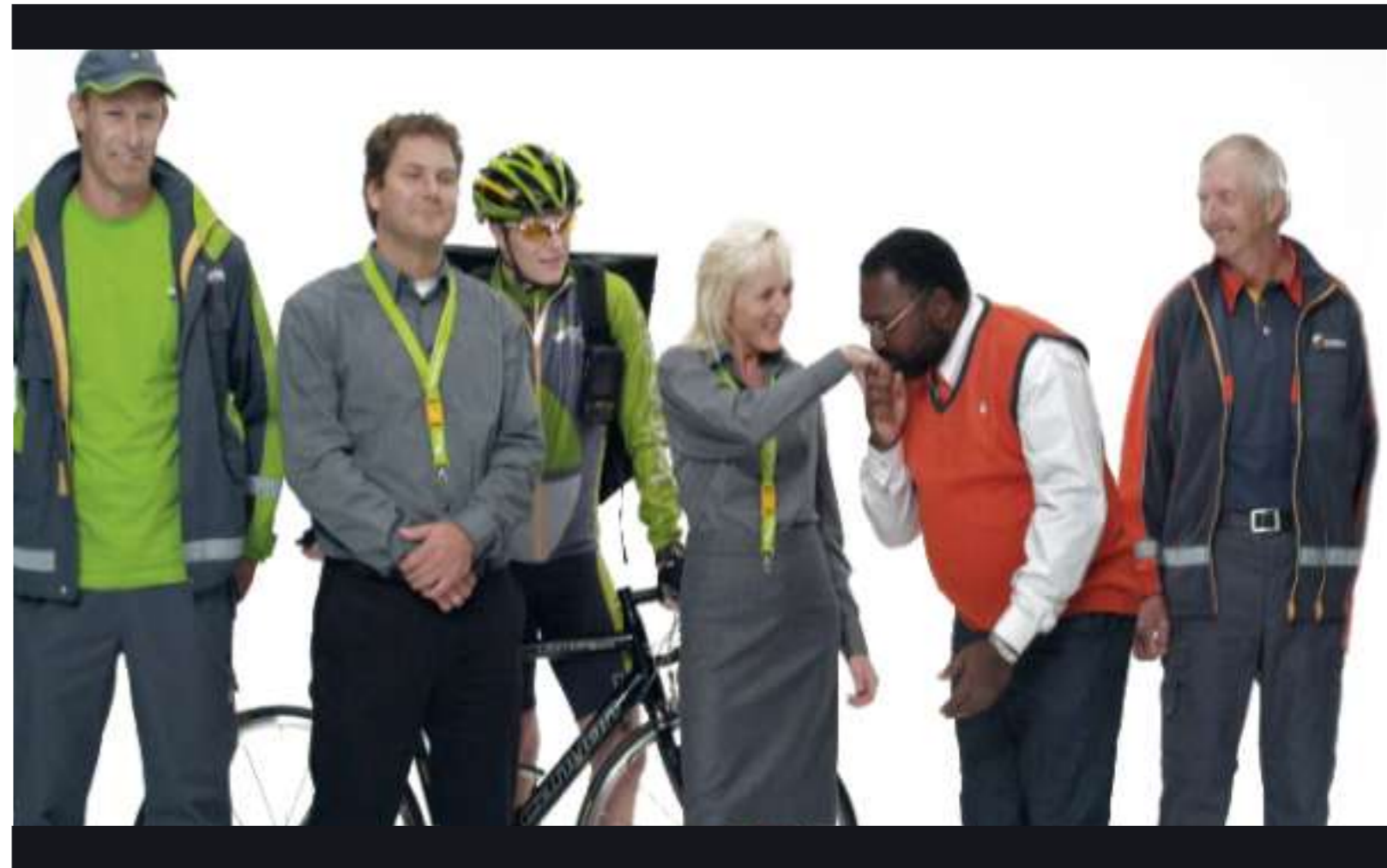
Internettkanalen er nå en av de viktigste kommunikasjonsarenaene og skaper nye former for interaksjon og samhandling. Utviklingen har medført nedgang i brevvolumene. I Norge har antall adresserte brev gått gradvis nedover siden 2000. Postkassen som kommunikasjonskanal er likevel ettertraktet og stadig nye kunder blir oppmerksomme på brevet som en målrettet og effektiv måte å fange mottakernes oppmerksomhet på. Kompetanse som sikrer at man treffer de riktige målgruppene presist med optimal innsats blir viktigere i takt med at den totale informasjonsmengden eskalerer.

Internetthandelen har økt betydelig de siste årene og flere tradisjonelle detaljister satser nå i stor grad på netthandel som supplement til fysiske utsalgssteder. Andelen av varehandel som går gjennom elektroniske kanaler er forventet å stige ytterligere og driver etterspørselen etter pålitelige og forutsigbare distribusjonsløsninger. Mottakerne blir i sterkere grad involvert i logistikkprosessen og kravene til distributørene vil endres i tråd med at nye grupper tar del i netthandelen. Nye IT-løsninger utvikles og setter bedriftene i stand til å øke effektiviteten i sine forretningsprosesser og forbedre samhandlingen med sine kunder. Digitale leveransekanaler og selvbetjeningsløsninger gjør tjenester tilgjengelig for større deler av markedet. Dette gjelder spesielt SMB-markedet som nå kan betjenes med effektive salgs- og leveransekanaler tilpasset deres behov.

Digitaliseringen i samfunnet representerer betydelige utfordringer for de tradisjonelle post- og logistikksekselskapene, men samtidig nye muligheter for Posten som tiltrodd tredjepart.

LIBERALISERING. De europeiske postmarkedene domineres fremdeles av de nasjonale postselskapene. 1. januar 2011 er fastsatt som liberaliseringstidspunkt for de fleste EU-land. Erfaringene fra allerede liberaliserte markeder er at konkurrenter etablerer seg i de mest lønnsomme segmentene og i geografiske områder med høy befolknings tetthet. Det blir viktig for myndighetene å sikre riktig balanse mellom det samfunnsmessige ønsket om et godt og likeverdig servicetilbud for alle deler av landet. Videre at konkurransen ikke går ut over forutsetningene for den høye kvaliteten som kundene forventer, og at de forretningsmessige forutsetningene for aktøren ivaretar samfunnsoppdraget.

Privat eierskap er innført for flere av de nasjonale postaktørene i Europa, som i Tyskland, Østerrike, Nederland og Belgia. En rekke andre land har uttalt konkrete planer om delprivatisering i nær fremtid, som blant annet Sverige, Danmark, Storbritannia, Polen og Ungarn. Dette vil bidra til økt konsolidering over landegrensene og en mulig

videre tilspissing av konkurransesituasjonen i flere regioner. Men en rask utvikling med etablering av sterke grenseoverskridende blokker kan vanskeliggjøre de europeiske myndighetenes intensjon om å etablere et fungerende konkurranselandskap i postbransjen til beste for alle kunder.

MILJØFOKUS OG GRØNNE LØSNINGER. Bevissthet og behov knyttet til grønne produkter og tjenester har forsterket seg gjennom året. Aktørene innen post, logistikk og IT tar nå tydelig ansvar. I post- og logistikkindustrien, med omfattende transportbehov, har betydelige deler av kjøretøysparkene blitt erstattet med miljøvennlige alternativer drevet av biodrivstoff og strøm. I IT-bransjen halveres energiforbruket ved å konsolidere og virtualisere aktørenes serverparker. Miljøbevissheten er nå så sterk at selv ikke en finanskrisen, med tilhørende kostnadsfokus, vil stjele oppmerksomheten fra viktigheten av å redusere miljøbelastningene. Mens kunder, leverandører og samarbeidspartnere nå stiller strengere miljøkrav til hverandre og utvikler mer miljøvennlige løsninger sammen, er det også viktig å stille tydelige krav til myndighetene for å sikre at rammebetingelsene for en bærekraftig utvikling i næringslivet er tilstede.

Ansatte fram i reklamelyset

Konsernets reklamekampanje i forbindelse med merkevare lanseringen var den største enkeltstående reklamekampanjen i Posten-konsernets historie. Kampanjen hadde som mål å gjøre nye Bring raskt kjent som spesialist, samtidig som den viste Postens nye ansikt utad.

Denne gangen valgte Posten og Bring å bruke egne ansatte i reklamene. På den måten fikk menneskene bak merkevaren selv fortelle hvorfor merkevare lanseringen var nødvendig og hvilke endringer som nå var gjort.

81%

Visste du at... 81 prosent av Distribusjonsnett sitt fraktgods til områder med jernbane i Norge, går med tog. I snitt sendes 114 vekselsbeholdere på godstog hver dag. Dette gir klare miljø- og samfunnsøkonomiske fordeler, samt en økonomisk gevinst for Posten.

Det grønne arbeidet fortsetter

Miljø- og klimaarbeid er svært viktig for Posten Norge. Konsernet har gjennomført en rekke miljøtiltak og har flere store satsingsområder det jobbes aktivt med ute i virksomheten.

EGEN RESSURSGRUPPE. Posten har blant annet etablert en egen ressursgruppe for miljøarbeid med deltakelse fra divisjonene. Gruppen bidrar til at gode miljøtiltak diskuteres og iverksettes, samt at man får god kompetanseoverføring i virksomheten. Visjonen er «å jobbe målrettet for miljøeffektiv drift og en bærekraftig utvikling – som bidrar til at vi er verdens mest fremtidsrettede post og logistikkonsern».

REDUSERTE UTSLIPPENE. Konsernet reduserte CO2 utslippene noe fra 2007 til 2008. Dette skyldes flere faktorer, som mer bruk av tog, mindre bruk av fly, opplæring i miljøeffektiv kjøring, effekt av B5 (5 prosent innblanding i diesel), effektive logistikk løsninger med mer. Det jobbes hele tiden aktivt med å se etter energikilder som slipper ut mindre CO2. I tillegg streber konsernet etter å finne nye miljøløsninger sammen med teknologivirksomheter og egne kunder.

FORNYBAR ENERGI. Posten har signert en avtale om at 100 prosent av elektrisiteten som leveres til Postens selskaper i Norge, Sverige og Danmark er grønn energi. Avtalen innebærer opprinnelsesgaranti, som dokumenterer at det produseres like mye fornybar energi som Posten forbruker. Avtalen stimulerer dermed til økt produksjon av fornybar energi.

FRA VEI TIL BANE. Konsernet har et mål om at 80 prosent av all godsfrakt til områder

med jernbane i Norge, skal gå med tog. Posten ligger nå på 81 prosent. Målet er å øke med ytterligere fem prosent i 2009. I snitt sendes 114 vekselsbeholdere på godstog hver dag - kun 26 beholdere går med bil på disse strekningene. Dette gir klare miljø- og samfunnsøkonomiske fordeler, samt en økonomisk gevinst for Posten. Eksempelvis har Bring Logistics stått for koordinering og frakt av 1 800 000 IKEA-kataloger til Norge fra Sverige. Dette tilsvarer 42 trailere eller ett og et halvt tog. Ved å velge tog sparte Posten miljøet for 7000 kg CO2. Også til destinasjoner utenfor landets grenser har konsernet valgt logistikk løsninger med tog. Bring Frigoscandia startet i mai 2008 å bruke tog på strekningen Oslo - Taulov (Danmark), for å erstatte trailere. En tilsvarende togløsning er også satt i verk på strekningen Taulov (Danmark) til Verona (Italia). Som følge av dette er CO2-utslippene redusert vesentlig på disse strekningene.

AVFALL. Hvert år produserer konsernet ca. 11-14 000 tonn avfall. I 2007 kildesorterte konsernet cirka 62 prosent av alt avfall, i 2008 har andelen økt til 77 prosent. Gjennom kildesortering både sparer og tjener konsernet penger og bidrar til en mindre belastning på miljøet. Målet er å øke andelen kildesortering til 91 prosent innen 2015. Nye konsernavtaler med avfallsleverandører ble undertegnet i oktober 2008. Dette skal bidra til at det skal bli enklere for terminalene å kildesortere.

Viktige hendelser

FIKK VÆR SIKKER-PRISEN

➤ Bring Express Jönköping fikk i 2008 Konsernsjefens HMS-pris. Miljøinnsatsen var en svært viktig grunn til at de fikk prisen. Bring Express Jönköping har nesten ikke skader, og forsikringspremiene er derfor redusert med 22 prosent. De har synliggjort at arbeidet med miljø også gir positiv effekt på arbeidsmiljø og sikkerhet.

INTRODUSERTE MILJØBEVISSTHET

➤ Posten har i 2008 jobbet aktivt for å skape bevissthet rundt egen miljøatferd og kompetanse. Miljøbeviset (norsk versjon) / Miljøkjørkortet (svensk versjon) er et e-læringsprogram, som ble testet i 2008 og vil bli introdusert i løpet av 2009. Programmet er en interaktiv miljølæringsarena, der spørsmålsstillinger er satt opp for å søke kunnskap og gi de ansatte økt kunnskap og større bevissthet om miljøarbeid.

ENERGIBRUK (KONSERN)

ENERGIBÆRER	ENHET	2007	2008
Elektrisitet	kWh	229 127 048	205 668 794
Fjernvarme	kWh	10 782 737	12 154 389
Fyringsolje	kWh	3 615 401	5 487 754
Fyringsolje	liter	357 960	543 342
Propan «gass»	kWh		2 255 875
Totalt energiforbruk	kWh	243 525 186	223 310 937

EGNE KJØRETØY (MORSELSKAP)

	Antall	2007	2008
Totalt kjøretøy		5512	5545
Varebil u/3,5 tonn		4699	4755
Lastebiler ≥ Euro2	Antall (%)	122 (98%)	55 (99%)
Lastebiler ≥ Euro3	Antall (%)	365 (83%)	263 (91%)
Lastebiler ≥ Euro4	Antall (%)	239 (33%)	249 (48%)
Lastebiler ≥ Euro5	Antall (%)		51 (8%)
Mopeder	Antall	87	120
Sykler	Antall		50
Annet (El biler ...)	Antall	2	2
Kjørt kilometer	Km	150 000 000	156 326 832

INNLEIDE TRANSPORTJENESTER* (KONSERN)

	Tonnkm	2007	2008
Fly (nasjonalt)		11 055 299	10 009 254
Fly (internasjonalt)			31 081 146
Tog (nasjonalt)		236 534 820	301 511 782
Tog (internasjonalt)			266 917 368
Skipstransport (nasjonalt)		38 548 107	39 646 034
Skipstransport (internasjonalt)		986 066 710	463 080 444

* Det foretatt en splitt på nasjonal og internasjonal trafikk, deler av tallgrunnlaget er estimater.

RÅVAREFORBRUK, ENERGI (MORSELSKAP)

	Liter	2007	2008
Bensin (egne biler)		2 236 953	402 448
Diesel (egne biler)		16 179 523	18 071 146
Biodiesel, 100% (egne biler)		38 493	130 609
Fyringsolje		49 878	105 252

► **SAMARBEIDSPARTNERE OG MØTEARENAER.** Posten har i 2008 vært godt representert i mange fora der miljø er på agendaen. Blant annet i Klimakur 2020, Miljø og Bil og Zero (Zero Emission Resource Organisation). Posten fortsetter også som samarbeidspartner i «Klimaløftet», som Miljøverndepartementet iverksatte våren 2007. Posten er en av 28 samarbeidstakere i Klimaløftet, som har forpliktet seg til å jobbe aktivt med å bedre sin miljøprestasjon. Næringslivets Klimapanel er et annet samarbeidsfora hvor konsernet deltar. Posten har i dette panelet deltatt i arbeidsgrupper, som har sett på hvordan vi kan få en bærekraftig logistikk og godstransport.

EUROPEISK POSTBRANSJESAMARBEID. Posten Norge er representert i både PostEurop og International Post Corporation (IPC) sitt klimarbeid. To internasjonale samarbeidsfora, som samler postale virk-somheter fra hele verden for blant annet å sette mål for miljøarbeidet og være en arena for erfaringsutveksling i miljøarbeidet

NY TEKNOLOGI. Posten er med i et prosjekt i regi av PRINT (PRIoritering av NæringsTrafikk). Sammen med SINTEF ser de i dette prosjektet på hvordan man kan forbedre fremkommelighet og pålitelighet for næringstrafikk. Posten er jevnlig i dialog med både forskningsmiljøer, produsenter og andre interessenter for å se på muligheter og utnytte nye løsninger for å finne fram til så miljøtilpassede løsninger som mulig.

KJØRETØYPARK – DRIVSTOFF. Posten har en moderne bilpark, som bidrar til å minske utslippene. I morselskapet er 48 prosent av de tynge kjøretøyene type Euro 4 eller nyere, og 91 prosent er Euro 3 eller nyere. I hele konsernet er 61 prosent av de tynge egeneide bilene Euro 4 eller nyere. Ser man på alderen til den totale kjøretøyparken i mor-

selskapet er 84 prosent av alle biler fra 2006 eller yngre. I løpet av 2008 har konsernet økt sin bruk av biodrivstoff noe. Men det utgjør fortsatt bare 0,7 prosent (130.609 liter) av det totale drivstoffvolum. Det siste året har Posten gjort avtaler som sikrer nye og mer miljøvennlige distribusjonsformer. Antall el-mopeder som erstatter biler har nå passert 40 og totalt antall mopeder i morselskapet er nå 120. Bring i Sverige har 42 biogassdrevne biler og Posten har 15 lastebiler som kjører på 100 prosent biodrivstoff på oppdrag for IKEA i Oslo.

SATSER PÅ FIRHJULSMOPED. Distribusjon Region Øst er i gang med en større satsning på firehjulsmopeder. 50 biler skal erstattes med mopeder på to og fire hjul. I tillegg skal ytterligere 50 mopeder erstatte biler i løpet av 2010. Også i andre regioner ser man på muligheter innen batterielektriske kjøretøy og plugg-inn hybrider. Sykler er også brukt som transportmiddel for distribusjon av post. I Danmark bruker Bring cirka 340 sykler, i Sverige cirka 90 sykler og Bring Express i Norge tilbyr kunden levering av post med sykkelbud innenfor Ring 2 i Oslo.

GRØNN IT. ErgoGroup har i lengre tid jobbet målbevisst med sitt samfunnsansvar og satsning på Grønn IT. For å redusere strømforbruket og sikre bedre ressursutnyttelse, har ErgoGroup valgt å ta i bruk HPs bladserver-teknologi, virtualiseringsløsninger og elvevann. Årlig sparer dette strøm tilsvarende forbruket til 75 husstander eller 1.5 millioner kroner. Det jobbes også aktivt på andre områder som for eksempel kommunikasjonstjenester som samlet sett bidrar til å redusere møtevirksomheten og antall flyreiser. ErgoGroups målbevisste satsning på Grønn IT har fått stor oppmerksomhet innen IT-miljøene. Posten Norge AS vil se på synergien av de satsninger som er gjort, slik at man kan fortsette satsningen i hele virksomheten.

UTSLIPP TIL LUFT (KONSERN)

TOTALT UTSLIPP TIL LUFT, TONN	CO2	NOX
2007	450 807	2 694
2008	376 580	1 968

UTSLIPP TIL LUFT (MORSELSKAP)

TOTALT UTSLIPP TIL LUFT, TONN	CO2	NOX
2007	86 990	195
2008	84 849	164

Omfatter utslipp til luft fra biler, fyringsolje, fjernvarme (ny) fly, tog, skip og tjenestereiser. Tallene for 2007 er justert (fjernvarme, nye estimater). Noe av tallgrunnlaget bygger på estimater, særlig tall fra enkelte av datterselskapene.

FORDELING CO2 UTSLIPP (MORSELSKAPET)

	2008
Energi (fyring)	2%
Bil	62%
Tog	2%
Fly	29%
Skip	2%
Tjenestereiser	3%

AVFALL (KONSERN)

	ENHET	2007	2008	% 2008
Rest- og usortert avfall	Tonn	5 306	2562	23%
Papir og papp	Tonn	4 292	3764	33%
Plast	Tonn	356	334	3%
Trevirke	Tonn	2 612	2932	26%
Annet avfall	Tonn	1 353	1 688	15%
Total avfallsmengde*	Tonn	13 919	11 280	100%
Andel restavfall	%	38	23	

* Avfallsmengde er estimert for noen deler av selskapet.

75

Visste du at... Ansatte trives bedre enn noensinne. Organisasjonsundersøkelsen fra 2008 viser rekordhøy tilfredshet hos konsernets ansatte. Totalindeksen økte fra 73 til 75 i forhold til året før. Hele 20 861 ansatte svarte på undersøkelsen - en svarprosent på 90.

Forretningsnær HR

HR-funksjonen i konsernet skal fremover tydelig understøtte driften ved at linjen selv bestiller HR-tjenestene de har behov for. Grunnfilosofien er at HR som fremmer produktivitet og verdiskapning, er god HR.

ETT FAGMILJØ. Posten har samlet de strategiske HR-kreftene til én fellesfunksjon (shared service) for hele konsernet. Det er lagt opp til et systematisk og målrettet arbeid med å utvikle en mer forretningsorientert HR-funksjon. Samlingen av kompetansen i ett fagmiljø muliggjør bedre og mer koordinerte leveranser. Filosofien er at alle HR og HMS-aktiviteter skal understøtte forretningsvirksomheten. Den nye HR-organisasjonen skal bistå divisjonene direkte med fagkompetanse og leveranser. HR må ha kunnskap om hvilke forventninger og behov forretningsvirksomheten møter fra kunder, og hvilke HR-tiltak som er nødvendige for å møte disse forventningene. Det etableres derfor en serviceavtale som skal sikre verdikende HR-tjenester til divisjonene. Avtalen bidrar til klare ansvarsforhold mellom linjeledelsen og HR-funksjonen på konsernnivå. Divisjonene melder inn behov om konkret faglig rådgivning og bistand, og evaluerer tjenestene fra fellesstaben.

GODE LEDERE. Verdibasert ledelse er et bærende prinsipp i konsernet. 16 ledere har vært gjennom topplederprogrammet, 21 har fullført mellomlederprogrammet, og 168 har gjennomgått programmet for førstelinjeledere i løpet av 2008. HMS står først på agendaen på alle leder- og personalmøter. Gode og motiverende ledere er viktig tatt i betraktning av at mesteparten av læringen i jobben skjer i den daglige driften. En god leder kan forløse potensial, fange opp pro-

blemer tidlig, og løse dem før de resulterer i fravær eller redusert produktivitet.

STABILT FRAVÆR. Konsernets totale sykefravær landet på 7,3 prosent i 2008, etter flere år med betydelig nedgang. Langvarige influensaepidemier på slutten av året, var en medvirkende årsak til at sykefraværet steg med 0,2 prosentpoeng sammenlignet med 2007. Antallet uføretrygdede i morselskapet fulgte den synkende trenden, og gikk ned fra 246 årsverk i 2007 til 225 årsverk i 2008. Antall arbeidsulykker med fravær steg fra 412 til 463 til tross for den konsernovergripende Vær Sikker-kampanjen som startet i 2007. Fokuset rundt fraværsskader vil derfor forsterkes i 2009.

RAPPORTERING AV NESTENULYKKER. For å redusere antallet skader, legges det ekstra trykk på registrering av nestenulykker. Årsaken er at nestenulykker og ulykker erfaringsmessig henger nøye sammen. Rapportering om nestenulykker skal gi kunnskap om farlige forhold og være grunnlag for forbyggende tiltak. Antall rapporterte nestenulykker gikk opp fra 814 til 951 i 2008. Bare en liten andel av nestenulykkene blir registrert. For å sikre best mulig rapportering, blir lederne i 2009 målt på registrering av nestenulykker. Dette for å lære av hendelsene, og å skape en enda mer bevisst og helhetlig sikkerhetskultur.

OPPFØLGING AV SYKEFRAVÆR. Sammen med bedriftshelsetjenesten jobber konsernet

Viktige hendelser

SATSER PÅ VERDIBASERT LEDELSE

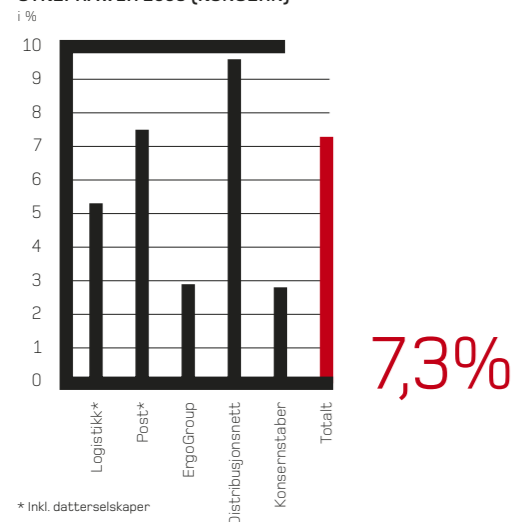
Et involverende og verdibasert lederskap er et bærende prinsipp i hele konsernet. 16 ledere har vært gjennom topplederprogrammet, 21 har fullført mellomlederprogrammet, og 168 har tatt programmet for førstelinjeledere i 2008.

SLANKERE STAB- OG STØTTEAPPARAT

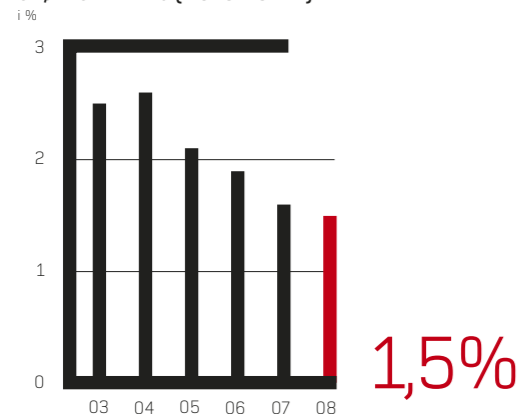
Posten og de ansattes organisasjoner kom i 2008 til enighet om å redusere antallet stab- og støtteressurser med 370 personer. Det ble etablert virkemidler for å gjennomføre prosessen på en smidig måte. Nedbemanningen forutsetter endrede arbeidsprosesser som for eksempel færre rapporter og forenklet budsjettprosess.

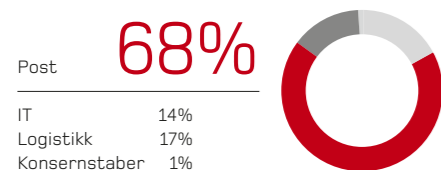
SYKEFRAVÆR 2008 (KONSERN)

UFØREUTVIKLING (MORSELSKAP)

BEMANNING ÅRSVERK (KONSERN)

med å sikre god håndtering av sykefraværsoppfølging. Standardprosedyrer for risikovurderinger og opplæring i ergonomi er innført. Videre er helsekontroller som hørselstesting og synstesting gjennomført for utsatte grupper. Helsevurderinger av skift- og nattarbeid er også satt i system. Posten har også økt oppmerksomheten på helsefremmede aktiviteter og ulike friskvernsprosjekter. Disse aktivitetene har blitt svært positivt mottatt av de ansatte. Posten er som IA-bedrift (Inkluderende arbeidsliv) forpliktet til å jobbe systematisk for et bedre arbeidsmiljø. Dette arbeidet handler om å forebygge sykefravær, øke oppmerksomheten på jobbnærværet og hindre «utstøting» fra arbeidslivet. Dette skal være med å bidra til at Posten oppnår sine ambisjoner om et helsefremmende arbeidsmiljø hvor ingen blir skadet eller syke som følge av å arbeide.

TRIVSEL. Organisasjonsundersøkelsen høsten 2008 viser rekordhøy tilfredshet hos konsernets medarbeidere. Totalindeksen økte fra 73 i 2007 til 75 i 2008. 20 861 av medarbeiderne besvarte undersøkelsen, det vil si en svarprosent på 90. Funnene brukes aktivt til forbedringer. De nye verdiene «mot» og «åpenhet» skal også oppmuntre til å jobbe enklere og føre til hurtigere beslutningsprosesser. Undersøkelsen gir også klart uttrykk for at medarbeiderne opplever at Posten har forbedret sitt omdømme det siste året. Dette kan tilskrives arbeidet med ny merkevare, som ble særdeles godt mottatt blant de ansatte.

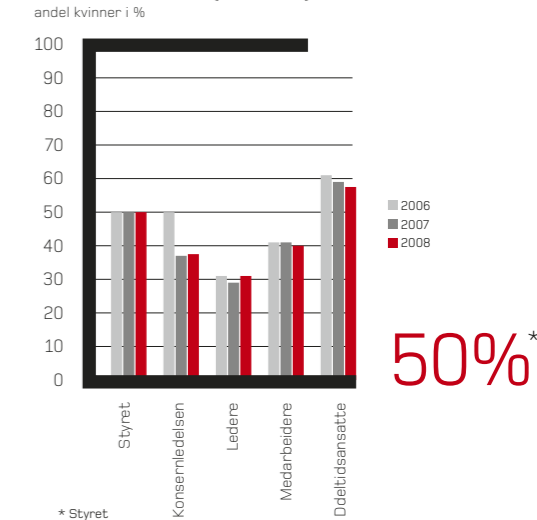
MANGFOLD. Mangfold er en av to samfunnsansvarsområder det satses på i Posten. Det andre er miljø. Posten har lang tradisjon med et etnisk kulturelt mangfold i arbeidsstokken, og har i dag arbeidstakere fra over 70 nasjoner. Erfaringen er at integrering av medarbeidere med etnisk kulturell bakgrunn er et gode for bedriften. En

viktig suksessfaktor i mangfoldsarbeidet er en tydelig og inkluderende lederstil. Posten arbeider bevisst med rekruttering som bidrar til god integrering og mangfold. Dette gjenspeiles også i innledningen for alle stillingsannonser: «Posten er opptatt av mangfold og ønsker å speile mangfoldet i samfunnet. Vi oppfordrer derfor kvalifiserte personer til å søke uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming eller kulturell bakgrunn.»

MULIGHETER. Flere av de store enhetene i Oslo-området har i flere år hatt en egen eller felles lederpool, som er et program for utvikling av ledere. De som har søkt og kommet med i lederpoolen får god oppfølging underveis av egen mentor. Det er et mål at lederpoolens deltakere skal speile mangfoldet ved enhetene og tiltaket har bidratt til flere fast tilsatte ledere med flerkulturell bakgrunn. Det har også vært gjennomført systematisk norskopplæring for 117 ansatte ved Postens terminaler. Denne norskopplæringen videreføres i 2009.

RASISMEFRI SONE. Konsernet har forpliktet seg til å ha en utadrettet rasismefri profil. I løpet av 2008 har flere fra konsernet deltatt på Mangfold og Dialog-kurs (MOD) i regi av Norsk Folkehjelp. Kurset har som mål å motvirke fordommer og rasisme, bidra til å skape og forståelse og øke bevisstheten om egne holdninger, reaksjoner og fordommer.

KJØNNSFORDELING (KONSERN)

NOTER

08
 (1 889)
 (14)
 (380)
 (275)
 (834)
 (3 482)

(118)
 (112)

FELLETSKATT
 (118)
 (112)

Postens hovedkontor iOslo, som ble etablert som selskap i 1996.

GENERELT
Posten Norge ble etablert som selskap den 01.12.1996 og er i dag et aksjeselskap med staten ved Samferdselsdepartementet som eneste aksjeeier.

KONSERNETS UTVIKLING

Konsernet har siden etableringen i 1996 styrket sin posisjon gjennom oppkjøp innen samtlige segmenter. Fra 2006 til 2008 er det gjennomført følgende endringer i konsernets struktur.

Endring i segmentstruktur og utskillelse av virksomhet fra Posten Norge AS i 2006 – 2008

I 2007 ble segmentene Logistikk og Ekspres slått sammen (se også note 1). Oppkjøp fra 2006 er derfor vist etter ny segmentfordeling.

Postens hovedkontor iOslo, som ble etablert som selskap i 1996.

Posten Norge AS stiftet i 2006 Posten Eiendom Robsrud AS, Posten Eiendom Espehaugen AS, Posten Eiendom Kanalveien AS og Posten Eiendom BG 14B AS med formål om utvikling og investering i fast eiendom. I løpet av 2006 overtok disse selskapene Robsrud tomt, Espehaugen tomt, eiendommen Kanalveien i Bergen og eiendommen Biskop Gunnerus gate 14 B i Oslo i en konsern fisjon-fusjon fra Posten Eiendom Reorganisering AS, som tidligere har blitt fisjonert ut fra Posten Norge AS. I mars 2007 ble selskapet Posten Eiendom BG 14B AS (Postens brevsenter i Oslo) solgt til KLP Eiendom AS for 759 mill. kroner.

I 2008 stiftet Posten Norge AS ytterligere to nye datterselskaper Posten Eiendom Alnabu AS og Posten Eiendom Storbyer AS med formål om utvikling og investering i fast eiendom. I løpet av september overtok disse selskapene henholdsvis eiendommene Postens Godssenter, Postens Transport-senter og Postens Verksteder i Oslo og eiendommene Postterminal i Stavanger og Postterminal i Trondheim i en konsern fisjon-fusjon fra Posten Eiendom Reorganisering II AS, som tidligere har blitt fisjonert ut fra Posten Norge AS.

I 2006 – hittil 2009 er følgende virksomheter etablert, fusjonert, kjøpt eller solgt i de ulike segmentene i konsernet

Segment Post:

2006: Posten Norge etablerte Citymail i Danmark i 2006 og selskapet var operativt fra begynnelsen av 2007. Som et ledd i Postens satsing på nordiske postløsninger

kjøpte Posten, gjennom sitt heleide datter-selskap Norwegian Mail International AB, 100 % av aksjene i OptiMail AB med virkning fra januar 2006. Med virkning fra novem-ber 2006 kjøpte Posten 100 % av aksjene i selskapetTalk2me AS for å styrke Postens virksomhet innenfor CRM-systemer og lojalitetsprogrammer.

2007: I mars 2007 kjøpte Posten alle aksjene i det svenske selskapet Customer:View AB som driver med individualisert kunde-kommunikasjon.

2008: I 2. kvartal etablerte Posten og finske Itella et nytt selskap innen markedet for informasjonsløstikk. Selskapet Itella Information AS eies 51% av Itella og 49% av Posten.

Segment Logistikk:

2006: Posten Norge AS har med virkning fra januar 2006 kjøpt aksjene i Frigoscandia (FSD HoldCo AB). Fra samme tidspunkt ble det inngått avtale mellom Nor-Cargo Holding AS og Johs Lunde-gruppen om å slå sammen termovirksomhetene og danne et nytt selskap Nor-Cargo Thermo Holding AS. Nor-Cargo Holding AS og Johs Lunde- gruppen eier 50 % hver av det nye selskapet. I desember 2006 kjøpte Nor-Cargo Holding 50 % av aksjene i Nor-Cargo Thermo Holding AS fra Johs Lunde-gruppen og hadde dermed 100 % av aksjene i selskapet. BoxSolutions AS fusjonerte med Wajens AS med virkning fra januar 2006 og kjøpte 100 % av aksjene i Grenland Transport & Industriservice A/S med virkning fra november 2006.

Nor-Cargo kjøpte i løpet av året 100 % av aksjene i følgende selskap; Holmskau Transport AS med virkning fra juli 2006, Blomquist Transport og Spedisjon AS fra september 2006 og Scanex BV fra oktober 2006. For å forenkle kundekommunikasjonen og selskapsstrukturen i Nor-Cargo ble HSD Transport AS og Nor-Cargo Tromsø AS innfusjonert i Nor-Cargo AS i løpet av 1. halvår 2006. Samtidig ble alle utenlandsaktivitetene i Nor-Cargo AS samordnet med Eurodynamic Norge AS. I 3. kvartal ble Nor-Cargo AS innfusjonert i Nor-Cargo Holding AS.

2007: I mars kjøpte Posten alle aksjene i de svenske transport- og logistikk-selskapene Transflex (5 selskaper i byene Gøteborg, Halmstad, Linkøping, Jønköping og Stockholm). I 2007 fortsatte Nor-Cargo sitt arbeid med å forenkle selskapsstrukturen fra 2006, og Johs Lunde Transport og Spedisjon AS og Nordan Transport og Spedisjon AS ble fusjonert inn i Nor-Cargo Thermo AS med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2007.

2008: I 1.kvartal solgte Box Solutions selskapet Grenland Transport & Industri-service. I 2. kvartal kjøpte Posten Norge AS 100% av aksjene i det svenske logistikk-konsernet Combitrans og Bring Logistics AS kjøpte 100% av aksjene i det norske logistikkelskapet Emdal Transport & Spedisjon AS. I 3. kvartal kjøpte Bring Express det finske logistikkelskapet Lähettiryhmä. I tillegg kjøpte Posten Norge AS de resterende 50 % av aksjene i Pan Nordic Logistics (PNL) som dermed ble et heleid datterselskap. I 4. kvartal kjøpte Bring Logistics AS 100% av aksjene i det britiske logistikkelskapet Nor-Cargo UK.

Segment IT:

2006: ErgoRunit ble fusjonert inn i ErgoGroup AS med virkning fra januar 2006. I mars inngikk ErgoGroup avtale om kjøp av Fujitsu Services Norge AS. Samtidig ble ErgoGroup Fujitsu Services samarbeids-partnere på outsourcing av IT-tjenester i Norge. I løpet av 2. kvartal kjøpte ErgoGroup 100% av aksjene i Alliance ASA. Selskapet ble i løpet av 2006 integrerert med Ergo-Groups øvrige SMB-satsning. I september 2006 kjøpte ErgoGroup 100% av aksjene i Addiq AB i Sverige. I tillegg ble aksjene i Nor-Cargo Data ervervet fra Nor-Cargo i september 2006. I løpet av 2006 har følgende selskap fusjonert med ErgoGroup AS; Alliance Øst AS, Alliance Operation AS, Alliance Solutions AS, Alliance AS, Løsningsarkitektene AS, Fujitsu Services AS, Nor-Cargo Data Tromsø AS og ErgoGroup Sourcing AS.

2007: I februar 2007 kjøpte ErgoGroup alle aksjene i SYSteam AB i Sverige. I april kjøpte ErgoGroup samtlige aksjer i ConCentric AS. I oktober kjøpte ErgoGroup 75% av aksjene i Bekk Consulting AS. Det er inngått avtale om kjøp av de resterende 25% av aksjene, og selskapet konsolideres med en eierandel på 100%.

2008: I 1. kvartal 2008 kjøpte ErgoGroup via sitt datterselskap SYSteam AB det svenske IT-konsulentselskapet DTS Solutions AB. **2009:** I 1. kvartal økte ErgoGroup eierandelen i det indiske it-selskapet ION Solutions fra 35% til 51%.

REGNSKAPSPRINSIPER

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet til Posten Norge AS er utarbeidet i overens-stemmelse med gjeldende internasjonale regnskapsstandarder (IFRS), som er fast-satt av International Accounting Standards Board og vedtatt av EU.

Regnskapet er utarbeidet med historisk kost som prinsipp. Finansielle instrumenter klassifisert som «virkelig verdi over resultat» eller «tilgjengelig for salg» er vurdert til virkelig verdi.

Vedtatte standarder som ikke er trådt i kraft

Følgende standardarer og uttalelser som er relevant for Posten er utstedt, men ikke trådt i kraft. Posten har valgt å ikke anvende disse ved årets regnskapsavleggelse.

IFRS 3 (revidert) – Virksomhetssammenslutninger
I forhold til gjeldende IFRS 3 medfører den reviderte standarden enkelte endringer og presiseringer som gjelder anvendelsen av oppkjøpsmetoden. Konkrete forhold som berøres er blant annet goodwill ved trinnvis oppkjøp, minoritetsinteresser, betingede vederlag og oppkjøpsutgifter. Ikrafttre-delsestidspunktet for IFRS 3 (R) er satt til 01.07.2009, men IFRS 3 (R) er fortsatt ikke godkjent av EU Konsernet planlegger å anvende IFRS 3 (R) fra og med 01.01.2010. Endringen i denne standarden, kombinert med endringen i IAS 27 omtalt nedenfor, vil kunne påvirke regnskapsføringen av trans-aksjonskostnader og minoritetsinteresser ved utkjøp av minoriteter.

IFRS 8 – Driftssegmenter
IFRS 8 erstatter IAS 14 – Segment-rapportering. Standarden krever at konsernet bruker en ledelsestilnærming for identifikasjon av segmentene. Generelt skal informasjonen som rapporteres være det som ledelsen benytter internt for å evaluere segmentenes resultater og for å bestemme hvordan ressurser skal allokeres til segmentene. IFRS 8 krever opplysninger om grunnlaget segmentinformasjonen er utarbeidet ut fra, og fra hvilke typer produkter og tjenester hvert segment har inntekter. Ikraftttredelsestidspunktet for IFRS 8 er 01.01.2009. Konsernet vil anvende IFRS 8 fra og med 01.01.2009. Anvendelse av standarden forventes ikke å ha vesentlig effekt på konsernets finansielle stilling eller å endre inndelingen av segmentene i forhold til tidligere år.

IAS 1 (revidert) – Presentasjon av finansregnskap
Den reviderte standarden medfører endringer i oppstillingsplanene, særlig i egenkapitaloppstillingen. I kraftttredelses-tidspunktet for IAS 1 (R) er 01.01.2009, men Konsernet har valgt tidlig anvendelse av IAS 1 (R) fra og med 2008 regnskapet.

IAS 23 (revidert) – Låneutgifter
Den største endringen i IAS 23 (R) er at det ikke lenger vil være tillatt å løpende kost-nadsføre låneutgifter som relaterer seg til en kvalifiserende eiendel. Balanseføring av låneutgifter vil dermed være eneste tillatte løsning. Ikraftttredelsestidspunktet for IAS 23 (R) er 01.01.2009. Konsernet anvender alle-rede den eneste tillatte løsningen i IAS 23 (R).

IAS 27 (revidert) – Konsernregnskap og separat finansregnskap
I forhold til dagens IAS 27 gir den reviderte standarden mer veiledning knyttet til regn-skapsføring av endret eierandel i datter-selskap og av utgang datterselskap. Videre endres dagens regler knyttet til fordeling av tap mellom majoritet og minoritet til at underskudd skal belastes minoritet selv om denne blir negativ. Ikraftttredelsestidspunk-tet for IAS 27 (R) er satt til 01.07.2009, men IAS 27 (R) er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet planlegger å anvende IAS 27 (R) fra og med 01.01.2010, men den forventes ikke å ha vesentlig effekt.

Endring til IAS 32 – Finansielle instrumenter – presentasjon og IAS 1 Presentasjon av finansregnskap – finansielle salgsinstrumenter
Endringen i IAS 32 innebærer at visse skrevne salgsopsjoner skal klassifiseres som egenkapital. Endringen i IAS 1 gjelder krav om å gi tilhørende noteopplysninger. Ikraftttredelsestidspunktet for endringene i IAS 32 og IAS 1 er satt til 01.01.2009, men endringene er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet planlegger å anvende endringen i IAS 32 og IAS 1 fra og med 01.01.2010. Anvendelse av standarden forventes ikke å ha vesentlig effekt på konsernets finansielle stilling.

Endring til IAS 39 – Finansielle instrumenter – innregning og måling – berettigede sikringsobjekter
Endringene i IAS 39 innebærer en klargjøring av reglene hvor et finansielt instrument (sikringsobjekt) er sikret med henhold på utvalgte risikoer eller kompo-nenter av kontantstrømmer. De vedtatte endringene gir i første rekke ytterligere retningslinjer for sikring av ensidig risiko (sikring med opsjoner) og sikring av inflasjonsrisiko, men klargjør også retningslinjene om at de utpekte risikoene og kontantstrømmene må være identifiser-bare og pålitelig målbare. Ikraftttredelses-tidspunktet for endringen i IAS 39 er satt til 01.07.2009, men endringen er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet planlegger

å anvende endringen i IAS 39 fra og med 01.01.2010, men den forventes ikke å ha vesentlig effekt.

IFRIC 14 – IAS 19 – Begrensninger i balanseføring av pensjonsmidler
Fortolkningen omhandler begrensninger i balanseføring av pensjonsmidler hvor lovpå-lagte eller kontraktsfestede minimumsbeløp som innbetales overstiger forpliktelsen. Fortolkningen hadde ikraftttredelsestids-punkt 01.01.2008, men var på det tidspunk-tet ikke godkjent av EU. Fortolkningen er nå godkjent av EU for regnskapsår som begyn-ner etter 31.12.2008. Konsernet vil anvende fortolkningen fra og med 01.01.2009, men den forventes ikke å ha vesentlig effekt.

IFRIC 16 – Sikring av nettoinvestering i utenlandske enheter
Fortolkningen omhandler regnskapsføring av sikring av valutaeksponering knyttet til nettoinvestering i utenlandske enheter. Fortolkningen klargjør hvilke typer sikr-inger som vil kunne kvalifisere for sikrings-vurdering og hvilke risikoer som vil kunne sikres. Fortolkningen hadde ikraftttredel-sestidspunkt 01.10.2008, men er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet vil anvende fortolkningen fra og med 01.01.2010, men den forventes ikke å ha vesentlig effekt.

IFRIC 17 – Utdeling av eiendeler som ikke er kontanter til eiere
Fortolkningen omhandler regnskapsføring av utdelinger til eiere som gjøres opp i andre eiendeler enn kontanter. Fortolkningen har ikraftttredelsestidspunkt 01.07.2009, men er fortsatt ikke godkjent av EU Konsernet vil anvende IFRIC 17 fra og med 01.01.2010, men den forventes ikke å ha vesentlig effekt.

Utover de effektene som er kommentert over forventes det ikke at implementering av endringene listet opp vil få vesentlig effekt på konsernregnskapet på implementeringstidspunktene.

Følgende standard og uttalelser som er utstedt og som ikke er trådt i kraft, vurde-res som ikke relevant for Posten. Posten vil anvende disse når de er trådt i kraft i den grad de blir relevante.
- IFRS 2 – Aksjebasert betaling;
Inntjeningsbetingelser og kanselleringer
- IFRIC 12 – Regnskapsføring av offentlige tjenestebevillinger
- IFRIC 13 – Kundeloyalitetsprogrammer
- IFRIC 15 – Regnskapsføring av eien-domsprosjekter
- IFRIC 18 – Overføring av eiendeler fra kunder

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

IASB's årlige forbedringsprosjekt Det er vedtatt endringer i flere standarder med ikrafttredelse i løpet av 2009. Nedenfor er listet opp de viktigste endringene som kan få effekt for innregning, måling og noteopplysninger:

- IFRS 5 Anleggsmidler holdt for salg og avviket virksomhet: Ved planlagt salg av kontrollerende eierandel i datter-selskap skal alle eiendeler og forpliktelser i datterselskapet klassifiseres som holdt for salg selv om foretaket har til intensjon å beholde en ikke-kontrollerende andel etter nedsalget.

- IAS 1 Presentasjon av finansregnskap: Eiendeler og gjeld klassifisert som holdt for salg, i samsvar med IAS 39, klassifiseres ikke automatisk som kortsiktig i balansen.

- IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr: Drifts-midler som innehas for utleie og som ved utløpet av leieperioden selges som del av ordinær drift, skal overføres til varelager.

- IAS 19 Ytelser til ansatte: a) Endringer i definisjonen av begrepene kostnader ved tidligere perioders pensjons-opptjening, avkastning på pensjonsmidler, kortsiktig og andre langsiktige ytelser. b) Endringer i pensjonsplaner som reduserer ytelsene knyttet til framtidige opptjening behandles som avkorting. c) Referansen til IAS 37 vedr. betingede forpliktelser, er tatt bort.

- IAS 20 Regnskapsføring av offentlige tilskudd og opplysninger om offentlig støtte: Framtidige lån fra det offentlige til en rente lavere enn markedsrente er ikke unntatt fra kravet om å finne en estimert rente. Forskjellen mellom mottatt lånebeløp og nåverdi skal regnskapsføres som offentlig tilskudd.

- IAS 28 Investeringer i tilknyttet foretak og IAS 31 Andeler i felleskontrollert foretak: Endring i visse noteopplysninger er dersom slike investeringer er regnskapsført til virkelig verdi iht IAS 39.

- IAS 36 Verdifall på eiendeler: Det skal gis visse noteopplysninger i forbindelse med nedskrivningstester når diskonterte framtidige kontantstrømmer benyttes for å estimere virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

- IAS 38 Immaterielle eiendeler: Utgifter til annonsering og salgsfremmende tiltak skal kostnadsføres på tidspunktet hvor varen er tilgjengelig for selskaper eller når tjenesten er mottatt.

- IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling:

a) Endringen i bruken av et derivat, ved utpeking av derivatet som et sikringsinstrument eller ved opphør av sikring, skal ikke

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

betraktes som en reklassifisering. Derivater kan derfor tas inn eller ut av kategorien «virkelig verdi med verdiendringer over resultatet» etter førstegangsinnregning. b) Ved re-kalkulering av amortisert kost etter IAS 39.AG8 for et instrument som er eller har vært gjenstand for virkelig verdi sikring, skal det ikke benyttes opprinnelig effektiv rente, men en effektiv rente som hensyntar effekten av sikring. c) Henvisningen til «segment» er fjernet i forhold til utpeking og dokumentasjon av sikringsforhold - IAS 40 Investeringseiendom: Eiendom under bygging eller utvikling for framtidig bruk som investeringseiendom er innenfor virkeområdet til IAS 40.

Ingen av endringene vil medføre endring i konsernets anvendelse av regnskaps-prinsipper eller noteopplysninger.

Estimater

Utarbeidelsen av årsregnskapet er gjort i overensstemmelse med IFRS. Dette innebærer at ledelsen har benyttet estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om potensielle forpliktelser. Områder hvor slike estimater er vesentlige er pensjoner, goodwill, varemerker, andre immaterielle eiendeler, varige driftsmidler, restruktureringsavsetninger og andre avsetninger.

Det er knyttet usikkerhet til vurderingen av balanseført verdi for goodwill og andre immaterielle eiendeler i forbindelse med estimering av framtidige kontantstrømmer ved nedskrivningsvurderinger, samt valg av diskonteringsrente for beregning av nåverdien av kontantstrømmene. Andre immaterielle eiendeler består hovedsakelig av IT-utvikling, varemerke og IT-prosjekter under utførelse.

Det er også knyttet usikkerhet til vurdering av pensjonsforpliktelser, og særlig usikkerheten knyttet til ytelsesordningene. En vesentlig del av pensjonsforpliktelsene for ytelsespensjon gjelder AFP-ordninger i Posten Norge AS og norske datterselskaper. Ved tariffoppgjøret i 2008 ble det avtalt en ny AFP-ordning fra 2010 som etter beslutning av regjeringen ble utsatt til 2011. Ordningen skal fra arbeidsgiverne finansieres ved innbetaling av en avgift per ansatt som antas å ligge i størrelsesorden 1,8% av brutto lønn (pensjonsgivende inntekt) Det er foreløpig ikke fastsatt regler for regnskapsmessig behandling av

den nye AFP-ordningen, men nye retningslinjer antas å kunne få vesentlig betydning for balanseførte pensjonsforpliktelser for AFP-ordningene i konsernet. Fremtidige hendelser vil medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når nytt estimat fastsettes. Tilsvarende gjelder ved nedskrivningsvurderinger av varige driftsmidler.

Restruktureringsavsetninger og andre avsetninger har iboende usikkerhet når det gjelder oppgjørstidspunkt og oppgjørsverdi av forpliktelsen.

Presentasjonsvaluta

Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner, som er også morselskapets funksjonelle valuta. For konsolideringsformål er balansetall for datterselskap med en annen valuta omregnet til balansedagens kurs, og resultatregnskapet til datterselskap er omregnet til månedlig gjennomsnittskurs. Omregningsdifferanser er ført mot egenkapitalen. Omregningsdifferanser er inkludert i fond for omregningsdifferanser i egenkapitalen (se note 19). Ved avhendelse av utenlandske datterselskap blir akkumulerte omregningsdifferanser knyttet til datterselskapet resultatført.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede finansielle stillingen for morselskapet Posten Norge AS og selskaper som Posten Norge AS har bestemmende innflytelse over. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 % av aksjene i selskapet, eller konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet.

Konsernregnskapet er utarbeidet med ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like forutsetninger. Klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet, inkludert intern fortjeneste og urealisert gevinst og tap, er eliminert.

Selskaper hvor konsernet har bestemmende innflytelse (datterselskaper) er konsolidert 100 % linje for linje i konsernregnskapet. Oppkjøpsmetoden er lagt til grunn ved regnskapsføring av oppkjøpte virksomheter. Selskaper kjøpt i løpet av året innarbeides i regnskapet fra kjøpstidspunktet, mens

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

solgte selskaper inngår i regnskapet frem til salgstidspunktet.

Merverdi ved kjøp av virksomheter er allokert til identifiserbare eiendeler og gjeldsposter på oppkjøpstidspunktet. Merverdi som ikke er allokert til eiendeler og gjeldsposter klassifiseres som goodwill i balansen. Dersom det oppstår negativ goodwill fra virksomhetsoverdragelser foretas en revurdering av identifikasjon og måling av identifiserbare eiendeler og gjeldsposter. Eventuell negativ goodwill som oppstår etter denne revurderingen inntektsføres umiddelbart.

Minoritetens andel av egenkapitalen er vist på egen linje i konsernets egenkapital. Minoritetsinteressen inkluderer minoritets andel av balanseført verdi av datterselskaper inkludert andel av identifiserte merverdier på tidspunkt for oppkjøp av et datterselskap. I resultatregnskapet vises minoritetsinteressens andel av resultatet etter skattekostnad.

Eierandeler i felleskontrollert virksomhet er vurdert etter bruttometoden, dvs. at andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld er konsolidert linje for linje i konsernregnskapet.

Som tilknyttet selskap defineres selskaper hvor konsernet har betydelig innflytelse. Betydelig innflytelse foreligger normalt når konsernet eier mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital. Eierandeler i tilknyttede selskaper er regnskapsført etter egenkapitalmetoden og konsernets andel av årets resultat i det tilknyttede selskapet avregnes mot kostprisen for andelen og medtas under finansinntekter eller finanskostnader.

Segmentrapportering

Inndelingen i segmenter er foretatt ut fra en vurdering av risiko og avkastning i forhold til type produkt eller tjeneste, produksjonsprosess, kundegrupper, distribusjonskanaler, lovmessige eller andre krav samt ledelsesrapportering.

I 2007 ble de tidligere segmentene Ekspress og Logistikk rapporteringsmessig slått sammen til ett virksomhetsområde, segment Logistikk. Virksomhetene er i all vesentlighet like i forhold til en langsiktig finansiell utvikling og er underlagt de samme regulatoriske forhold. En sammenslåing til ett segment samsvarer med den interne styringsmodellen og virksomhetsområdets

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

risiko- og avkastningsprofil. Virksomhetene er integrert med felles salgsgorganisasjon, felles kundegrupper og felles distribusjonskanaler.

Segmentenes regnskapsprinsipper er de samme som benyttes for utarbeiding og presentasjon av konsernets regnskap.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Konsernet vil ta i bruk den nye standarden IFRS 8 Driftssegmenter fra og med ikrafttredelse den 01.01.2009. Anvendelse av standarden forventes ikke å ha vesentlig effekt på konsernets finansielle stilling eller å endre inndelingen av segmentene i forhold til tidligere år.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Inntekter regnskapsføres når de er opptjent. Dette innebærer at det foreligger transaksjoner eller andre forhold som vil gi opphav til økonomiske fordeler som kan måles pålitelig. Salgsinntekter er presentert fratrukket merverdiavgift og rabatter. I alle segmentene regnskapsføres inntekter fra vare- og tjenestesalg på det tidspunktet produktene eller tjenestene leveres kunden, risiko er overført og det er etablert en fordring på kunden.

Inntekter Post segment Segmentets inntekter genereres av salg av brevprodukter, porto, banktjenester og dialogtjenester:

- Salg av porto betraktes som forskuddsbetaling for salg av posttjenester.
- Frankeringsmaskiner (forhåndsbetalt frankering) inntektsføres på basis av kundens portoforbruk.
- Godtgjørelse for banktjenester inntektsføres på basis av utførte banktransaksjoner, gjennomførte salg av spareprodukter og utbetalte lån formidlet av Posten.
- Internasjonal post innenfor ordinær terminalavgiftsavtale inntektsføres basert på avregning av volumer og foreløpige priser, og justeres året etter når de endelige prisene er mottatt fra International Post Cooperation.
- Dialogtjenester, inkludert presise målgrupper, adresser, outsourcingstjenester innen salg, kunde-service og kunderettet markedsføring, inntektsføres på det tidspunktet tjenesten er levert og risiko er overført til kunden.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Inntekter Logistikk segment Segmentets inntekter genereres av transport- og lagertjenester:

- Transporttjenester omfatter bud- og ekspressstjenester og transport av brev,

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

pakker, gods og temperaturregulerte forsendelser og inntektsføres på det tidspunktet tjenesten er levert og risiko er overført til kunden.

- Lagertjenester omfatter lagring, håndtering og plukktjenester i tillegg til lossing av bil, plastring av pall, montering/ reparasjon av utstyr og oppbygging av salgspaller og inntektsføres på det tidspunktet tjenesten er levert og risiko er overført til kunden

Inntekter IT segment Segmentets inntekter genereres av infrastruktur- og applikasjonstjenester, brukerstøtte/kundeservice og konsulenttjenester:

- Inntekter fra abonnement, brukerstøtte og vedlikeholdslisenser basert på inngåtte leveranseavtaler fordeles over avtaleperioden.
- Inntekter fra langsiktige prosjekter inntektsføres på basis av løpende avregningsmetode basert på ferdigstillelsesgrad.
- Inntekter knyttet til leverte outsourcingstjenester regnskapsføres på det tidspunktet produktene eller tjenestene er levert kunden i henhold til avtale, risiko er overført og grunnlaget for en fordring på kunden er etablert. Kostnader i forbindelse med implementering av driftskontrakter balanseføres som forskuddsbetalt kostnad og fordeles over tjenesteperioden.
- Salg av programvarelisenser inntektsføres på det tidspunktet eierskap til lisensen eller tjenestene er levert kunden. Det avsettes for gjenværende arbeid.
- Inntekter knyttet til leverte konsulenttimer regnskapsføres etter løpende avregnings metode.

Pensjoner Konsernet har både innskudds- og ytelsesordninger. Netto pensjonskostnader for ytelsesordninger omfatter periodens pensjonsopptjening, inkludert framtidig lønnsvekst og rentekostnad på den beregnede forpliktelsen, fratrukket innskudd fra de ansatte og forventet avkastning på pensjonsmidlene. For innskuddsordninger blir premien kostnadsført løpende.

Forskuddsbetalt pensjon er differansen mellom beregnede pensjonsmidler og nåverdien av de beregnede pensjonsforpliktelser fratrukket ikke resultatførte estimatavvik og planendringer. Forskuddsbetalt pensjon føres som langsiktig eiendel i balansen i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales. Tilsvarende fremkommer en langsiktig forpliktelse i regnskapet når pensjons-

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

risiko- og avkastningsprofil. Virksomhetene er integrert med felles salgsgorganisasjon, felles kundegrupper og felles distribusjonskanaler.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Inntekter regnskapsføres når de er opptjent. Dette innebærer at det foreligger transaksjoner eller andre forhold som vil gi opphav til økonomiske fordeler som kan måles pålitelig. Salgsinntekter er presentert fratrukket merverdiavgift og rabatter. I alle segmentene regnskapsføres inntekter fra vare- og tjenestesalg på det tidspunktet produktene eller tjenestene leveres kunden, risiko er overført og det er etablert en fordring på kunden.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Inntekter Post segment Segmentets inntekter genereres av salg av brevprodukter, porto, banktjenester og dialogtjenester:

- Salg av porto betraktes som forskuddsbetaling for salg av posttjenester.
- Frankeringsmaskiner (forhåndsbetalt frankering) inntektsføres på basis av kundens portoforbruk.
- Godtgjørelse for banktjenester inntektsføres på basis av utførte banktransaksjoner, gjennomførte salg av spareprodukter og utbetalte lån formidlet av Posten.
- Internasjonal post innenfor ordinær terminalavgiftsavtale inntektsføres basert på avregning av volumer og foreløpige priser, og justeres året etter når de endelige prisene er mottatt fra International Post Cooperation.
- Dialogtjenester, inkludert presise målgrupper, adresser, outsourcingstjenester innen salg, kunde-service og kunderettet markedsføring, inntektsføres på det tidspunktet tjenesten er levert og risiko er overført til kunden.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Inntekter Logistikk segment Segmentets inntekter genereres av transport- og lagertjenester:

- Transporttjenester omfatter bud- og ekspressstjenester og transport av brev,

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

pakker, gods og temperaturregulerte forsendelser og inntektsføres på det tidspunktet tjenesten er levert og risiko er overført til kunden.

Illustrasjon av IASB's arbeid i 2009.

Illustrasjon av en pensjonskostnadsstruktur med netto pensjonskostnader som er forskjellig fra lønnskostnader

forpliktelsen er større enn pensjonsmidlene. Netto pensjonskostnader klassifiseres som lønnskostnader i resultatregnskapet med unntak av renteelementet som klassifiseres som finansinntekt/finanskostnad. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjenings-tid med unntak av rettigheter opptjent på endringstidspunktet som kostnadsføres umiddelbart. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik), fordeles over antatt gjennomsnittlig opptjeningstid for den del av avvikene som overstiger 10 % av det høyeste av pensjonsforpliktelser eller pensjonsmidler ved årets begynnelse («korridorløsningen»). Ikke amortiserte estimatavvik og planendringer fremgår av note 3.

Skatter

Skattekostnaden omfatter periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/-skattefordel.
Betalbar skatt be-regnes på grunnlag av årets skattemessig resultat. Netto utsatt skatt-/skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige for-skjeller mellom regnskaps- og skattemes-sige verdier og ligningsmessig underskudd til fremføring, med unntak av:
- utsatt skatt som oppstår som følge av goodwillavskrivninger som ikke er skatte-messig fradragsberettiget
- midlertidige forskjeller relatert til inves-teringer i datterselskaper eller tilknyttet selskaper fordi konsernledelsen selv be-stemmer når de midlertidige forskjellene vil bli reversert, og det er antatt at dette ikke vil skje i overskuelig fremtid.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres, er utlignet. Skatter utlignes ikke over landgrenser. Utsatt skattefordel er oppført når det er sannsynlig at sel-skapet vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd til å nyttiggjøre skatteforde-len. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres, er balanseført til nominell verdi og oppført netto i balansen.
Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad dette relaterer seg til forhold som er regnskaps-ført direkte mot egenkapitalen.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er balanseført til anskaffelseskost etter fradrag for akkumu-lerte av- og nedskrivninger. Kostprisen for anleggsmidler er kjøpsprisen, inkludert av-

gifter/skatter og direkte oppkjøpskostnader knyttet til å klargjøre anleggsmiddelet for bruk. For større investeringer med lang tilvirkningstid er renter balanseført som en del av anskaffelseskost. Det foretas dekom-ponering av kostprisen på anleggsmidler når anleggsmiddelet består av komponenter med ulik brukstid. Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir kostnadsført løpende. Kostnader ved ut-skiftninger og fornyelser som vesentlig øker driftsmidlenes brukstid balanseføres.

Anlegg under utførelse er klassifisert som anleggsmidler og regnskapsført til påløpte kostnader relatert til anleggsmiddelet.

Varige driftsmidler avskrives lineært over estimert brukstid. Avskrivninger er foretatt fra det tidspunkt driftsmidlet blir satt i drift. Avskrivninger gjennomføres hensyn-tatt driftsmiddelets utrangeringsverdi. Både gjenværende brukstid og utrange-ringsverdi vurderes årlig. Det foretas ikke avskrivninger av anlegg under utførelse.

Varige driftsmidler er klassifisert som holdt for salg når de er utpekt for salg, forventet solgt innen en tidsperiode på 1 år og det er påbegynt en aktiv salgsprosess. Driftsmid-ler holdt for salg er verdsatt til den laveste av balanseført verdi og virkelig verdi etter fradrag for salgskostnader.

Investeringseiendommer

Investeringseiendommer består av tomter og bygninger som leies ut, er rene inves-teringsobjekter eller hvor den fremtidige bruk ikke er fastsatt enda. Disse eiendelene blir ikke brukt i den operasjonelle driften av selskapet. I overensstemmelse med IAS 40 Investeringseiendom, er investeringseien-deler vurdert etter anskaffelseskostmodel-len og målt i samsvar med kravene i IAS 16 Varige Driftsmidler.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er balanseført der-som det kan påvises sannsynlig fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen og eiendelens kostpris kan esti-meres pålitelig. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid er balanseført til anskaf-felseskost etter fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskost omfatter også egne lønnskostnader dersom innregningskriteria er oppfylt. Goodwill og andre immaterielle eiendeler med ubestemt levetid avskrives ikke, men vurderes årlig for nedskrivning. Se nærmere beskrivelse under nedskrivning av eiendeler. Immaterielle eien-

delersom ikke er tatt i bruk testes også for nedskrivning.

Immaterielle eiendeler
Utviklingskostnader
Utviklingskostnader i konsernet er i hoved-sak knyttet til utvikling av IT-systemer til bruk for tjenesteyting og i noen grad for salg og utlisensiering. Utgifter til utvikling balanseføres dersom samtlige av følgende kriterier er oppfylt:
- produktet eller prosessen er klart definert og kostnadselementer kan identifiseres og måles pålitelig
- den tekniske løsningen for produktet er demonstrert
- produktet eller prosessen vil bli solgt eller benyttet i virksomheten
- eiendelen vil generere fremtidige økono-miske fordeler
- tilstrekkelig teknisk, finansiell og andre ressurser for å ferdigstille prosjektet er til stede
Først når alle kriteriene er oppfylt vil ba-lanseføring av utgifter knyttet til utvikling påbegynnes. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende.

Immaterielle eiendeler
Varemerker
Utgifter til egenutviklede immaterielle eien-deler i form av varemerker blir direkte kost-nadsført fordi disse ikke kan identifiseres og skilles ut fra den totale kostnaden knyttet til utvikling av virksomheten som en helhet. Identifiserte varemerker ved oppkjøp av virksomhet er balanseført. Varemerker med bestemt levetid avskrives over levetiden, varemerker med ubestemt levetid avskrives ikke, men nedskrivningstestes årlig.

Immaterielle eiendeler
Goodwill
Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokeres til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Ved investering i tilknyttede selskaper er goodwill inkludert i kostprisen til investeringer.

De identifiserbare eiendeler og gjeld på transaksjonsdatoen skal regnskapsføres til virkelig verdi på transaksjonsdatoen.

Aksjer i datterselskaper
I selskapsregnskapet til Posten Norge AS er kostmetoden benyttet for aksjer i datterselskaper. I kostpris inngår også transaksjonskostnader i forbindelse med anskaffelsen.

Finansielle instrumenter
Initiell måling av finansielle instrumenter gjøres til virkelig verdi på oppgjørsdagen,

Illustrasjon av en finansieringsstruktur med netto finansieringskostnader som er forskjellig fra lønnskostnader

normalt til transaksjonspris. Finansielle eiendeler kategoriseres som virkelig verdi over resultat, tilgjenglig for salg eller lån/fordringer. Finansielle forpliktelser kate-goriseres som virkelig verdi over resultat eller andre forpliktelser.
- Finansielle eiendeler og forpliktelser som holdes med den intensjonen å tjene på kortsiktige fluktuasjoner i priser (holdt for handelsformål) eller som regnskapsføres i henhold til virkelig-verdi-opsjon er klassifi-sert som virkelig verdi over resultat.
- Alle andre finansielle eiendeler unntatt lån og fordringer opprinnelig utstedt fra selskapet, er klassifisert som tilgjenglige for salg.
- Alle andre finansielle forpliktelser er klassifisert som andre forpliktelser og regnskapsført til amortisert kost.

Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle investeringer klassifisert som tilgjenglig for salg blir regn-skapsført direkte mot egenkapitalen inntil investeringen avhendes. Da vil akkumulert gevinst eller tap på det finansielle instru-mentet som tidligere er regnskapsført mot egenkapitalen bli reversert, og gevinst eller tap vil bli resultatført.

Endringer i virkelig verdi i finansielle in-strumenter klassifisert som virkelig verdi over resultat (holdt for handelsformål eller virkelig verdi opsjon) blir resultatført og presentert i finansinntekter/-kostnader.

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktsmessige betingel-ser. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de kontraktsmessige rettene eller pliktene er oppfylt, kansellert, utløpt eller overført. Finansielle instrumenter klassifiseres som langsiktige når forventet realisasjonsdato er mer enn tolv måne-der etter balansedagen. Øvrige finansielle instrumenter klassifiseres som kortsiktige.

Sikring
Før en sikringstransaksjon gjennom-føres, foretas en vurdering av hvorvidt et derivat skal brukes til a) sikring av virkelig verdi av en eiendel eller gjeld, b) en sikring av fremtidig kontantstrøm fra en inves-tering, gjeldsbetaling eller en fremtidig identifisert transaksjon eller c) sikring av nettoinvestering i utlandet.

Konsernets kriterium for å klassifisere et derivat som et sikringsinstrument er som følger: (1) sikringen er forventet å være

Illustrasjon av en finansieringsstruktur med netto finansieringskostnader som er forskjellig fra lønnskostnader

svært effektiv ved at den motvirker end-ringer i virkelig verdi eller kontantstrømmer til en identifisert eiendel, og det forventes en sikringseffektivitet som er innenfor spennvidden på 80–125%, (2) effektiviteten til sikringen er pålitelig målbar, (3) det finnes adekvat dokumentasjon ved inngåelse av sikringen som viser at sikringen er svært effektiv, (4) for kontantstrømssikring, må den forestående transaksjonen være svært sannsynlig, (5) sikringen evalueres løpende og har vist seg å være effektiv gjennom de rapporteringsperiodene sikringen har ment å være.

Sikring Virkelig verdi
Derivater som inngår i virkelig verdi vurde-ringer er vurdert til virkelig verdi og endring i virkelig verdi regnskapsføres i resultat-regnskapet. Tilsvarende er endring i virkelig verdi på sikringsobjektet regnskapsført i resultatregnskapet. Sikringsbokføringen opphører når: (a) Sikringsinstrumentet er forfalt eller solgt, terminert eller utpvd, eller (b) Sikringen ikke tilfredstiller kravene nevnt ovenfor for sikring

Sikring Kontantstrøm
Endringer i virkelig verdi til et sikrings-instrument som tilfredstiller kravene for å være svært effektiv kontantstrømssikring er regnskapsført direkte mot egenkapitalen. Den ineffektive delen av sikringsinstrumen-tet blir direkte resultatført.

Om den sikrede kontantstrømmen resulterer i regnskapsføring av en eiendel eller gjeld blir alle tidligere gevinster og tap direkte ført mot egenkapitalen overført fra egenkapi-talen og medtatt i førstegangs måling av eiendelen eller gjelden. For andre kontant-strømsikringer blir gevinster og tap direkte ført mot egenkapitalen overført til resulta-tet i samme periode som kontantstrømmen som utgjør sikringsobjektet resultatføres. Når et sikringsinstrument opphører å være svært effektivt avsluttes sikringsbokføringen prospektivt. I dette tilfellet, vil akkumulert gevinst eller tap på et sikringsinstrument som er regnskapsført direkte ført mot egen-kapitalen, først reverseres når den sikrede transaksjonen faktisk skjer. Dersom den sik-rede transaksjonen ikke lenger er forventet å finne sted, vil tidligere akkumulert gevinst eller tap på sikringsinstrumentet som er regnskapsført direkte mot egenkapitalen, reverseres og resultatføres.

Sikring Nettoinvestering i en utenlandsk enhet
Selskapet inntar posisjoner i ulike valutaer

Illustrasjon av en finansieringsstruktur med netto finansieringskostnader som er forskjellig fra lønnskostnader

for å sikre netto investering i utenlandske enheter. Endringer i valutaderivatene som er bestemt for sikringsformål er rapportert som omregningsdifferanser i konsernets egenkapital inntil en eventuell avhending av investeringen, hvoretter akkumulert omreg-ningsdifferanser knyttet til investeringen er resultatført.

Den delen av sikringen som ikke er effektiv er kostnadsført direkte.

Derivater som ikke er sikringsinstrumenter
Derivater som ikke er klassifisert som sikringsinstrumenter, er klassifisert som holdt for handelsformål og vurderes til virkelig verdi. Endringer i virkelig verdi av slike derivater resultatføres.

Et derivat som er innebygd i andre kontrakter vil bli separert fra opprinnelig kontrakt og regnskapsført som et derivat hvis følgende forutsetninger er oppfylt:
- Den underliggende økonomiske realiteten og risikoen til det innbygde derivatet er ikke nært relatert til den økonomiske realiteten og risikoen til den opprinnelige kontrakten.
- Det finnes separate instrument med de samme betingelser som det innebygde derivatet som tilfredstiller kriteriene for et derivat.
- Det kombinerte instrumentet (hoved-kontrakt og innebygd derivat) ikke er målt til virkelige verdi hvor verdiendringer blir resultatført.

Nedskrivning av eiendeler
Nedskrivning Goodwill
Goodwill er ikke gjenstand for avskrivning, men testes minst årlig for verdifall. Det foretas en vurdering av hvorvidt diskontert kontantstrøm relatert til goodwill overstiger regnskapsført verdi av goodwill. Dersom den diskonterte kontantstrømmen er lavere enn regnskapsført verdi, vil goodwill bli ned-skrevet til gjenvinnbart beløp representert ved bruksverdi. I tillegg foretas nedskriv-ningstest hvis det foreligger indikasjoner på verdifall.

Nedskrivning Finansielle instrumenter
Finansielle instrumenter er gjennomgått for verdifall på hver balansedato.

Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost blir nedskrevet når det er sannsynlig at selskapet ikke vil inndrive alle beløp beroende på kontraktuelle forhold på lån og fordringer. Nedskrivningsbeløpet resultat-føres. Reversering av tidligere nedskriv-ninger er regnskapsført når en nedgang i

Illustrasjon av nedskrivning av goodwill.

Illustrasjon av nedskrivning av andre eiendeler.

nedskrivningsbehovet kan relateres til en hendelse etter nedskrivning er gjennomført. En slik reversering er presentert som inntekt. Men en økning i balanseført verdi er kun regnskapsført i den grad den ikke overstiger hva amortisert kost ville ha vært dersom nedskrivning ikke hadde vært gjennomført.

For finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, blir akkumulert gevinst eller tap som tidligere er ført direkte mot egenkapitalen resultatført i den perioden det foreligger objektiv informasjon om verdifall. Den delen av gjeldsinstrumentet som kan inndrives er vurdert til virkelig verdi av fremtidig kontantstrøm diskontert med en rente som tilsvarer avkastning på en lik finansiell eiendel. En reversering av en tidligere nedskrivning blir regnskapsført når det foreligger ny objektiv informasjon om en hendelse relatert til tidligere nedskrivning. Reversering av tidligere nedskrivning føres direkte mot egenkapitalen for aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg, men resultatføres for andre finansielle eiendeler.

Nedskrivning Andre eiendeler Det blir foretatt vurdering av nedskrivning av andre eiendeler med bestemt levetid når det foreligger indikasjon på verdifall.

For immaterielle anleggsmidler med ubestemt levetid og immaterielle eiendeler under utvikling gjennomføres det en årlig nedskrivningstest, uavhengig av om det foreligger indikasjoner på verdifall.

Det foreligger et nedskrivningsbehov hvis balanseført verdi for en vurderingsenhet overstiger gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er den høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi, hvor bruksverdi er nåverdi av estimerte kontantstrømmer knyttet til fremtidig bruk. Dersom kontantstrømmer knyttet til den enkelte eiendel er uavhengig av kontantstrømmer knyttet til andre eiendeler utgjør den enkelte eiendel vurderingsenheten. Hvis ikke, skapes det en vurderingsenhet på et høyere nivå, kalt en kontantgenererende enhet. En kontantgenererende enhet kan også omfatte goodwill og andel av felles-eiendeler, og skal avgrenses konsistent over tid.

Konsernet beregner fremtidige kontantstrømmer med basis i estimerte resultater (budsjetter og prognoser) over en fem års prognoseperiode justert for avskrivninger, investeringer og endring i arbeidskapital.

Fremskrivingsperioden inneholder en fremskrivning av kontantstrømmer etter prognoseperioden med en konstant vekstrate. Nåverdien av kontantstrømmen er beregnet med en vektet avkastningskrav på totalkapitalen og er beregnet før skatt.

Med unntak av goodwill blir nedskrivning resultatført i tidligere perioder, reversert når det foreligger informasjon om at nedskrivningsbehovet ikke lenger eksisterer eller at nedskrivningsbehovet ikke er like stort lenger. Dog vil reversering ikke bli foretatt dersom reverseringen medfører at regnskapsført verdi vil overstige hva regnskapsført verdi ville ha vært med normale avskrivningsperioder.

Varebeholdning Varelager er regnskapsført til det laveste av kostpris og netto salgspris. Netto salgspris er vurdert som markedspris ved normal drift fratrukket kostnader ved ferdigstilling/salg, markedsføring og distribusjon. Kostnader er fastsatt ved bruk av FIFO-metoden. Ukurant varelager er nedskrevet til forventet salgsverdi.

Kundefordringer Kundefordringer regnskapsføres til nominell verdi, noe som tilsvarer amortisert kost grunnet kort levetid, hensyntatt tap på krav. Ved objektive bevis på verdifall tapsføres forskjellen mellom regnskapsført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer.

Kontanter og kontantekvivalenter Kontanter inkluderer kontanter i kasse og bankbeholdning. Kontantekvivalenter er kortsiktige likvide investeringer som kan konverteres til kontanter innen 3 måneder og til et kjent beløp, og som inneholder uvesentlig risiko.

Annen egenkapital
Egenkapital Omregningsdifferanser Omregningsdifferanser oppstår i forbindelse med valutaforskjeller i konsolideringen av utenlandske enheter. Valutaforskjeller på pengeposter (gjeld eller fordring hvis oppgjør hverken er planlagt eller sannsynlig i den overskuelig fremtid) som i realiteten er en del av et selskaps netto investering i en utenlandsk enhet behandles som omregningsdifferanser. Ved avhendelse av utenlandsk enhet reverseres og resultatføres akkumulert omregningsdifferanse knyttet til enheten i samme periode som gevinsten eller tapet ved avhendelsen er regnskapsført.

Egenkapital Sikringsreserve Sikringsreserven inkluderer den samlede netto endringen i virkelig verdi på kontantstrømssikring, inntil den sikrede kontantstrøm oppstår eller ikke lenger er forventet å oppstå. Sikringsreserven er bundet egenkapital.

Egenkapital Virkelig verdi reserve Virkelig verdi reserve inkluderer samlede nettoendringer i virkelig verdi for finansielle instrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg, inntil investering er avhendet eller hvor det er fastslått at investering ikke har verdi. Virkelig verdi reserven er bundet egenkapital.

Egenkapital Kostnader ved egenkapitaltransaksjoner Transaksjonskostnader knyttet til en egenkapitaltransaksjon blir regnskapsført direkte mot egenkapitalen etter fradrag for skatt. Kun transaksjonskostnader direkte knyttet til egenkapitaltransaksjonen regnskapsføres direkte mot egenkapitalen.

Avsetninger Avsetninger regnskapsføres når selskapet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av en hendelse som har skjedd og det kan sannsynliggjøres (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Avsetninger er gjennomgått ved hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen. Ved vesentlig tidseffekt er forpliktelsen regnskapsført til nåverdien av fremtidige kontantstrømmer.

Usikre forpliktelser overtatt ved virksomhetskjøp balanseføres til virkelig verdi selv om det er mindre enn 50% sannsynlighet for at forpliktelsen kommer til oppgjør. Sannsynlighet og virkelig verdi vurderes løpende. Endringer i virkelig verdi resultatføres.

Avsetninger **Restrukturering** Restrukturering er definert som et planlagt program som i vesentlig grad endrer omfanget av virksomheten eller måten virksomheten drives på, samt sluttvederlag i forbindelse med omorganisering. Avsetninger til restrukturering kostnadsføres når programmet er besluttet og bekjentgjort, og kostnadene er identifiserbare, kvantifiserbare og ikke dekkes av tilhørende inntekter. Restruktureringskostnadene inneholder både kostnader til personaltiltak og til fristilte lokaler.

Illustrasjon av leasingavtaler.

Leasing Leasingavtaler er behandlet enten som operasjonelle leieavtaler eller som finansielle leieavtaler, basert på en gjennomgang av det reelle innholdet i de enkelte avtalene.

Konsernet presenterer finansielle leieavtaler i regnskapet som eiendel og gjeld, lik kostprisen til eiendelen eller, dersom lavere, nåverdien av kontantstrømmen til leiekontrakten. Ved beregning av nåverdien til leiekontrakten brukes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten når dette kan bestemmes. Alternativt benyttes selskapets marginale lånerente i markedet. Eiendelen avskrives etter reglene fastsatt for tilsvarende driftsmidler. Månedlig leibeløp blir fordelt i et renteelement og et tilbakebetalingselement.

Ved operasjonell leasing klassifiseres leiebetalinger som en driftskostnad, og resultatføres over kontraktsperioden.

Lån Lån er regnskapsført til mottatte midler, netto etter transaksjonskostnader. Lånene blir deretter regnskapsført til amortiserte kostnader ved bruk av effektiv rente. Med amortisert kost forstås det beløp som den finansielle eiendelen måles til ved første-gangsinnregning, minus tilbakebetalinger (eksempelvis avdrag, renter og gebyrer), pluss effektive renter og minus en eventuell reduksjon for nedskrivning.

Offentlige tilskudd og statlige betalinger for ulønnsom drift Tilskudd fra myndighetene er ikke regnskapsført før det foreligger rimelig sikkerhet for at selskapet vil møte betingelsene som er fastsatt i forbindelse med mottak av tilskuddene og at tilskuddene vil bli mottatt. Regnskapsføring av tilskudd utsettes og amortiseres over perioden kostnadene knyttet til det tilskuddene er ment for oppstår. Tilskudd regnskapsføres som kostnadsreduksjon når de dekker en bestemt kostnad. Tilskudd som mottas for kjøp av anleggsmidler reduserer balanseført verdi av det kjøpte anleggsmiddelet.

Statlig betaling for ulønnsom drift inntektsføres når bevilgede midler mottas.

Valuta Transaksjoner i valuta blir omregnet til kursen på transaksjonstidspunktet. På balansedagen blir eiendeler og gjeld i utenlandske valuta omregnet til balansedagens kurs. Resultatvirkningen av valutaendringer

Illustrasjon av finansinntekter og finanskostnader.

inngår under henholdsvis finansinntekter og finanskostnader.

Betingede forpliktelser og eiendeler Med betingede forpliktelser menes:
a) Mulige forpliktelser som følge av tidligere hendelser hvor forpliktelsens eksistens avhenger av fremtidige hendelser.
b) Forpliktelser som ikke er regnskapsført fordi det ikke er sannsynlig at den vil medføre utbetaling.
c) Forpliktelser som ikke kan måles med tilstrekkelig pålitelighet.

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet med unntak av betingede forpliktelser overtatt i et virksomhetskjøp. Det er opplyst om vesentlig betingede forpliktelser med unntak for betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav.

En betinget eiendel er ikke regnskapsført i årsregnskapet, men opplyst om dersom det foreligger en viss sannsynlighet for at en fordel vil tilflyte konsernet.

Hendelser etter balansedagen Ny informasjon om selskapets posisjoner på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets posisjon på balansedagen, men som vil påvirke selskapets posisjon i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Kontantstrømoppstilling Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte modellen. Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter består av likvide midler, inkludert likvider knyttet til salgsnettet.

(Alle tall i notene er oppgitt i mill. kroner om ikke annet er oppgitt).

NOTE 1 SEGMENTER

Primært rapporteringsformat i konsernet er virksomhetsområder. I de ulike segmentene inngår:

Post; brevprodukter, banktjenester, dokumenthåndtering og varesalg. I segmentet inngår divisjon Post samt datterselskapene Bring Citymail, Bring Dialogue Norway, Bring Dialogue Sweden og divisjon Distribusjonsnett.

Logistikk; parti-/stykkgoods, pakker, lager-service, termo og ekspress. Segmentet tilsvarer divisjonen Logistikk, og omfatter morselskapets virksomhet innenfor denne

divisjonen, i tillegg til datterselskapene innenfor områdene Bring Logistics, Bring Frigoscandia og Bring Express, samt datterselskapene PNL og CombiTrans.

IT; drift- og infrastruktur-tjenester, løsninger, applikasjons- og konsulenttjenester. Segmentet omfatter ErgoGroup konsernet inklusive SYSteam konsernet i Sverige og Bekk Consulting AS.

Konsernadministrasjon og felleskostnader som ikke er definert som eierfunksjon er allokert til segmentene. I eierfunksjon inngår kostnader til konsernsjef/-styret, økonomi

og finans, organisasjonsutvikling, myndighetskontakt, strategi og konserninformasjon.

Sekundært rapporteringsformat i konsernet er geografisk, med inndeling i Norge og øvrige land basert på hvor omsetningen genereres.

Konsernet vil anvende den nye standarden IFRS 8 Driftssegmenter fra og med 2009 regnskapet. Anvendelse av standarden forventes ikke å ha vesentlig effekt på konsernets finansielle stilling eller å endre inndelingen av segmentene i forhold til tidligere år.

VIRKSOMHETSTALL

2008	Post	Logistikk	IT	Annet / eliminering	Konsern
Eksterne inntekter	10 630	13 293	4 735	6	28 663
Interne inntekter	2 477	117	954	3 548	
Sum driftsinntekter	13 107	13 409	5 689	3 542	28 663
Driftsresultat	(118)	682	369	(572)	361
Netto finansposter	(5)	(11)	(124)	(109)	(248)
Inntekt på investering i tilkn. selskap	(6)		1		(5)
Skattekostnad					136
Årsresultat					(28)

2007	Post	Logistikk	IT 1)	Annet / eliminering	Konsern
Eksterne inntekter	10 403	12 209	4 188	10	26 810
Interne inntekter	2 438	121	843	3 402	0
Sum driftsinntekter	12 841	12 330	5 031	3 392	26 810
Driftsresultat	90	466	268	256	1 080
Netto finansposter	(140)	(16)	(107)	137	(126)
Inntekt på investering i tilkn. selskap			1		1
Skattekostnad					159
Årsresultat					796

2006	Post	Logistikk	IT 1)	Annet / eliminering	Konsern
Eksterne inntekter	9 965	10 964	2 357	(13)	23 273
Interne inntekter	1 859	97	868	(2 824)	
Sum driftsinntekter	11 824	11 061	3 225	(2 837)	23 273
Driftsresultat	907	502	223	(319)	1 313
Netto finansposter	(25)	(28)	(29)	(19)	(101)
Inntekt på investering i tilkn. selskap	(13)	1			(12)
Skattekostnad					344
Årsresultat					856

1) Telefonitjenester hos ErgoGroup er fra og med september 2008 valgt presentert netto iht IAS 1 nr 7 og 13 da ErgoGroup ikke lenger anses å være hovedmann i leveransen. I henhold til IAS 8 er sammenligningstall for tidligere perioder omarbeidet.

Interne inntekter er omsetning mellom segmentene i konsernet. Prising av transaksjoner med andre segmenter er basert på normale kommersielle forhold og som om segmentene var uavhengige parter. I segment Annet inngår konsernadministrasjon og felleskostnader i konsernet som er definert som eierkostnader, samt elimineringer. I 2008 inkluderte segment «Annet» kostnader knyttet til lansering av nye merkevarer og i 2007 ble det inkludert gevinst ved salg av Posten Eiendom BG14B AS.

NOTE 1 SEGMENTER (fortsetter)

VIRKSOMHETSTALL	Post	Logistikk	IT tjenester	Annet / eliminering	Konsern
2008					
Segmenteiendeler	10 105	6 847	3 803	(2 058)	18 697
Ikke allokerte eiendeler					819
Totale eiendeler					19 516
Segment gjeld	6 757	3 516	1 618	(2 299)	9 593
Ikke allokert gjeld					4 763
Total gjeld					14 356

2007

Segmenteiendeler	8 354	5 608	3 710	(923)	16 749
Ikke allokerte eiendeler					667
Totale eiendeler					17 415
Segment gjeld	6 462	3 341	1 465	(2 833)	8 435
Ikke allokert gjeld					3 194
Total gjeld					11 629

2006

Segmenteiendeler	7 186	5 284	2 353	308	15 230
Ikke allokerte eiendeler					637
Totale eiendeler					15 818
Segment gjeld	6 023	3 490	1 023	(2 977)	7 559
Ikke allokert gjeld					2 693
Total gjeld					10 252

Utsatt skattefordel inngår i ikke allokerte eiendeler, og utsatt skatt og rentebærende gjeld inngår i ikke allokert gjeld.

INVESTERINGER

2008	Post	Logistikk	IT tjenester	Annet	Konsern
Investering i anleggsmiddel 1)	1 155	360	250	286	2 051
Avskrivninger	371	212	296	27	906
Nedskrivninger	142	6	20		169

2007

Investering i anleggsmiddel 1)	694	286	290	250	1 521
Avskrivninger	387	138	284	25	834
Nedskrivninger	15	108	7		130

2006

Investering i anleggsmiddel 1)	527	298	331	91	1 247
Avskrivninger	361	149	226	18	754
Nedskrivninger	35	4	(51)	7	(5)

1) Investering i anleggsmiddel omfatter ikke tilganger ved kjøp av virksomhet og tilgang goodwill.

NOTE 1 SEGMENTER (fortsetter)

GEOGRAFISKE TALL		KONSERN		
	2008	2007	2006	
Eksterne inntekter				
Norge 1)	20 909	20 171	18 670	
Utland 2)	7 754	6 639	4 603	
Sum inntekter	28 663	26 810	23 273	
Eiendeler				
Norge	16 973	15 206	14 213	
Utland 2)	2 544	2 209	1 605	
Sum Eiendeler	19 516	17 415	15 818	
Periodens investeringer				
Norge	1 812	1 196	1 044	
Utland 2)	239	324	203	
Sum investeringer	2 051	1 521	1 247	

1) Telefonitjenester hos ErgoGroup er fra og med september 2008 valgt presentert netto iht IAS 1 nr 7 og 13 da ErgoGroup ikke lenger anses å være hovedmann i leveransen. I henhold til IAS 8 er sammenligningstall for tidligere perioder omarbeidet.
2) Utland utgjør hovedsakelig øvrige nordiske land.

NOTE 2 LØNSKOSTNADER OG ANDRE GODTGJØRELSE

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
5 054	5 457	5 616	Lønninger	9 479	8 708	7 295
734	727	746	Folketrygdavgift	1 502	1 385	1 173
308	409	427	Pensjonskostnader	742	643	439
166	170	193	Andre ytelser	411	358	285
6 262	6 763	6 982	Lønnskostnader	12 134	11 094	9 192
1 776	1 810	1 850	Styrehonorar	4 227	2 954	2 680
1 567	1 629	1 759	Honorar for lovpålagt revisjon	14 839	11 679	8 774
89	153	97	Honorar for utvidet finansiell revisjon	546	629	254
772	438	686	Honorar for andre attestasjonstjenester	702	540	894
962	343	1 257	Honorar for skatterådgivning	1 590	1 057	1 436
364	27	2 733	Honorar for andre tjenester utenfor revisjon	4 730	1 160	2 262
15 511	15 828	15 446	Antall heltidsstillinger/årsverk	25 851	24 870	22 273
18 319	18 401	18 304	Gjennomsnittlig antall ansatte	28 251	27 068	24 478
18 472	20 246	20 325	Antall i pensjonsordningen 31.12.	30 331	28 615	24 341

NOTE 2 LØNSKOSTNADER OG ANDRE GODTGJØRELSE (fortsetter)

Godtgjørelser og honorarer (Alle beløp i norske kroner ekskl. arbeidsgiveravgift)
Styret har ikke noen pensjonsordning eller andre ordninger utover honorar. Generalforsamlingen fastsetter godtgjørelsen til styret i Posten Norge AS. Styrehonorarene ble sist justert 01.07.2008 og styrets medlemmer har fått følgende godtgjørelse i 2008:

STYRET	Godtgjørelse		Godtgjørelse		Godtgjørelse	
Arvid Moss	322 500	Sigbjørn Molvik	161 250	Paul Magnus Gamlemshaug	158 306	
Liv Stette	195 006	Gry Mølleskog	161 250	Judith Olafsen	161 250	
Eli Arnstad	161 250	Odd Christian Øverland	161 250	Elisabeth Angell (vara)	30 000	
Terje Christoffersen	161 250	Ingeborg Anne Sætre	161 250	Thore Strøm (vara)	15 000	
Sum					1 849 562	

Et revisjonsutvalg ble etablert i desember 2008 for Posten Norge AS. Styremedlemmene Terje Christoffersen og Gry Mølleskog er oppnevnt av konsernstyret til å delta i revisjonsutvalget.

Konsernledelsen
Ledende personer er definert som personer som har myndighet og ansvar for planlegging, utførelse og overvåking av driften i foretaket (konsernledelsen). Dersom ikke annet er oppgitt omfatter beløpene hele året, dvs. utover den perioden enkelte har vært medlem av konsernledelsen

	Grunnlønn 1)	Utbetalt bonus	Naturalytelse 2)	Pensjonskostnad	Oppsigelsestid	Etterlønn
Dag Mejdell	2 967 019	76 850	6 000	2 191 100	6 mnd.	9 mnd.
Gro Bakstad	1 923 097	82 000	4 000	826 569	6 mnd.	Nei
Elisabeth H. Gjølme	1 614 097	45 500	4 000	420 720	6 mnd.	9 mnd.
Inger-Johanne Stokke (til 30.09.08)	1 167 313	53 400	3 000	781 574	I/A	I/A
Randi Løvland (fra 01.10.08)	387 061		764	29 505	6 mnd.	9 mnd.
Tore K. Nilsen (fra 01.05.08)	1 491 333		3 025	158 023	6 mnd.	9 mnd.
Lars H. Tendal	2 095 639	64 900	172 500	574 776	6 mnd.	Nei
Arne Ejørndahl	2 427 445	62 300	4 000	933 707	6 mnd.	Nei
Terje Mjøs	1 871 487	81 430	180 561	788 733	6 mnd.	Nei
Sum	15 944 493	466 380	377 850	6 704 707		

1) Grunnlønn inkluderer lønn, billønn, feriepenger og pensjonskompensasjon.
2) Inkluderer fri bil og elektronisk kommunikasjon.

Posten Norge AS har en bonusordning gjeldende for konsernsjefen og konsernledelsen. Ordningen har to deler, en basert på konsernresultater og en på individuelle resultater, og innebærer at det kan oppnås inntil 25% av lønn i bonus. Endelig beslutning om bonus fastsettes av styret (konsernsjefen for konsernledelsen). Bonus utbetales kun til personer som sitter i stillingen per 31.12.

For konsernsjefen er det vedrørende etterlønn avtalt en eventuell avkortning etter 3 måneder mot annen lønn. For andre medlemmer av konsernledelsen er det inngått avtale om avkortning av etterlønn mot annen inntekt. Nøkkelpersonell har ikke mottatt aksjebasert avlønning eller annen langsiktig avlønning. Det er i 2008 inngått en sluttavtale om etterlønn for Inger Johanne

Stokke i form av en lønnsgaranti frem til august 2009.

I pensjonsavtalen til konsernsjefen er pensjonsalderen satt til 65 år med samlet pensjon lik 66% av lønn. Andre medlemmer av konsernledelsen før 01.01.2007 har ytelsespensjon over drift med pensjonsalder 64 år. Ordningen ble lukket per 31.12.2006. Medlemmer av konsernledelsen etter 01.01.2007 har innskuddspensjon over drift som dekker førtidspensjon fra 65 år samt manglende innskudd for den del av lønnen som overstiger 12G. Øvrige pensjonsordninger er nærmere beskrevet i note 3.

Posten Norge AS har i tillegg bonusbasert avlønning for divisjonsledelse, regionsledelse, andre nøkkelpersoner og salgspersonell. Bonusutbetalingen er basert på definerte

konsernfelles, konsernfastsatte og individuelle mål. Det er definert øvre rammer for utbetaling av bonus i de ulike ordningene.

De fleste av konsernets datterselskaper har bonusordninger for nøkkelpersoner i ledelsen knyttet til resultatoppnåelse og/eller individuelle kriterier. I enkelte selskaper har også salgspersonell og konsulenter bonusbasert avlønning, mens det hos andre utdeles produktivitetsbonus for alle ansatte.

Honoraret til revisjonsselskapet Ernst & Young utgjorde 20,3 mill. kroner, mens honorar til andre revisjonsselskaper utgjorde 2,1 mill. kroner.

NOTE 3 PENSJONER

Posten Norge Konsernet har innskuddsbaserte pensjonsordninger; hvor premien blir kostnadsført løpende; for de fleste ansatte i Norge, Sverige og Danmark. I tillegg har Posten Norge Konsernet ytelsesbasert avtalefestet førtidspensjon; som gir de ansatte rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser; for de fleste ansatte i norske selskaper via Spekter. Datterselskapene benytter i hovedsak de samme

langsiktige økonomiske forutsetningene som morselskapet men det er justert for landspesifikke makroøkonomiske forhold.

Morselskapet Posten Norge AS innførte i 2006 en innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte som erstatning for tidligere pensjonsordning i Statens Pensjonskasse (SPK). Innskuddssatsene er 4,9 % for lønn i intervallet 1,3 til 6 ganger folke-

trygdens grunnbeløp (G) og 8 % for lønn i intervallet 6 til 12 G. Det er etablert en privat uføreordning med 66 % ytelsesnivå, uten fripoliseopptjening samt barne- og forsørgertillegg til Postens gruppeleivsordning. Posten Norge har også forpliktelser knyttet til lønn over 12 G og avtaler om førtidspensjonering. Pensjonsforpliktelsene knyttet til lønn over 12G og førtidspensjonering finansieres over driften i selskapet.

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
213	268	288	Innskuddsbaserte pensjonsordninger	478	410	251
18 472	20 246	21 360	Kostnadsført innskudd	29 257	26 998	21 624
4,5% - 8%	4,5% - 8%	4,9% - 8%	Antall medlemmer	1 - 17 %	1 - 20 %	2 - 10 %
			Andel av lønn			

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjonskostnader og -forpliktelser:

2006	2007	2008		2008	2007	2006
4,5 %	4,8 %	3,8 %	Økonomiske forutsetninger	3,8 %	4,8 %	4,5 %
4,0 %	4,5 %	4,0 %	Diskonteringsrente 1)	4,0 %	4,5 %	4,0 %
4,0 %	4,25 %	4,00 %	Forventet lønnsregulering	4,00 %	4,25 %	4,0 %
1,5 %	1,75 %	3,75 %	Forventet G-regulering	3,75 %	1,75 %	1,5 %
5,3%-5,5%	5,5 %	5,8 %	Forventet pensjonsregulering	5,8 %	5,5 % - 5,8 %	5,3 % - 5,5 %
8,0 %	8,0 %	8,0 %	Forventet avkastning	2,5 - 8%	2 - 12 %	2,5 - 8 %
2,5 %	2,5 %	2,5 %	Forventet frivillig avgang (under 50 år)	0 - 2,5%	0 - 2,5 %	0 - 2,5 %
50 %	50 %	50 %	Forventet frivillig avgang (over 50 år)	30 - 50%	30 - 50%	20 - 50%
K63+300%	K2005	K2005	Uttakstilbøylighet AFP	K2005	K2005	K63+300%
			Demografiske forutsetninger om dødelighet 2)			

1) Forutsetningen om diskonteringsrente er fastsatt ut fra 10-års statsobligasjonsrente på balansedagen med et tillegg for å hensynta relevant løpetid for forpliktelsene.
2) Statistiske forutsetninger om befolkningsdødelighet i henhold til statistikk fra 1963 og 2005.

2006	2007	2008		2008	2007	2006
84	139	123	Ytelsesbaserte pensjonsordninger	227	229	186
9	1		Netto pensjonskostnader:	2	6	10
59	72	82	Nåverdi av årets opptjening	125	109	94
(3)	(1)	(1)	Administrasjonskostnad	(35)	(30)	(34)
2	6	21	Rentekostnad av forpliktelsen	27	9	4
			Forventet avkastning på midlene	8	(2)	(1)
			Resultatførte estimatendringer og avvik	4		
			Resultatførte planendringer		(1)	
	(2)		Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening		3	
151	215	224	Forventet avkastning på refusjoner ført som eiendeler	359	324	259
(7)	(4)	(4)	Virkningen av evt. avkortinger eller oppgjør	(4)	(11)	(12)
(49)	(71)	(80)	Brutto pensjonskostnad	(91)	(79)	(59)
95	141	139	Ansattes 2 % innskudd	264	233	188
			Rentelement reklassifisert til finanspost			
			Netto pensjonskostnad			
8	(2)		Kostnad (inntekt) ved overgang til ny pensjonsordning		(16)	(22)

NOTE 3 PENSJONER (fortsetter)

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
(131)		(26)	Netto pensjonsforpliktelser:	(1 090)	(801)	(957)
50		20	Estimerte påløpte sikrede forpliktelser	663	544	637
(81)		(6)	Estimert verdi av pensjonsmidlene	(427)	(257)	(320)
(1 386)	(1 965)	(2 214)	Netto estimerte sikrede (pensjonsforpliktelser)/-midler	(2 395)	(2 128)	(1 528)
(1 467)	(1 965)	(2 220)	Estimerte påløpte usikrede forpliktelser	(2 822)	(2 385)	(1 848)
			Netto estimerte (pensjonsforpliktelser)/-midler			
			Resultatført estimatavvik	9		
			Ikke resultatført planendring	23	5	
(17)	398	624	Ikke resultatført estimatendringer og avvik	880	553	138
(1 484)	(1 567)	(1 596)	Netto pensjonsmidler/(-forpliktelser)	(1 919)	(1 820)	(1 710)
			Pensjonsmidler bokført i balansen	1	5	
(1 484)	(1 567)	(1 596)	Pensjonsforpliktelser bokført i balansen	(1 920)	(1 825)	1 710
(1 484)	(1 567)	(1 596)	Netto pensjonsmidler/(-forpliktelser) bokført i balansen	(1 919)	(1 820)	1 710

I 2006 ble det reklassifisert 1 281 mill. kroner fra sikrede til usikrede forpliktelser:

2006	2007	2008		2008	2007	2006
(1 514)	(1 484)	(1 567)	Endringer i forpliktelsen:	(1 820)	(1 710)	(1 689)
(151)	(215)	(224)	Netto midler (forpliktelse) 01.01	(359)	(324)	(259)
17	15	15	Brutto pensjonskostnad	117	81	109
7	4	4	Premiebetalinger	4	5	6
(8)	2		Bidrag fra deltakere i ordningen		16	25
			Inntekt (kostnad) ved overgang til ny pensjonsordning			2
8			Estimert tilbakebetaling av tidligere innbetalt pensjonspremie			8
			Avsetning for lønnskompensasjon	(6)		
		1	Korreksjon tidligere perioders pensjonsforpliktelse	(31)	(7)	(71)
			Forpliktelse vedr nye/solgte selskaper i året	(3)	4	
			Kursendringer	180	116	159
157	109	176	Utbetalte ytelser	(1 919)	(1 820)	(1 710)
(1 484)	(1 567)	(1 596)	Netto pensjonsmidler (-forpliktelse) 31.12.			

Det forventes at størrelsen på bidrag som innbetales til ordningen i 2008 blir på nivå med årets bidrag (jfr 2% innskudd fra ansatte). I 2006 og 2007 ble det reklassifisert hhv. 156 mill. kroner og 108 mill. kroner fra premiebetalinger til utbetalte ytelser.

2006	2007	2008		2008	2007	2006
36		1	Hovedkategorier av pensjonsmidler til virkelig verdi:	412	386	399
		14	EK-instrumenter (aksjer, obligasjoner)	42	27	67
5		3	Gjeldsinstrumenter	104	79	62
3		2	Eiendom	105	50	22
44		20	Andre eiendeler	663	544	550
			Sum pensjonsmidler			

Enkelte selskaper i konsernets svenske virksomhet har pensjonsordninger som etter IAS 19 ikke kvalifiserer til balanseføring. I samsvar med svenske regler er pensjonsforpliktelsen dekket via en kapitalforsikring. Beløpet er i selskapsregnskapet registrert som en gjeld med tilsvarende beløp som fordring mot kapitalforsikrings-selskapet. I konsernregnskapet er disse beløpene nettet slik at kriteriene i henhold til IAS 19 er oppfylt. En sikret ordning på

tjenestepensjon i et norsk selskap er motregnet mot pensjonsmidler iht IAS 19.

Posten Norge AS er fra 01.01.2006 tilknyttet AFP-ordningen i Spekter. Opptjenings-tiden for full pensjon i Spekter er 40 år mens den var 30 år i SPK. Den økte opptjeningstiden er kompensert med gavepensjon.

Enkelte grupper av ansatte har beholdt sine pensjonsordninger i SPK og er ikke

overført til ny pensjonsordning. Når grunnlaget for at de fremdeles står i SPK faller bort skal de overføres til ny pensjonsordning. Det gjelder ansatte som var sykemeldte på overgangstidspunktet, ansatte som på overgangstidspunktet hadde en pensjonsytelse (delvis uføre-, alders- eller AFP-pensjon) fra SPK, men som også er i delvis arbeid samt ansatte som har ventelønnsrett på grunn av hel eller delvis oppsigelse fra Posten.

NOTE 4 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
841	824	888	Kostnader lokaler	1 518	1 427	1 308
166	216	255	Andre leiekostnader	391	316	237
72	93	96	Verktøy, inventar, driftsmateriell	168	158	114
71	81	70	Reparasjon og vedlikehold utstyr	141	149	145
224	218	113	Regnskaps- og lønns tjenester	120	229	239
751	844	956	IT-tjenester	375	325	233
389	386	354	Andre fremmede tjenester	773	814	682
61	52	42	Telefonkostnader	115	100	73
96	96	92	Reisekostnader	276	247	197
162	161	135	Markedsføring	231	253	232
28	61	42	Forsikring, garanti- og servicekostnader	86	102	66
		175	Merkevarekostnader	221		
74	84	132	Øvrige kostnader	399	278	202
2 935	3 117	3 351	Driftskostnader	4 814	4 398	3 728

I 2008 lanserte Posten Konsernet en ny, samlende merkevare med navnet Bring, for den nordiske post- og logistikkvirksomheten. Samtidig ble Postens logo fornyet for å vise at Posten og Bring tilhører samme konsern. Den totale kostnaden for merkevare i 2008 for konsernet ble 221 mill. kroner.

Fra og med 01.01.2008 overtok Posten Norge AS en større andel av lønns- og personaltjenester fra sin eksterne leverandør, noe som har redusert de eksterne kostnadene for disse tjenester betydelig.

NOTE 5 OMSTILLINGSKOSTNADER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
25	282	155	Restrukturering	199	294	25
(12)	(26)	4	Ventelønn	4	(26)	(12)
13	256	159	Sum omstillingskostnader	203	268	13

Restrukturering og ventelønn

I 2008 er det avsatt restruktureringskostnader på 194 mill. kroner for Posten Norge AS og tilbakeført avsetninger fra tidligere år med 39 mill. kroner. Av de samlede kostnadene på 194 mill. kroner gjaldt 184 mill. kroner personalmessige tiltak, 3 mill. kroner lokaler og 7 mill. kroner andre tiltak. Omstillingskostnadene er

i hovedsak knyttet til nedbemanning av stab-/støttefunksjoner. For ventelønn er det ikke avsatt for nye tilfeller (lukket ordning), men avsetningen er økt med 4 mill. kroner på bakgrunn av ny vurdering av situasjonen på arbeidsmarkedet.

I tillegg til Posten Norge AS er det i Ergo-Group, PNL, Bring Express og Bring Citymail

avsatt til sammen 51 mill. kroner hvor 45 mill. kroner gjelder personalmessige tiltak og 6 mill. kroner for husleie og tomme lokaler. I Bring Logistics og ErgoGroup er det tilbakeført avsetninger fra tidligere år på 7 mill. kroner. Samlede avsetninger til omstilling vises i note 20.

NOTE 6 GEVINST/TAP VED SALG AV ANLEGGSMIDLER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
			Gevinst ved salg av virksomhet mv		631	
5	12	35	Gevinst ved salg av anleggsmidler	42	18	17
5	12	35	Sum gevinst ved salg av anleggsmidler mv	42	649	17
			Tap ved salg av virksomhet mv			
1	2	21	Tap ved salg av anleggsmidler	21	2	1
1	2	21	Sum tap ved salg av anleggsmidler mv	21	2	1

Salg av anleggsmidler/eiendom

Posten Norge AS solgte postterminalene i Ålesund, Mosjøen, Haugesund og Finnsnes i 2008, med en samlet gevinst på 27 mill. kroner. I tillegg solgte Posten Norge AS infolog avdelingens maskinpark til Itella Information AS med en gevinst på 1 mill. kroner samt maskiner og biler med en gevinst på 7 mill. kroner. Datterselskaper har også solgt

maskiner og biler med en samlet gevinst på 7 mill. kroner.

Posten Norge AS solgte postterminalen i Fauske med et tap på 20 mill. kroner. I tillegg er det solgt maskiner og biler med et tap på 1 mill. kroner.

Salg av datterselskap mv

I 2008 har selget av selskapene Grenland

Transport og Industriservice AS og CDG Sandberg AS/Selektiv AS gitt en gevinst/tap på 0.

I 2007 solgte Posten eiendommen BG 14B, ved å selge sitt heleide datterselskap Posten Eiendom BG 14B AS, med en gevinst i konsernregnskapet på 626 mill. kroner.

NOTE 7 FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
71	182	262	Renteinntekter fra samme konsern	79	126	47
29	98	36	Andre renteinntekter			
	612		Gevinst ved salg av aksjer i datterselskap mv	301	82	90
52	45	139	Kursgevinster finansielle plasseringer	1	9	2
166	52	63	Mottatt konsernbidrag og utbytte	2	4	17
76	176	2	Gevinster på derivater	228	52	85
85	52	228	Gevinster på «virkelig verdi over resultat» objekter	29	9	21
14	6	14	Andre finansinntekter			
493	1 223	744	Finansinntekter	640	282	262
18	34	39	Rentekostnader til samme konsern			
2	1	1	Rentekostnader på finansielle leieavtaler	9	3	4
129	197	354	Andre rentekostnader	322	205	151
		4	Tap ved salg av aksjer i datterselskap mv			
41	62	4	Kurstap finansielle plasseringer	255	109	74
152		161	Tap på derivater	17		15
85	52	228	Tap på «virkelig verdi over resultat» objekter	228	52	85
29	158	253	Andre finanskostnader	57	39	34
456	504	1 044	Finanskostnader	888	408	363

Andre renteinntekter i 2008 inkluderte 12 mill. kroner (71 mill. kroner i 2007) i verdistigning på kortsiktige markedsplasseringer både for Posten Norge AS og konsernet.

I mars 2007 solgte Posten Norge AS sine aksjer i det heleide datterselskapet Posten Eiendom BG 14B AS for 759 mill. kroner. Dette ga en gevinst på salg av aksjer på 612 mill. kroner i morselskapet.

Andre rentekostnader for 2008 inkluderte rentekostnader på netto pensjonsmidler som var reklassifisert fra linjen lønnskostnader til finanskostnader. Rentekostnader for 2008 utgjorde 80 mill. kroner for Posten Norge AS (71 mill. kroner i 2007 og 49 mill. kroner i 2006) og 91 mill. kroner for konsernet (79 mill. kroner i 2007 og 59 mill. kroner i 2006). Øvrige andre rentekostnader er pri-

mært rentekostnader knyttet til langsiktig finansiering.

I Posten Norge AS inkluderte andre finanskostnader for 2008 197 mill. kroner (127 mill. kroner i 2007) knyttet til nedskrivning av aksjer i CityMail Group. Se også note 12.

NOTE 8 SKATT

POSTEN NORGE AS			KONSERN		
2006	2007	2008	2008	2007	2006
RESULTATSKATT					
173	191	60	191	298	258
54	(69)	(96)	(54)	(139)	86
228	122	(36)	136	159	344
173	155	59	193	241	253
		1	(2)		
173	191	60	191	298	258
54	(69)	(96)	(51)	(135)	99
54	(69)	(96)	(54)	(139)	86
25 %	13 %	11 %	Effektiv skattesats		
Avstemming effektiv skattesats mot norsk skattesats:					
901	944	(317)	Resultat før skatt		
252	264	(88)	28 % skatt		
6	39	65	Andre ikke fradragsberettigede kostnader 28%		
(30)	(201)	(16)	Ikke skattepliktig inntekt 28%		
	20	3	Annet		
228	122	(36)	Skattekostnad		
UTSATT SKATT/UTSATT SKATTEFORDEL I BALANSEN					
(89)	(82)	(104)	(109)	(60)	(66)
(2)	(2)	(6)	(16)	(10)	(7)
	(1)			(1)	
(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(2)
(416)	(439)	(447)	(523)	(497)	(471)
(21)	(76)	(99)	(106)	(95)	(40)
(15)	7	(88)	(61)		(13)
(544)	(594)	(745)	(1 031)	(798)	(742)
41	32	23	39	51	62
4		29	17		3
2	43			16	
46	75	52	55	67	65
(497)	(519)	(693)	(976)	(731)	(677)
(497)	(519)	(693)	(818)	(667)	(659)
Endring utsatt skatt regnskapsført direkte mot egenkapitalen					
			Omregningsdifferanser fra sikring av investeringer i utenlandske enheter		
(3)	11	(41)	(41)	48	(21)
			Kontantstrømsikring		
1	36		(41)	12	(4)
			Annet		
(2)	47	(41)	(82)	88	(24)

Brutto midlertidige forskjeller som ikke balanseføres gjelder hovedsaklig underskudd til fremføring. Konsernet har totalt 834 mill. kroner i underskudd til fremføring per 31.12.2008. Det er ingen tidsbegrensning knyttet til 784 mill kroner av underskuddene. Underskudd til fremføring med tidsbegrensning vedrører Finland og utløper i perioden 2014 - 2017. Underskudd til fremføring som er regnskapsført forventes nyttiggjort ut fra forventninger om fremtidige overskudd.

NOTE 8 SKATT (fortsetter)

POSTEN NORGE AS		Kjøpte immaterielle eiendeler					
Endringer i midlertidige forskjeller	31.12.07	Fisjon	Resultatført	Ført mot EK	Annet	31.12.08	
Varige driftsmidler	(293)	25	(102)			(371)	
Gevinst og tapskonto	117		(34)			83	
Fordringer	(8)		(14)			(22)	
Valuta	(4)		107			103	
Varelager	(5)					(5)	
Pensjon	(1 569)		(28)			(1 597)	
Avsetninger	(272)		(82)			(353)	
Konsernbidrag	153		(5)		(147)		
Annet	28	13	(185)	(146)	(23)	(312)	
Sum	(1 852)	38	(343)	(146)	(171)	(2 474)	
KONSERN		Tilgang kjøpte selskaper	Resultatført	Ført mot EK	Annet 1)	Omregningsdifferanser	31.12.08
Varige driftsmidler	(214)	4	(128)				(338)
Gevinst og tapskonto	182		(43)				139
Fordringer	(36)		(20)			(1)	(57)
Valuta	(1)		117		(60)		56
Varelager	(2)		(2)				(4)
Pensjon	(1 775)	(31)	(62)			(2)	(1 869)
Avsetninger	(339)		(41)			1	(380)
Annet	53	2	(10)	(279)		(2)	(235)
Underskudd til fremføring	(479)	(18)	(13)	6	(222)	(108)	(834)
Sum	(2 611)	(43)	(202)	(273)	(282)	(112)	(3 522)

1) Gjelder negative midlertidige forskjeller som har oppstått i året og som ikke balanseføres.

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER

POSTEN NORGE AS		Kjøpte immaterielle eiendeler				
	IT - utv. varemerke mv	Prosjekter under utførelse	Goodwill	Sum 2008	Sum 2007	Sum 2006
Anskaffelseskost:						
Balanse pr. 01.01.				848	655	408
Tilgang	500	348	6	406	282	257
Avgang	(5)	338		(5)	(56)	(10)
Konserninterne overføringer					(6)	
Overføring fra prosjekter under utf.	280	(280)				
Overføring til holdt for salg					(25)	
Balanse pr. 31.12.	837	406	6	1 249	849	655
Akkumulerte av- og nedskrivninger:						
Avskrivningsmetode	Lineær					
Brukstid	2-10					
Balanse pr. 01.01.	(170)			(170)	(181)	(122)
Årets avskrivninger	(99)			(99)	(62)	(55)
Årets nedskrivninger			(6)	(6)	(3)	(14)
Avgang	5			5	56	10
Overføring til holdt for salg					20	
Balanse pr. 31.12.	(264)		(6)	(270)	(170)	(181)
Balanseført verdi	573	406		980	679	474

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER (fortsetter)

	Internt opparbeidede immaterielle eiendeler			Kjøpte immaterielle eiendeler				Sum 2008	Sum 2007	Sum 2006
	IT - utvikling	Prosjekter under utførelse	Sum	IT - utv. varemerke mv	Prosjekter under utførelse	Goodwill	Sum			
KONSERN										
Anskaffelseskost:										
Balanse pr. 01.01.	569	40	609	1 112	346	5 384	6 840	7 450	5 633	3 594
Tilgang	46	7	53	80	356	6	442	495	398	387
Avgang	(4)	(4)	(8)	(4)	(27)		(31)	(39)	(114)	(42)
Tilgang ved kjøp av selskap (note 30)	19	1	20			292	316	336	1 714	1 619
Avgang ved salg av selskap (note 30)				(2)			(14)	(14)	(1)	
Justering kostpris/reklassifisering 1)	(70)		(70)	(91)		30	(61)	(131)	6	14
Omregningsdifferanser	9		9	5	3	189	197	206	(161)	61
Overføring fra prosjekter under utf.	35	(35)		260	(260)					
Overføring til holdt for salg									(26)	
Balanse pr. 31.12.	604	9	613	1 384	418	5 889	7 690	8 303	7 450	5 634
Akkumulerte av- og nedskrivninger:										
Avskrivningsmetode	Lineær									
Brukstid	2-10 år									
Balanse pr. 01.01.	(475)		(475)	(480)	(6)	(401)	(888)	(1 363)	(1 189)	(1 098)
Årets avskrivninger	(79)		(79)	(171)			(171)	(250)	(193)	(144)
Årets nedskrivninger	(4)		(4)			(26)	(26)	(31)	(116)	(38)
Inntektsføring av negativ goodwill										64
Avgang	4		4	4			4	8	103	30
Tilgang ved kjøp av selskap (note 30)	(16)		(16)	(18)			(18)	(34)		
Avgang ved salg av selskap (note 30)						12	12	12		
Justering kostpris/reklassifisering 1)	125		125	38			38	163		
Omregningsdifferanser	(2)		(2)	(2)		(11)	(13)	(15)	11	(3)
Overføring til holdt for salg									21	
Balanse pr. 31.12.	(447)		(447)	(629)	(6)	(427)	(1 062)	(1 508)	(1 363)	(1 189)
Balanseført verdi	157	9	166	756	412	5 462	6 628	6 795	6 088	4 445

1) Linjen justering av kostpris/reklassifisering inneholder blant annet utrangering av IT-systemer i ErgoGroup som var ferdig avskrevet

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER (fortsetter)**IT-utvikling, varemerke mv**

For immaterielle eiendeler med bestemt levetid er avskrivningstiden 3-10 år (2-10 i 2007 og 3-6 år i 2006), avhengig av brukstiden på hver enkelt eiendel, basert på en individuell vurdering. IT-systemet for Postens salgsnett, som ble tatt i bruk i 2007, har en bokført verdi på 133 mill. kroner og utgjør hoveddelen av verdien som avskrives over 10 år. Avskrivningstiden på systemet er satt lik minimum forventning om brukstid med bakgrunn i historikk på hyppighet i utskiftning av denne type kostbare og komplekse systemer i konsernet. Systemet brukes i mange andre lands postverk og det forventes derfor at systemet vil utvikles og tilpasses IT teknologien i mange år fremover. Resten av de avskrivbare immaterielle eiendeler har hovedsaklig en avskrivningstid på 3-7 år.

Rundt 226 mill. kroner av balanseført IT-utvikling gjelder løsninger tatt i bruk i forbindelse med IT 2010-programmet, derunder løsninger for felles adresseregister, svarsendingssystem, lønnsystem og deler av HR- og ordresystem. Programmet, som fortsatt løper, skal erstatte eksisterende systemportefølje for ordre, faktura, regnskap og økonomi med Oracle eBusiness Suite (OEBS), levere nye løsninger for HR og lønn, samt utvikle nye løsninger knyttet til postomdelingen (enhet, adresse og rute). Konsernet har hatt stor utvikling de siste 10 årene med nye forretningsområder og stor økning i omsetning utenfor Norges grenser. Prosjektene er en del av Postens IT-Mas-

terplan, som er den planlagte oppryddingen i konsernets IT-portefølje med reduksjon i antall systemer og grensesnitt samt større bruk av standardløsninger.

Varemerker anskaffet ved oppkjøp beløpte seg tilsammen på 3 mill. kroner (23 mill. kroner per 31.12.2007) og gjelder varemerkene Frigoscandia og Citymail. Konsernet lanserte den nye merkevaren Bring i september 2008. Basert på dette, og en vurdering av faktorer som produktene, markedene og økonomien, anses perioden for forventede netto positive kontantstrømmer fra disse virksomhetene å være bestemt. De balanseførte varemerkene avskrives derfor over forventet gjenværende brukstid. Det er allikevel foretatt en nedskrivningsvurdering av verdiene ved årsslutt.

Årets avskrivning/amortisering presenteres i resultatregnskapet i linjen for avskrivninger.

Forskning og utvikling

I 2008 ble det kostnadsført 11 mill. kroner knyttet til utviklingsprosjekter som ikke forventes å generere fremtidige økonomiske fordeler (0 i 2007 og 27 mill. kroner i 2006).

Prosjekter under utførelse

Av anlegg under utførelse utgjorde rundt 265 mill. kroner prosjektene i IT 2010-programmet som fremdeles er under utvikling. Se nærmere omtale over vedrørende IT-utvikling. Dette gjelder løsninger for økonomisystem, nettbutikk, kontantfran-

teringssystem og videreutvikling av HR- og ordresystem. Det påløp også rundt 42 mill. kroner knyttet til et prosjekt som skal etablere en løsning for å planlegge og styre transportaktiviteten i konsernet på en mest mulig hensiktsmessig måte. Løsningen skal muliggjøre planlegging av en ordre på tvers av de forskjellige typer transport, helt fra avsender til mottaker, og dermed gi mest mulig kostnadseffektiv transport av gods. Den vil tas i bruk rundt årskiftet 2009-2010. Videre påløp rundt 32 mill. kroner på et kunde- og salgsstøttesystem for uadressert postreklame. Kunde- og salgsstøttesystemet skal støtte planlegging, gjennomføring og oppfølging av tjenester knyttet til uadressert postreklame, og det vil tas i bruk i 2009.

Nedskrivning prosjekter under utførelse og immaterielle eiendeler med bestemt levetid

Nedskrivningskostnader er presentert i resultatregnskapet på linjen for nedskrivninger. I 2008 er det nedskrevet totalt 4 mill. kroner (101 mill. kroner i 2007 og 13 mill. kroner i 2006) på anlegg under utførelse og andre immaterielle eiendeler enn goodwill. Nedskrivningen i 2008 gjelder hovedsaklig aktiverte kostnader knyttet til utvikling av internetsider som nå er blitt erstattet av nye internetsider for Bring-selskapene.

Se også note 29 for kjøpsforpliktelser knyttet til immaterielle og materielle eiendeler.

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER (fortsetter)

GOODWILL KONSERN						
	Balanse- ført verdi 01.01	Tilgang	Justering kostpris	Ned- skrivning	Omrerings- differanser	Balanse- ført verdi 31.12
Post segmentet						
Bring Citymail	235				16	251
Bring Dialogue Norway	45					45
Bring Dialogue Sweden	38		(5)		3	36
Posten Norge AS		6		(6)		
Logistikk segmentet						
Bring Logistics 1)	731	43			3	777
Bring Frigoscandia Sverige	514				36	550
Bring Logistics Sverige	250				17	267
Bring Express	264	5	3		25	296
CombiTrans		220			8	229
Bring Frigoscandia Norge 1)	208					208
Bring Logistics Solutions	84					84
IT-segmentet						
ErgoGroup konsern 2)	2 615	24	32	(20)	70	2 721
Sum goodwill konsern	4 983	298	30	(26)	178	5 462

1) Ved overføringen av Bring Frigoscandia Norge fra Bring Logistics til Posten Norge AS, er det skilt ut goodwill på 208 mill. kroner.

2) Linjen justering av kostpris/reklassifisering inneholder blant annet utrangering av IT-systemer i ErgoGroup som var ferdig avskrevet.

Tilgang av goodwill

Kjøp av selskaper er nærmere omtalt i note 30.

Justering kostpris

Ved inngåelse av avtaler om tilleggsvederlag i forbindelse med kjøp av selskaper, gjøres en avsetning i kostpris basert på beste estimat av tilleggsvederlaget inntil kriteriene for tilleggsvederlaget er endelige. Ved endelig fastsettelse av tilleggsvederlaget gir en justering i kostpris for aksjene og goodwill tilknyttet selskapet som føres i kolonnen «Justering kostpris». Dersom tilleggsvederlaget fastsettes i samme regnskapsår som kjøpet føres det samlede vederlaget som tilgang i kolonnen «Tilgang». Justering for tilleggsvederlag vurderes til valutakurs per balansetidspunkt eller eventuelt kurs per fastsettelse dersom dette avviker fra balansedagen.

I ErgoGroup ble kostpris goodwill justert med 32 mill. kroner som følge av at det var knyttet en avtale om tilleggsvederlag med insentiver på EBIT og vekst til anskaffelsen av konsulentselskapet Bekk i 2007. Endelig merverdianalyse av Bekk Consulting i 2008 identifiserte ikke ytterligere merverdier. ErgoGroup AS eier foreløpig 75% av sel-

skapet med en opsjon på kjøp av resterende 25%. Det er også knyttet en earn-out avtale til de siste 25% av aksjene.

Goodwill knyttet til Bring Dialogue Sverige er redusert med rundt 5 mill. kroner som følge av justering av avsatt tilleggsvederlag tilknyttet oppnådd EBIT og omsetning i 2007 og 2008. Earn-out avsetningen per 31.12.2007 var 25,4 mill. kroner.

I Bring Express er goodwill tilknyttet kjøpet av Pickup Göteborg AB i 2007 justert ned med i underkant av 1 mill. kroner i forbindelse med en avtale om tilleggsvederlag tilknyttet omsetningen. Videre er det en økning på rundt 3,6 mill. kroner knyttet til en avtale om tilleggsvederlag i det finske budselskapet Filarälehetit.

Nedskrivning immaterielle eiendeler med ubestemt levetid

Ved årsslutt gjøres det en vurdering av om det er indikasjoner på verdifall for immaterielle eiendeler, og dersom slike indikasjoner foreligger estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. For immaterielle eiendeler med ubestemt levetid, immaterielle eiendeler under utvikling og goodwill gjøres årlige testinger av verdi, og dersom det forelig-

ger indikasjoner på verdifall gjennom året, testes de oftere.

Goodwill allokeres til kontantgenererende enheter for vurdering av nedskrivningsbehov. Allokeringen foretas basert på en vurdering av kontantstrømmer knyttet til den virksomheten goodwill tilhører. Dersom kontantstrømmene er uavhengig av kontantstrømmer knyttet til andre enheter utgjør den enkelte virksomheten vurderingsenheten. Hvis ikke, allokeres goodwill til en vurderingsenhet på et høyere nivå.

Det foreligger et nedskrivningsbehov hvis bokført verdi for en vurderingsenhet inklusiv goodwill overstiger gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er den høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi, hvor bruksverdi er nåverdi av estimerte kontantstrømmer knyttet til fremtidig bruk.

Konsernet har beregnet fremtidige kontantstrømmer med basis i estimerte resultater (budsjetter og langtidsplaner) som gjenspeiler de økonomiske forretningsplanene godkjent av ledelsen, og som dekker en periode på fem år. Det er justert for avskrivninger, investeringer og endring

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER (fortsetter)

i arbeidskapital. Fremskrivingsperioden inneholder en mekanisk fremskrivning av kontantstrømmer etter prognoseperioden med en konstant vekstrate. Nåverdien av kontantstrømmen er beregnet med en vektet avkastningskrav på totalkapitalen for det enkelte segment og er beregnet før skatt.

Det er i 2008 nedskrevet totalt 26 mill. kroner (14 mill. kroner i 2007 og 10 mill. kroner i 2006) knyttet til goodwill, hvorav 20 mill. kroner vedrørende goodwill i ErgoGroup AB. Nedskrivningen ble foretatt etter manglende budsjettoppnåelse i 2007 og tidlig 2008 som følge av vanskeligheter i oppstartsfasen med tap av kritiske kunder og dertil tilpasning av virksomhetens kapasitet og kostnadsstruktur. ErgoGroup AB er overført SYSteam AB i 2008, og gjenværende verdi på goodwill for selskapet er avhengig av at den nye forretningsplanen gir de ønskede synergier og resultatforbedringer. Resultatet ved slutten av 2008 tilsier etter ledelses vurdering at målsetningene vil nås og at gjenværende verdi på goodwill (102 mill. kroner) kan forsvares. Det er også nedskrevet 6 mill. kroner i Posten Norge AS. Nedskrivningen gjelder CDG Sandberg som ble kjøpt i januar 2008 med utskilling av adresseområdet til Bring Dialogue Norge.

Aksjene i gjenværende del av selskapet ble solgt ut av konsernet i slutten av 2008.

Goodwill knyttet til Bring Citymail Sweden (200 mill. kroner), Bring Frigoscandia Norge (208 mill. kroner), Bring Mail Nordic (51 mill. kroner), Blomquist Trucking (20 mill. kroner), Bring Express Denmark (90 mill. kroner), IT driftstjenester i ErgoGroup (483 mill. kroner*) SYSteam AB (1 044 mill. kroner) og SMB/Regionale tjenester i ErgoGroup AS (657 mill. kroner*) er følsomme for justeringer i nøkkelforutsetningene som marginer og avkastningskrav. I vurderingene forutsettes en vesentlig forbedring i fremtidige resultater. Kontantstrømmer og avkastningskravet lagt til grunn i vurderingene er alle basert på ledelsens beste estimater. Som følge av konjunkturedgangen i 2008 er avkastningskravene i de ulike segmentene i konsernet justert opp i forhold til fjoråret for å ivareta en økt risiko knyttet til usikkerheten i kontantstrømmene. Der de oppkjøpte enhetene ikke har hatt marginer i henhold til budsjett, er det også gjort en vurdering av om begrunnelsen for budsjettavvikene og igangsatte tiltak på inntekts- og kostnadssiden anses tilstrekkelige for å forsvare kvaliteten på fremtidige estimater av kontantstrømmene. Forutsetninger om marginer er også

vurdert i forhold til bransjen for øvrig og fremtidsutsiktene.

Goodwill vedrørende Bring Logistics Sweden (267 mill. kroner) og Transware Holding AB (16 mill. kroner) er også følsomme for justeringer i nøkkelforutsetningene marginer og avkastningskrav, men enhetene leverer foreløpig marginer i henhold til budsjett.

Nedskrivning presenteres på egen linje i resultatregnskapet.

* Som følge av en omorganisering av rapporteringsstrukturen i ErgoGroup AS er goodwill knyttet til disse to enhetene tilordnet ved hjelp av en metode for relativ verdi av virksomhetene. IT driftstjenester er derfor økt fra 201 mill. kroner i 2007 til 483 mill. kroner i 2008 og SMB/Regionale tjenester er redusert fra 905 mill. kroner i 2007 til 657 mill. kroner i 2008.

Inntektsføring negativ goodwill

Det er i år inntektsført negativ goodwill på 29 mill. kroner (ingen inntektsføring i 2007 og 64 mill. kroner i 2006). Den negative goodwillen er knyttet til overtakelsen av resterende 50% av PNL. En analyse av virkelige verdier i selskapet indikerte ingen mindreverdier på balanseførte poster.

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER (fortsetter)

Oversikt over goodwill og nøkkelforutsetninger per segment:

	Goodwill	Diskonteringssats etter skatt (WACC):			Langsiktig vekstrate:		
		2008	2007	2006	2008	2007	2006
Post	331	11,00 %	10,60 %	9,40 %	2,0 %	2-4%	2,0%
Logistikk	2 410	11,00 %	10,70 %	9,4/10,0 %	2,0 %	0-3%	0-2%
IT	2 721	12,00 %	11,10 %	10,40 %	2,7 %	2,7 %	2,7 %
Sum konsern	5 462						

NOTE 10 VARIGE DRIFTSMIDLER

POSTEN NORGE AS								
Anskaffelseskost:	Maskiner	Transp.midl, inventar, utstyr	Bygninger, fast eiendom	Anlegg under utf maskiner og anlegg 1)	Anlegg under utf bygg 1)	2008	2007	2006
						Sum	Sum	Sum
Balanse pr. 01.01.	1 174	1 855	2 055	73	1	5 158	5 273	5 997
Tilgang	20	77	4	113		213	214	401
Avgang	(32)	(156)	(172)			(360)	(222)	(742)
Konserninterne overføringer, tilgang /avgang			(925)			(925)	(5)	
Overføring til/fra holdt for salg			(700)			(700)	(90)	
Overføring til/fra investeringseiendom							(13)	(60)
Overføring fra anlegg under utf.	2	14		(16)				(323)
Balanse pr. 31.12.	1 163	1 790	261	170	1	3 386	5 158	5 273
Akkumulerte av- og nedskrivninger:								
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær					
Brukstid	3 - 10 år	3 - 10 år	15 - 40 år					
Balanse pr. 01.01.	(810)	(1 391)	(796)			(2 997)	(2 951)	(3 102)
Årets avskrivninger	(75)	(157)	(21)			(254)	(321)	(343)
Årets nedskrivninger	(1)	(14)	(116)			(131)	(7)	(11)
Reversering tidligere nedskrivninger							(1)	
Avgang	30	151	98			278	212	505
Konserninterne overføringer, tilgang /avgang			386			386	5	
Overføring til/fra holdt for salg			312			312	66	
Balanse pr. 31.12.	(855)	(1 411)	(137)			(2 404)	(2 997)	(2 951)
Balanseført verdi	308	379	124	170	1	982	2 162	2 322

1) Det er foretatt en reklassifisering av IB mellom anlegg under utførelse bygg og anlegg under utførelse maskiner på 1,9 mill. kroner.

NOTE 10 VARIGE DRIFTSMIDLER (fortsetter)

KONSERN								
Anskaffelseskost:	Maskiner	Transp.midl, inventar, utstyr	Bygninger, fast eiendom	Anlegg under utf maskiner og anl	Anlegg under utf bygg	2008	2007	2006
						Sum	Sum	Sum
Balanse pr. 01.01.	2 102	2 940	2 904	73	422	8 441	7 739	7 666
Tilgang	130	415	63	126	828	1 562	1 124	875
Avgang	(36)	(235)	(173)			(443)	(330)	(554)
Tilgang ved kjøp av selskap (Note 30)	4	69	25			97	68	128
Avgang ved salg av selskap (Note 30)		(26)				(26)		
Reklassifisering/Justering av kostpris 1)	(328)	(4)				(332)		
Omregningsdifferanser	(94)	157	(20)	5	5	54	(22)	10
Overføring til/fra holdt for salg			(749)			(749)	(90)	(326)
Overføring til/fra investeringseiendom							(48)	(60)
Overføring fra anlegg under utf.	9	16	23	(18)	(30)			
Balanse pr. 31.12.	1 787	3 332	2 073	186	1 225	8 603	8 441	7 739
Akkumulerte av- og nedskrivninger:								
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær					
Brukstid	4 - 8 år	3 - 10 år	15 - 40 år					
Balanse pr. 01.01.	(1 480)	(1 935)	(989)			(4 404)	(4 115)	(4 191)
Årets avskrivninger	(180)	(395)	(80)			(656)	(641)	(610)
Årets nedskrivninger	(1)	(17)	(121)			(138)	(14)	(21)
Reversering tidligere avskrivninger							(1)	
Avgang	33	226	99			357	308	483
Tilgang ved kjøp av selskap (Note 30)		(10)				(10)		
Avgang ved salg av selskap (Note 30)		7				7		
Reklassifisering/Justering av kostpris 1)	327	4				331		
Omregningsdifferanser	56	(53)	(2)			1	(8)	(3)
Overføring til/fra holdt for salg			312			312	66	227
Balanse pr. 31.12.	(1 245)	(2 173)	(781)			(4 198)	(4 404)	(4 115)
Balanseført verdi	542	1 159	1 293	186	1 225	4 406	4 037	3 624

1) Linjen justering av kostpris inneholder utrangering av maskiner i ErgoGroup som var ferdig avskrevet.

Konsernoverføringer

I forbindelse med at Posten Norge omorganiserte sin eiendomsvirksomhet (ref. note 12) stiftet Posten Norge eiendomsselskapene Posten Eiendom Alnabru AS og Posten Eiendom Storbyer AS i 2008. Deretter overførte Posten Norge postterminalene i Stavanger og Trondheim til Posten Eiendom Storbyer AS og Postens Godssenter (PGO), Postens Verksteder (PVO) og Postens Transportsenter (PTO) til Posten Eiendom Alnabru AS.

Byggelånsrenter

Varige driftsmidler inkluderer byggelånsrenter. Balanseførte byggelånsrenter utgjorde

85 mill. kroner i 2008, 17 mill. kroner i 2007, og 18 mill. kroner i 2006. Andel av byggelånsrenter knyttet til sorteringsterminalen på Robsrud var 62 mill. kroner i 2008 (17 mill. kroner i 2007).

Nedskrivninger

Nedskrivningen av transportmidler/inventar og utstyr på 14 mill. kroner i Posten Norge AS gjelder interiør i PIB (Post i Butikk) og ved postkontorene.

Per 31.12.2008 ble postterminalene i Stokke, Tromsø, Molde, Hamar, Bodø og Drammen vurdert til laveste av bokført og markedsverdi iht IFRS, noe som medførte en totalt

nedskrivning på 116 mill. kroner. Terminalene i Molde og Bodø som var reklassifisert til holdt for salg i løpet av 2008 ble tilbakeført til varige driftsmidler innen 31.12.2008 da beslutningen om salg av disse ble omgjort.

Opplysninger om holdt for salg eiendeler og finansiell lease fremgår av henholdsvis note 18 og note 28.

Se også note 29 for kjøpsforpliktelser knyttet til immaterielle og materielle eiendeler.

NOTE 11 INVESTERINGSEIENDOM

POSTEN NORGE AS			KONSERN		
2006	2007	2008	2008	2007	2006
60	60	73	108	60	
	13			48	60
60	73	73	108	108	60

Posten eier en ubebygget tomt på Alnabru som ble anskaffet i 1999 som beliggenhet for ny brevsentral. I ettertid er det besluttet at denne skal lokaliseres til Robsrud. Den fremtidige bruken av denne er etter dette ikke fastsatt, og tomten er derfor klassifisert til investeringseiendom. Det ble i 2008 foretatt en takst av eiendommen som ga en salgsverdi over bokført verdi.

Datterselskapet Posten Eiendom Espehaugen AS eier en tomt i Bergen som ble anskaffet i 2005 med formålet om å bygge en ny postterminal. Det er foreløpig ikke tatt en beslutning på om terminalen skal bygges eller ikke. Eiendommens bokførte verdi er lavere enn estimert salgsverdi.

Investeringseiendommene er vurdert etter

anskaffelsesmodellen og avskrives ikke. Det foreligger ingen restriksjoner på når investeringseiendommene kan realiseres, eller hvordan inntektene og kontantstrømmen til avhendingen kan benyttes. Det foreligger heller ingen vesentlige kontraktuelle forpliktelser til å kjøpe, konstruere eller utvikle investeringseiendommene.

NOTE 12 AKSJEINVESTERINGER

POSTEN NORGE AS	Anskaffet/ stiftet	Adresse	Hoved- virksomhet	Eierandel pr 31.12.2008	Stemmeandel pr. 31.12.2008	Balansført verdi pr. 31.12.2008
Datterselskaper						
ErgoGroup AS	01.12.1996	Oslo	IT	100 %	100 %	1 581
Bring Logistics AS	10.06.2004	Oslo	Transport	100 %	100 %	998
FSD HoldCo AB	20.01.2006	Sverige	Transport	100 %	100 %	597
Cetei AB	08.06.2008	Sverige	Transport	100 %	100 %	254
Bring Express AS	01.01.1999	Oslo	Ekspress	100 %	100 %	198
Bring Logistics Halmstad AB	09.03.2007	Sverige	Transport	100 %	100 %	157
Bring Logistics Jønköping AB	10.03.2007	Sverige	Transport	90 %	90 %	51
Bring Logistics Stockholm AB	12.03.2007	Sverige	Transport	74 %	74 %	50
Bring Logistics Linköping AB	12.03.2007	Sverige	Transport	60 %	60 %	47
Bring Logistics Gøteborg AB	10.03.2007	Sverige	Transport	50 %	50 %	29
Bring Logistics Solutions AS	12.04.2000	Oslo	3P Logistikk	100 %	100 %	141
Bring Frigoscandia Holding AS	10.06.2004	Oslo	Transport	100 %	100 %	136
Pan Nordic Logistics AB (PNL)	1999/2008	Sverige	Transport	100 %	100 %	57
Bring Logistics Nettlast AS	15.11.2000	Jaren	Transport	100 %	100 %	54
Bring Citymail AB	01.05.2002	Sverige	Post	100 %	100 %	186
Bring Dialogue Norway AS	01.11.2006	Oslo	Kunderelasjoner	100 %	100 %	57
Bring Dialogue Sweden AB	01.02.2007	Sverige	Kunderelasjoner	100 %	100 %	36
Posten Eiendom Storbyer AS	01.01.2008	Oslo	Eiendom	100 %	100 %	255
Posten Eiendom Kanalveien AS	21.03.2006	Oslo	Eiendom	100 %	100 %	121
Posten Eiendom Robsrud AS	08.06.2006	Oslo	Eiendom	100 %	100 %	111
Posten Eiendom Alnabru AS	01.01.2008	Oslo	Eiendom	100 %	100 %	78
Posten Eiendom Espehaugen AS	08.06.2006	Oslo	Eiendom	100 %	100 %	37
Posten Eiendom AS	08.06.2006	Oslo	Eiendom	100 %	100 %	
Posten Forbrukerkontakt AS	01.10.1997	Oslo	Ingen	100 %	100 %	
Bring AS	08.03.2005	Oslo	Ingen	100 %	100 %	

NOTE 12 AKSJEINVESTERINGER (fortsetter)

POSTEN NORGE AS	Anskaffet/ stiftet	Adresse	Hoved- virksomhet	Eierandel pr 31.12.2008	Stemmeandel pr. 31.12.2008	Balansført verdi pr. 31.12.2008
Øvrige selskapsandeler						
Mindre aksjeposter som eies direkte av Posten Norge AS						4
SUM Aksjeinvesteringer						5 235
Investering i tilknyttet selskap						
Itella Information AS	01.06.2008	Oslo	Informasjonslogistikk	49 %	49 %	11
SUM Posten Norge AS						5 246
KONSERN						
Tilknyttet selskap i konsern						
Se oversikt nedenfor						56
Aksjeinvesteringer konsern						
Fagernes Skysstasjon	1996	Fagernes			25 %	3
Mindre aksjeposter						3
SUM Aksjeinvesteringer						6
SUM						62

I løpet av andre kvartal inngikk Posten avtale om kjøp av 100% av aksjene i holdingselskapet Cetei AB som eier samtlige aksjer i det svenske logistikkelskapet CombiTrans AB og 70% av aksjene i CombiTrans Hellas Ltd (direkte og indirekte). Selskapet hadde 105 ansatte og en omsetning i 2007 på 540 mill. svenske kroner. Det er knyttet en avtale om tilleggsvederlag for aksjene relatert til oppnådd resultat før skatt for 2008 og 2009. Justering av kostpris på tilsammen 58,5 mill. kroner per 31.12.2008 er gjort på grunnlag av faktiske resultater i 2008 og budsjett for 2009.

Posten kjøpte i tredje kvartal de resterende 50% av Pan Nordic Logistics (PNL), et logistikkelskap som har vært eiet 50/50 av Posten Norge og Post Danmark. PNL er et av de ledende selskap på pakkemarkedet til, fra og innen Norden og samarbeider tett med postselskaper i de nordiske og baltiske landene. Selskapet ble grunnlagt i 1997 og har idag 200 ansatte og en omsetning i 2007 på 1,6 mrd. svenske kroner. PNL ble behandlet som felleskontrollert virksomhet i regnskapet i 2007.

På bakgrunn av egenkapitalsituasjonen i Bring Citymail Denmark A/S ble Bring Citymail AB i mars og august 2008 tilført tilsammen 58,6 mill. kroner for å kunne foreta en nyemisjon i datterselskapet Bring Citymail Denmark A/S. Posten Norge AS har skrevet ned verdien på aksjene i Bring Citymail AB med 197 mill. kroner som følge av at den bokførte verdien av aksjene oversteg gjenvinnbar verdi av selskapet.

Som en videreføring av arbeidet i konsernet med å optimalisere eiendomsverdiene og finansieringsstrukturen ble de to eiendomselskapene Posten Eiendom Storbyer AS og Posten Eiendom Alnabru stiftet i løpet av 2008. Selskapene ble hver stiftet med en aksjekapital på 100.000 kroner og aktuelle eiendommer som tingsinnskudd. Posten Eiendom Espehaugen AS, som ble stiftet i 2006, er tilført ytterligere kapital på 26,6 mill. kroner i 2008. Posten Eiendom Robsrud AS' verdi i balansen er økt med 11,5 mill. kroner som følge av mottatt konsernbidrag fra Posten Norge AS for 2007.

Posten og det finske post- og logistikk-selskapet Itella dannet i første halvår et nytt selskap i Norge innen markedet for informasjonslogistikk, Itella Information AS, hvor Posten eier 49%. Postens ansatte i eksisterende avdeling for informasjonslogistikk ble overført til det nye selskapet. Det nye selskapet skal først og fremst betjene det norske markedet, men etter dette er Posten bedre rustet til å levere tjenester innen distribusjon og informasjonslogistikk i hele Norden. Etableringen av selskaper er i tråd med Postens nordiske strategi og alle aktiviteter innenfor forretningsområdet Informasjonslogistikk er lagt inn i selskapet.

ErgoGroup AS' verdi i balansen er økt med 100 mill. kroner som følge av konsernbidrag fra Posten Norge AS for 2007.

Aksjene i Bring Dialogue Sweden AB er justert ned med rundt 3,7 mill. kroner i forbindelse med en earn-out avtale basert på faktisk resultat før skatt i 2008.

NOTE 12 FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Konsernet har følgende investering i felleskontrollert virksomhet:

Enhet	Land	Virksomhet	Eierandel
BuyPass AS	Norge	IT	50 %

Konsernets totale andel av eiendeler, gjeld, inntekter og kostnader relatert til investeringer i felles kontrollert virksomhet som er pådratt sammen med de andre deltagerene er som følger:

	PNL			Bypass		
	2008 1)	2007	2006	2008	2007	2006
Eiendeler						
Anleggsmidler		13	14	15	14	21
Omløpsmidler		180	151	111	57	50
Gjeld						
Langsiktig gjeld		20	30	8	12	24
Kortsiktig gjeld		147	123	76	35	28
Netto Eiendeler		26	12	42	24	19
Inntekter		664	567	64	48	44
Kostnader		650	548	45	38	38

1) Resterende 50% i PNL er kjøpt i 2008 og selskapet konsolideres inn som et datterselskap per 31.12.2008.

NOTE 12 INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAP

Enhet	Land/By	Eierandel	Balanseført verdi		Resultatandel 2008	Øvrige justeringer	Overført til holdt for salg	Balanseført verdi 31.12.2008
			31.12.2007	Tilgang 2008				
Itella Information AS	Oslo	49 %		19	(8)			11
Svensk Adressändring AB	Sverige	15 %		16	3			19
AdressPoint AB	Sverige	15 %		2				2
Materiallageret AS	Longyearbyen	34 %	8					8
Euroterminal A/S	Danmark	50 %	4			1		5
ION Solutions LTD	India	35 %		5				5
Gecko Industrisystemer AS	Kristiansand	34 %	2		1	(1)		2
Nor-Cargo Vestfinnmark AS	Hammerfest	50 %	1					1
Udac Alfa AB	Sverige	42 %	1					1
Øvrige selskapsandeler			4		(2)		(1)	1
Totalt			19	43	(5)		(1)	56

Andelene i Svensk Adressändring AB og AdressPoint AB var tidligere eiet gjennom AdressPoint International, som var klassifisert som en aksjeinvestering i konsernet med en verdien på totalt 17,8 mill. kroner pr 31.12.2007. Nå eies selskapene direkte av Bring Citymail Sverige AB. Selskapene klassifiseres som tilknyttet med bakgrunn i en vurdering av aksjeeieravtaler knyttet til selskapene.

NOTE 12 INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAP (fortsetter)

Sammenfattet finansiell informasjon om de enkelte tilknyttede selskapene:

Enhet	Eiendeler	Gjeld	EK	Omsetning	Årsresultat
Itella Information AS	100	72	28	119	(19)
Svensk Adressändring AB	82	61	21	236	19
AdressPoint AB	10	5	5	11	3
Materiallageret AS	23	13	10	6	2
Euroterminal A/S	22	11	10	3	1
ION Solutions LTD	6	1	5	10	3
Gecko Industrisystemer AS	13	5	8	20	3
Nor-Cargo Vestfinnmark AS	5	3	2	17	
Udac Alfa AB	1		1		
Øvrige selskapsandeler	60	44	15	205	20
Totalt	321	217	105	628	31

Box Nordic Inbound som var eiet av Bring Express ble solgt i 2008. Atento AS, som var eiet av ErgoGroup og klassifisert som

holdt for salg per 31.12.2007, ble solgt i 2008. Estore AS, som også er eiet av Ergo-Group, var klassifisert som holdt for salg

per 31.12.2008 og ble solgt i januar 2009. Selskapene selges da de ikke er en del av kjernevirksomheten til ErgoGroup.

NOTE 13 RENTEBÆRENDE LANGSIKTIGE OG KORTSIKTIGE FORDRINGER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
55	22	39	Andre langsiktige fordringer	43	31	81
2 057	2 918	2 463	Lån til konsernselskaper			
2 112	2 940	2 502	Rentebærende langsiktige fordringer	43	31	81
		148	Forfall/innbetaling 2010	3		
		75	Forfall/innbetaling 2011	3		
		39	Forfall/innbetaling 2012	3		
		50	Forfall/innbetaling 2013	1		
		2 190	Deretter	33		
		2 502	Rentebærende langsiktige fordringer	43		
339	58	83	Annen kortsiktig fordring	84	59	343
617	539	2 311	Lån til konsernselskaper			
956	597	2 394	Rentebærende kortsiktige fordringer	84	59	343

1. års forfall/innbetalinger på rentebærende langsiktige fordringer er reklassifisert til rentebærende kortsiktige fordringer.

Selskapet har sikret vesentlige deler av sin virksomhet og materielle verdier gjennom tradisjonelle forsikringsdekninger. For biler har selskapet kun lovpålagt ansvarsdekning. Selskapet er selvassurandør for kaskodelen.

Som forsikringstaker har selskapet anledning til å håndtere avtalte deler av virksomhetens risikoeksponering innenfor

forsikringsselskapenes forsikringskonsepsjon. Denne forsikringsaktiviteten håndteres økonomisk og risikomessig atskilt fra forsikringsselskapets øvrige virksomhet, ved at selskapet bruker en egen konto for å håndtere disse risiki. Posten Norge AS har siden 01.12.1996 benyttet en kontoløsning for noen utvalgte dekninger. Fra og med 2006 er kontoløsningen begrenset til å gjelde kun ansvarsdekningen. Skadeomfanget innenfor dekningene som har ligget under kontoordningen, har vært positiv. Postens kontoordning for forsikringer inngår i andre

langsiktige fordringer med 27 mill. kroner (21 mill. kroner i 2007 og 53 mill. kroner i 2006).

Det er også tegnet styreansvarsforsikring for konsernet. Konsernets ansatte er dekket for skade og liv gjennom personalforsikringer.

Forskuddsbetalinger til innskuddsfond og premiefond i Vital inngikk i annen kortsiktig fordring med 76 mill. kroner (58 mill. kroner i 2007 og 11 mill. kroner i 2006).

NOTE 14 ANDRE LAGSIKTIGE FORDRINGER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
			Pensjonsmidler	1	5	
4	3	5	Fordringer på ansatte	6	5	7
1	57		Langsiktige derivater		57	1
8	21	25	Øvrige langsiktige fordringer	78	53	17
13	81	30	Andre langsiktige fordringer	85	120	24

Fordringer på ansatte består i sin helhet av lån til ansatte med nedbetalingstid lengre enn 12 måneder. Disse lånene er rentefrie og de ansatte innberettes for rentefordelen.

Øvrige langsiktige fordringer inneholder forskuddsbetalte kostnader knyttet til kontrakter for implementering av driftsplattformer innen IKT på 25 mill. kroner.

NOTE 15 VAREBEHOLDNINGER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
49	55	60	Anskaffelseskost	86	71	63
(6)	(4)	(5)	Avsetning for ukurans	(21)	(6)	(8)
43	51	55	Varebeholdning	65	65	55

Varebeholdningen består hovedsakelig av frimerker og øvrige varer som selges gjennom salgsnettet.

Periodens varekostnad for Posten Norge AS beløp seg til 138 mill. kroner (130 mill. kroner i 2007 og 146 mill. kroner i 2006). Periodens

nedskrivning utgjorde 5 mill. kroner (4 mill. kroner i 2007 og 8 mill. kroner i 2006).

For konsernets datterselskap beløp periodens varekost seg til 514 mill. kroner (552 mill. kroner i 2007 og 139 mill. kroner i 2006). Økning i varekost i 2007 for datterselskap

kom fra oppkjøpte virksomheter i løpet av året. Sammenlignbare tall for datterselskap er korrigert i 2008 for elementer tatt med i 2007, men som ikke utgjorde en del av varekostnad.

NOTE 16 RENTEFRIE KORTSIKTIGE FORDRINGER

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
917	964	886	Kundefordringer	3 361	3 351	2 810
1	2	8	Fordringer ansatte	12	4	4
159	174	195	Fordringer konsernselskaper			
36	50	72	Forskuddsbetalte kostnader	377	387	241
13	15	26	Kortsiktige derivater	26	17	13
487	276	372	Øvrige fordringer	999	749	969
1 613	1 481	1 559	Rentefrie kortsiktige fordringer	4 775	4 508	4 036
			Aldersfordelte kundefordringer:			
	700	615	Ikke forfalt	2 413	2 422	
	254	263	0 - 30 dager	755	730	
	9	19	30 - 60 dager	107	89	
		4	60 - 90 dager	39	31	
	14	14	Over 90 dager	127	125	
	(13)	(29)	Avsetning tap på fordringer	(80)	(45)	
	964	886	Sum kundefordringer	3 361	3 351	
			Avsetning tap på fordringer:			
12	11	13	Balanse pr 01.01	45	37	31
11	13	29	Avsatt i løpet av året	60	32	28
(9)	(9)	(17)	Faktiske tap ført mot avsetning	(20)	(16)	(17)
(3)	(2)	4	For mye/for lite avsatt tidligere år	(4)	(9)	(5)
			Omregningsdifferanser	(1)	1	
11	13	29	Balanse pr 31.12	80	45	37
9	9	17	Totale faktiske tap på fordringer	22	16	17
			Fordeling avsetning tap på fordringer:			
	6	22	Individuelle krav	52	24	
	7	7	Kollektiv avsetning	28	21	
	13	29	Sum fordeling	80	45	

NOTE 16 RENTEFRIE KORTSIKTIGE FORDRINGER (fortsetter)

Balanseført verdi av rentefrie kortsiktige fordringer var tilnærmet lik virkelig verdi på grunn av kort forfallstid. Konsernet hadde ingen vesentlig kredittrisiko knyttet til en enkelt motpart eller flere motparter som

kunne sees på som en gruppe pga likheter i kredittrisikoen. Konsernet har retningslinjer for å påse at salg kun foretas til kunder som ikke har hatt vesentlige problemer med betaling tidligere og at utestående beløp

ikke overstiger fastsatte kredittrammer. Det er ingen indikasjoner på at kunde- fordringer som ikke er forfalt eller allerede avsatt for ved balansedagen ikke skal kunne inndrives.

NOTE 17 LIKVIDE MIDLER

POSTEN NORGE AS			KONSERN			
2006	2007	2008		2008	2007	2006
724	438	993	Bank/kontanter	1 812	954	1 191
1 114	646		Kortsiktige plasseringer	25	693	1 115
1 838	1 084	993	Likvide midler i balansen	1 837	1 647	2 306
			Kassekreditt	(2)	(15)	
1 838	1 084	993	Netto likvide midler	1 835	1 632	2 306

Med likvide midler menes kontanter og kontantekvivalenter.

rentekompensasjon fra kasseholdet føres som finansinntekter.

sikkerhet for prosjektet med utbygging av Østlandsterminalen.

En betydelig del av kontantene er knyttet opp til likviditetsbehovet i salgsnett. Posten forplikter seg ihht Kasseholdsavtalen med Postbanken til en hver tid å ha tilstrekkelig med kontanter tilgjengelig til å kunne betjene Postbankens kunder. Kassebeholdningen pr 31.12.2008 utgjørde 406 mill. kroner og beregnes ut fra et krav om å kunne møte 95% av historiske netto utbetalinger. Godtgjørelse for disse tjenestene inngår i driftsinntektene, mens

I tillegg har konsernet bundne midler på totalt 79 mill. kroner.

Posten Norge AS har etablert en bankgaranti i Nordea som sikkerhet for de ansattes forskuddstrekk på totalt 454 mill. kroner samt at de fleste datterselskaper også har egne skattetrekkgarantier hos banker. Posten Eiendom har etablert bankgarantier på tilsammen 111 mill. kroner hovedsaklig i Nordea og Fokus Bank som

Det benyttes et konsernkontosystem i Nordea i både Norge, Sverige og Danmark hvor Posten Norge AS i henhold til avtalene er konsernkontoinehaver. Tilsvarende avtale er etablert for tre datterselskaper i Handelsbanken i Sverige. Bankene kan avregne trekk og innestående mot hverandre slik at nettoposisjonen representerer mellomværende mellom banken og konsernkontoinehaver.

NOTE 18 HOLDT FOR SALG

POSTEN NORGE AS			KONSERN			
2006	2007	2008		2008	2007	2006
	5		Holdt for salg immaterielle eiendeler		5	19
		388	Holdt for salg bygninger	438	4	114
	24		Holdt for salg transportmidler, inventar mv		24	
143			Holdt for salg aksjer		4	3
143	29	388	Sum holdt for salg eiendeler	438	37	136
			Sum holdt for salg gjeld			23

Følgende eiendeler var klassifisert som holdt for salg pr. 31.12.2008:

a) Bygninger

Posten Norge og Bring Logistics besluttet i 2008 å selge til sammen 15 av konsernets eide post- og godsterminaler for å frigjøre kapital til andre satsinger. Pr 31.12.2008 var terminalene i Kristiansand, Stokke, Sarpsborg, Tromsø, Hamar, Drammen og Vestfold fortsatt klassifisert som holdt for salg til en samlet bokført verdi av 437 mill. kroner.

Terminalene i Kristiansand, Stokke, Sarpsborg og Tromsø ble solgt i januar 2009 med en samlet gevinst på 18 mill. kroner. Terminalen i Vestfold som eies gjennom Bring Logistics datterselskap Nor-Cargo Eiendom AS, ble solgt i februar 2009 til bokført verdi. Posten har tegnet leieavtaler med de nye eiere av de solgte terminalene.

I 2008 besluttet ErgoGroup å selge en hytte på Hovden og 2 leiligheter på Lista. Disse ble reklassifisert til egne linjer for holdt for salg i 2008 til en bokført verdi av til sammen 1 mill. kroner. Eiendommen på Hovden ble solgt i januar 2009 med en gevinst på 1,6 mill. kroner.

Følgende eiendeler var klassifisert som holdt for salg i 2008 og ble solgt/tilbakeført til anleggsmidler i løpet av 2008:

a) Bygninger

I løpet av 2008 ble terminalene i Fauske, Finnsnes, Haugesund, Mosjøen og Ålesund solgt for til sammen 80 mill. kroner, noe som ga en netto gevinst på 7 mill. kroner.

Av terminalene som ble reklassifisert til holdt for salg i løpet av 2008, ble Molde, Bodø og Skjervøy terminalen tilbakeført til varige driftsmidler da beslutningen om salg av disse ble omgjort. I forbindelse med tilbakeføringen ble eiendommene nedskrevet til laveste av bokført verdi og markedsverdi i henhold til IFRS - se note 10.

Et næringsbygg i ErgoGroup ble også reklassifisert til holdt for salg i 2008 til bokført verdi 3 mill. kroner. Bygget ble solgt i oktober 2008 med et tap på 0,2 mill. kroner.

b) Aksjer i CDG Sandberg og Selektiv AS

I januar 2008 kjøpte Posten Norge alle aksjene i selskapene CDG Sandberg AS og Selektiv AS. Etter integrering av adresseområdet i Posten ble det besluttet å selge den øvrige virksomheten. Aksjene i begge selskap ble dermed klassifisert som holdt

for salg. Aksjene ble solgt for 1,8 mill. kroner, som medførte en tap på 3,2 mill. kroner.

c) Plasting

I 2008 ble Plasting lagt ned som en tjeneste Posten utfører selv og anleggsmidler knyttet til denne tjenesten reklassifisert til holdt for salg. Samlet tap på salg av anleggsmidlene utgjorde 0,6 mill. kroner.

Følgende eiendeler var klassifisert som holdt for salg per 31.12.2007 og ble solgt i løpet av 2008:

a) Informasjonslogistikk

Per 31.12.2007 var eiendeler på totalt 29 mill. kroner knyttet til virksomhetsområde informasjonslogistikk klassifisert som holdt for salg. Anleggsmidlene ble i sin helhet solgt til Itella Information AS med en gevinst på 0,8 mill. kroner.

b) Aksjer

I januar 2008 solgte ErgoGroup sine aksjer i Atento AS med en gevinst på 3,2 mill. kroner.

c) Bygninger

Fram til høst 2008 eide ErgoGroup forretningsbygget Longum Park i Arendal. Bygget ble solgt med et tap på 0,1 mill. kroner.

NOTE 19 EGENKAPITAL

	Transaksjoner med eier					
	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Sikrings- reserve	Virkelig verdi reserve	Annen egenkapital	Total egenkapital
POSTEN NORGE AS						
Egenkapital 01.01.2006	3 120	1 560	9	4	(35)	4 658
Kontantstrømsikring:						
- Verdiendringer/overført til resultat			(12)			(12)
- Skatt på verdiendringer			3			3
Tilgjengelig for salg investeringer:						
- Endring i virkelig verdi				(1)		(1)
Skatteeffekt fisjonsfordringer					14	14
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			(9)	(1)	14	4
Resultat Posten Norge AS					673	673
Netto inntekt/(kostnad) for året			(9)	(1)	687	677
Overført fra overkursfond til fri egenkapital		(568)			568	
Egenkapital 31.12.2006	3 120	992		3	1 220	5 335
Egenkapital 01.01.2007	3 120	992		3	1 220	5 335
Kontantstrømsikring:						
- Verdiendringer/overført til resultat			39			39
- Skatt på verdiendringer			(11)			(11)
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			28		822	28
Resultat Posten Norge AS					822	822
Netto inntekt/(kostnad) for året			28		822	850
Utbetalt utbytte					(488)	(488)
Tilbakebetaling tilsv statstilskudd AFP (§ 6)					(80)	(80)
Egenkapital 31.12.2007	3 120	992	28	3	1 475	5 618
Egenkapital 01.01.2008	3 120	992	28	3	1 475	5 618
Kontantstrømsikring:						
- Verdiendringer/overført til resultat			(147)			(147)
- Skatt på verdiendringer			41			41
Skatteeffekt fisjonsfordringer					(2)	(2)
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			(106)		(2)	(108)
Årets resultat Posten Norge AS					(281)	(281)
Netto inntekt/(kostnad) for året			(106)		(283)	(389)
Utbetalt utbytte					(597)	(597)
Egenkapital 31.12.2008	3 120	992	(78)	3	595	4 632
		2008	2007	2006		
Fri egenkapital:						
Annen egenkapital		520	1 506	1 223		
Bundne reserver		(75)	(31)	(3)		
Balanseført goodwill						
Utsatt skattefordel		(693)	(503)	(497)		
Fri egenkapital før utbytte		(248)	972	723		

NOTE 19 EGENKAPITAL (fortsetter)

	Transaksjoner med eier								
	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Sikrings- reserve	Virkelig verdi reserve	Omregnings- differanse	Annen egenkapital	Total	Minoritets- interesser	Total egenkapital
KONSERN									
Egenkapital 01.01.2006	3 120	1 560	9	19	1	4 701	13	4 714	
Årets omregningsdifferanser					33	33		33	
Kontantstrømsikring:									
- Verdiendringer/overført til resultat			(15)			(15)		(15)	
- Skatt på verdiendringer			4			4		4	
Tilgjengelig for salg investeringer:									
- Endring i virkelig verdi				(16)		(16)		(16)	
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			(11)	(16)	33	6		6	
Resultat konsern						862	862	(6)	
Netto inntekt/(kostnad) for året			(11)	(16)	33	862	868	(6)	
Utbetalt utbytte								(2)	
Overført fra overkursfond til fri egenkapital		(568)				568		(18)	
Øvrige endringer i egenkapital						(18)	(18)	10	
Egenkapital 31.12.2006	3 120	992	(2)	3	34	1 405	5 551	15	
Egenkapital 01.01.2007	3 120	992	(2)	3	34	1 405	5 551	15	
Årets omregningsdifferanser					(30)	(30)		(30)	
Kontantstrømsikring:									
- Verdiendringer/overført til resultat			43			43		43	
- Skatt på verdiendringer			(12)			(12)		(12)	
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			31		(30)	1		1	
Resultat konsern						796	796		
Netto inntekt/(kostnad) for året			31		(30)	796	797	(6)	
Utbetalt utbytte						(488)	(488)	(6)	
Tilbakebetaling tilsv statstilskudd AFP (§ 6)						(80)	(80)		
Øvrige endringer i egenkapital						(2)	(2)	(1)	
Egenkapital 31.12.2007	3 120	992	29	3	4	1 630	5 778	8	
Egenkapital 01.01.2008	3 120	992	29	3	4	1 630	5 778	8	
Årets omregningsdifferanser					102	102		102	
Kontantstrømsikring:									
- Verdiendringer/overført til resultat			(147)			(147)		(147)	
- Skatt på verdiendringer			41			41		41	
Netto inntekt/(kostnad) innregnet direkte i egenkapital			(106)		102	(4)		(4)	
Årets resultat konsern						(35)	(35)	7	
Netto inntekt/(kostnad) for året			(106)		102	(35)	(39)	7	
Utbetalt utbytte						(597)	(597)	(5)	
Øvrige endringer i egenkapital						11	11	(3)	
Egenkapital 31.12.2008	3 120	992	(77)	3	106	1 009	5 153	7	

Aksjekapital besto pr. 31.12.2008 av 3 120 000 aksjer til en pålydende verdi av 1 000 kroner. Selskapets aksjer eies i sin helhet av staten ved Samferdselsdepartementet.

Aksjelovens krav til at utbytte ikke skal medføre en egenkapitalandel på under 10%, og at selskapet ikke kan beslutte utdelt mer enn det som er forenlig med forsiktig og

god forretningsmessig, er overholdt. I 2008 ble det utbetalt totalt 597 mill. kroner i utbytte til Samferdselsdepartementet, inklusiv et ekstraordinært utbytte på 91 mill. kroner. I 2007 ble det utbetalt 488 mill. kroner i utbytte, samt foretatt en tilbakebetaling av statstilskudd for AFP på 80 mill. kroner. I 2006 var det ikke utbetalt utbytte. Det er ikke foreslått utbytte av årets resultat som

følge av manglende fri egenkapital.

Minoritetens andel av egenkapitalen per 31.12.2008 utgjorde 7 mill. kroner (8 mill. kroner i 2007 og 15 mill. kroner i 2006).

For nærmere opplysninger om skatt og skatteeffekter henvises til note 8.

NOTE 20 AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

POSTEN NORGE AS	Restrukturering	Ventelønn	Pensjon	Andre	Sum
Balanse 01.01.2006	76	168	1 514	101	1 859
Avsatt i løpet av året	25				25
Reverserte avsetninger fra tidligere år		(12)			(12)
Benyttet avsetning gjennom året	(60)	(28)			(88)
Årets endring pensjonforpliktelse			(30)		(30)
Balanse 31.12.2006	41	128	1 484	101	1 754
Avsatt i løpet av året	282				282
Reverserte avsetninger fra tidligere år		(26)		(6)	(32)
Renteeffekt av neddiskontering	1	2			3
Benyttet avsetning gjennom året	(29)	(22)			(51)
Årets endring pensjonforpliktelse			83		83
Balanse 31.12.2007	295	82	1 567	95	2 039
Avsatt i løpet av året	194	4		3	201
Reverserte avsetninger fra tidligere år	(39)			(19)	(58)
Renteeffekt av neddiskontering	10	3			13
Benyttet avsetning gjennom året	(55)	(18)			(73)
Årets endring pensjonforpliktelse			29		29
Balanse 31.12.2008	405	71	1 596	79	2 151
Kortsiktig del av avsetninger	241	15			256
Langsiktig del av avsetninger	164	56	1 596	79	1 895

KONSERN

Balanse 01.01.2006	165	168	1 689	141	2 163
Avsatt i løpet av året	36			8	44
Reverserte avsetninger fra tidligere år	(11)	(12)		(1)	(24)
Benyttet avsetning gjennom året	(124)	(28)		(7)	(159)
Årets endring pensjonforpliktelse			21		21
Balanse 31.12.2006	66	128	1 710	141	2 045
Avsatt i løpet av året	300			3	303
Reverserte avsetninger fra tidligere år	(6)	(26)		(9)	(41)
Renteeffekt av neddiskontering	1	2			3
Omregningsdifferanser			(3)		(3)
Benyttet avsetning gjennom året	(45)	(22)		(10)	(77)
Årets endring pensjonforpliktelse			118		118
Balanse 31.12.2007	316	82	1 825	125	2 348
Avsatt i løpet av året	245	4		13	262
Reverserte avsetninger fra tidligere år	(46)			(1)	(47)
Renteeffekt av neddiskontering	10	3			13
Omregningsdifferanser	2		4		6
Benyttet avsetning gjennom året	(65)	(18)		(9)	(92)
Årets endring pensjonforpliktelse			91		91
Balanse 31.12.2008	462	71	1 920	128	2 581
Kortsiktig del av avsetninger	291	15		7	313
Langsiktig del av avsetninger	171	56	1 920	121	2 268

NOTE 20 AVSETNING FOR FORPLIKTELSER (fortsetter)**Restrukturering**

Årets avsetning i morselskapet på 194 mill. kroner er knyttet til:

Personalmessige tiltak	184
Husleie tomme lokaler	3
Andre kostnader	7

Total avsetning per 31.12.2008 i morselskapet er på 405 mill. kroner:

Personalmessige tiltak	354
Husleie tomme lokaler	44
Andre kostnader	7

Hovedtyngden av utbetalingene vil skje i 2009-2010. Avsetningene er i hovedsak knyttet til besluttet omlegging av 124 postkontorer til Post i butikk og nedbemanning av stab/støttefunksjoner.

Av øvrige avsatte restrukturingskostnader i konsernet per 31.12.2008 forventes det at 50 mill. kroner for personalmessige tiltak og 7 mill. kroner for husleie og tomme

lokaler blir utbetalt i 2009. I 2010 og 2011 vil restbeløpet på 7 mill. kroner bli utbetalt.

Avsetningene samsvarer med beregnet forpliktelse, og er neddiskontert.

Ventelønn

Ventelønn utbetales til ansatte i staten som blir oppsagt fra sin stilling, i en priode fram til de får nytt arbeid. For ansatte i Posten Norge AS gjelder ordningen for oppsigelser foretatt til og med 31.12.2004. Ved etablering av Posten Norge AS 01.07.2002 besluttet staten at selskapet selv må dekke ventelønnskostnader knyttet til oppsigelser foretatt i tidsrommet 01.07.2002 til 31.12.2004. Utbetalingene i 2008 har vært 18 mill. kroner. Avsetningen per 31.12.2008 er på 71 mill. kroner.

Utbetalingene strekker seg inntil 12 år framover i tid og avhenger bl.a. av i hvilken grad ventelønnsinntakene får seg fast

eller midlertidig arbeid. Det er derfor en viss usikkerhet knyttet til størrelsen på avsetningen, som er vurdert ut fra den erfaring vi har fra utbetalingene i årene 2003-2008. Avsetningen er neddiskontert.

Pensjon

Pensjoner er nærmere beskrevet i note 3.

Andre

Langsiktige avsetninger for forpliktelser inkluderte fjerningsforpliktelser på 13 mill. kroner knyttet til tomten på Alnabru samt kjøpsforpliktelser av IT-relatert teknologi på 15 mill. kroner.

NOTE 23 FINANSIELLE INSTRUMENTER (fortsetter)**1. TILGJENGELIG-FOR-SALG FINANSIELLE EIENDELER:**

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
3	8	4	Investeringer i aksjer og andeler	6	29	27

Finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig-for-salg er vurdert til virkelig verdi. Se også note 12.

Posten Norge AS eier 25% av aksjene i

Fagernes Skysstasjon AS, et eiendoms-selskap. Aksjene er vurdert til en virkelig verdi på 3 mill. kroner basert på en verdi-vurdering av selskapet.

For øvrige aksjer klassifisert som tilgjengelig-for-salg, på i underkant av 1 mill. kroner i Posten Norge AS og totalt 3 mill. kroner i konsernet, er virkelig verdi vurdert til å tilsvare kostpris.

2. VIRKELIG-VERDI-OVER-RESULTAT FINANSIELLE FORPLIKTELSER:

Posten Norge har benyttet seg av mulighe-ten til å ta i bruk «fair value option» (FVO) i IAS 39 for enkelte lån med tilhørende derivater hvor lån og derivater tidligere har vært regnskapsført som en virkelig verdisikring.

Posten har fire lån klassifisert som virkelig verdi over resultat under «fair value option» per 31.12.2008. I 2003 og 2004 inngikk Posten tre langsiktige låneavtaler med tre separate Japanske livrenteselskaper, på henholdsvis JPY 6,4, 5,0 og 3,0 mrd. I 2008 inngikk Posten en ny låneavtale på JPY 3,0 mrd. Lånene har fastrentebetingelser, og verdien i NOK er således avhengig av valuta-

kursutviklingen og endringer i det japanske og norske langsiktige rentenivået. Simultant med inngåelse av disse låneavtalene ble det inngått kombinerte valuta- og renteswap-avtaler som i kombinasjon med lånene ef-fektivt gir lån i NOK med rentefastsettelse hver tredje måned.

Verdien på lånene målt i NOK ved inngå-else av avtalene var på henholdsvis 400 mill. kroner, 330 mill. kroner, 185 mill. kroner og 148 mill. kroner, totalt 1 063 mill. kroner. Per 31.12.2008 var lånene bokført til en totalverdi på 773 mill. kroner (673 mill. kroner per 31.12.2007 og 725 mill. kroner per 31.12.2006) og rente- og valuta-

swapavtalene til 290 mill. kroner (242 mill. kroner per 31.12.2007 og 190 mill. kroner per 31.12.2006). Endringen i swapavtalenes virkelig verdi i 2008 utgjorde totalt 48 mill. kroner (52 mill. kroner i 2007 og 85 mill. kroner i 2006). Akkumulert endring i swap-avtalenes virkelig verdi siden overgang til IFRS 01.01.2005 utgjorde 201 mill. kroner.

Endringer i renter eller valutakurser som fører til endringer i verdien av JPY lånene målt i NOK motsvares av endringer i verdien av de kombinerte valuta- og renteswapene. Swapmotpartens og lånemotpartens kredittrisiko er tilnærmet lik.

3. DERIVATER:

Derivater balanseført til virkelig verdi per 31.12

POSTEN NORGE AS 2008			KONSERN 2008	
Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
		Kontantstrømsikring		
	28	Renteswapper		28
	117	Valuta terminkontrakter SEK		117
	80	Valuta terminkontrakter EUR		80
		Virkelig verdi sikring		
26	(21)	Valutaswapper	26	
		Renteswapper		(21)
		Ikke sikring		
	290	Kombinert rente-/valutaswapper 1)		290
		Valutaterminkontakter 2)		3
	13	Renteswap		13
26	506	Sum	26	509

POSTEN NORGE AS 2007			KONSERN 2007	
Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
		Kontantstrømsikring		
23		Renteswapper	23	
32		Valuta terminkontrakter SEK	32	
6		Valuta terminkontrakter EUR	6	
3		Terminkontrakter kraftkjøp	5	
4		Terminkontrakter diesel	4	
2		Terminkontrakter jetfuel	2	
		Virkelig verdi sikring		
2		Valutaswapper	2	
		Ikke sikring		
	242	Kombinert rente-/valutaswapper 1)		242
	4	Inflasjonsswap 3)		4
72	246	Sum	74	246
2006			2006	
Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
		Kontantstrømsikring		
17		Renteswapper	17	
	16	Valuta terminkontrakter SEK		16
3		Valuta terminkontrakter EUR	3	
	2	Terminkontrakter kraftkjøp		5
	13	Terminkontrakter diesel		13
	6	Terminkontrakter jetfuel		6
		Virkelig verdi sikring		
5		Valutaswapper	5	
		Ikke sikring		
	190	Kombinert rente-/valutaswapper 1)		190
1	3	Valuta terminkontrakter 2)	1	3
6		Inflasjonsswap 3)	6	
32	230	Sum	32	233

1) Rente-/valutaswapper knyttet til langsiktige låneavtaler hvor både lånene og derivatene er klassifisert som virkelig-verdi-over-resultat, se nærmere beskrivelse under punkt 2.

2) Terminkontrakter og swapper klassifisert som virkelig verdi over resultat og inngått for å styre risiko knyttet til enkelte euroinntekter, dieselkostnader og rente.

3) Inflasjonsindeksert rentebytteavtale klassifisert som virkelig verdi over resultat og inngått for å beskytte konsernets konkurranseevne ved å sikre selskapet mot kostnader som er positivt korrelert til inflasjon. I henhold til avtale mottar Posten Norge den prosentvise endringen i den norske konsum-prisindeksen over kupongperioden (årlig) samt en fast spread på inflasjonsindeksen mot å betale 3 måneders Nibor kvartalsvis. Avtalens hovedstol er på 1 000 mill. kroner og avtaleperioden er 10 år.

NOTE 23 FINANSIELLE INSTRUMENTER (fortsetter)

Totalt kontraktsbeløp (MNOK) for renteswapper og terminkontrakter balanseført per 31.12.2008:

KONSERN	Gjenværende periode			Sum kontraktsbeløp		
	Under 1 år	1 – 5 år	Mer enn 5 år	2008	2007	2006
Kontantstrømsikring						
Renteswapper		400	500	900	400	400
Valuta terminkontrakter SEK	2 450			2 450	2 236	1137
Valuta terminkontrakter EUR	287	127		414	167	289
Terminkontrakter kraftkjøp					19	98
Terminkontrakter diesel					26	65
Terminkontrakter jetfuel					13	29
Virkelig verdi sikring						
Valutaswapper	135			135	150	156
Renteswapper		400		400		
Ikke sikring						
Rente-/valutaswapper 1)		585	626	1 211	915	944
Valutaterminkontrakter 2)	22					104
Inflasjonsswap 3)			1 000	1 000	1 000	1000
Sum	2 894	1 512	2 126	6 510	4 926	4 222

1) Rente-/valutaswapper knyttet til langsiktige låneavtaler hvor både lånene og derivatene er klassifisert som virkelig-verdi-over-resultat, se nærmere beskrivelse under punkt 2.

2) Terminkontrakter og swapper klassifisert som virkelig verdi over resultat og inngått for å styre risiko knyttet til enkelte euroinntekter, dieselkostnader og rente.

3) Inflasjonsindeksert rentebytteavtale klassifisert som virkelig verdi over resultat og inngått for å beskytte konsernets konkurranseevne ved å sikre selskapet mot kostnader som er positivt korrelert til inflasjon. I henhold til avtale mottar Posten Norge den prosentvise endringen i den norske konsumprisindeksen over kuponperioden (årlig) samt en fast spread på inflasjonsindeksen mot å betale 3 måneders Nibor kvartalsvis. Avtalens hovedstol er på 1 000 mill. kroner og avtaleperioden er 10 år.

Kontantstrømsikring

Rentesikring – langsiktig lån: Posten Norge har to lån i Nordiska Investeringsbanken på henholdsvis 400 mill. kroner (tatt opp i 2005) og 750 mill. kroner (tatt opp i 2008) med rentefastsettelse hver 6. mnd. For å sikre faste rentebetingelser er det inngått renteswapper for 900 mill. kroner slik at Posten netto betaler fastrente på de sikrede lånene. De sikrede lånene og renteswappene har de samme kritiske betingelsene og kontantstrømmene forventes å finne sted til 2011 for lånet tatt opp i 2005 og til 2016 for lånet tatt opp i 2008. I 2008 ble 9,6 mill. kroner resirkulert over resultatet (3,2 mill. kroner i 2007).

Valutasikring – euro inntekter: Posten Norge hadde inntekter på rundt 30 mill. euro for distribusjon av post fra utlandet i 2008 og forventer inntekter på rundt 34 mill. euro i 2009. En andel av valutakursrisikoen sikres ved å selge euro terminer. Verdiendringen for valutaterminer som er effektive sikringsinstrumenter føres mot egenkapitalen. Kontantstrømmene i form av opptjente

euro inntekter påvirker resultatregnskapet månedlig. I 2008 ble 3,8 mill. kroner overført fra egenkapital til resultatlinjen Driftsinntekter (5,3 mill. kroner i 2007 og 9 mill. kroner i 2006) på grunn av realiserte euro inntekter. 1,5 mill. kroner ble overført til resultatlinjen Finanskostnader (1,7 mill. kroner i 2007 og 1 mill. kroner i 2006) på grunn av dagskursomregning av balansen. Per 31.12.2008 er det inngått salgsterminer på henholdsvis 35 mill. euro og 15 mill. euro for 2009 og 2010, og per 31.12.2008 er det balanseført urealiserte tap på rundt 80 mill. kroner som følge av svekket krone mot euro.

Kraftsikring: Posten Norge konsern kjøper kraft tilsvarende 230 mill kWh i året. Kraftprisene ble frem til 2008 sikret ved å kjøpe forwardkontrakter. Verdiendringen for forwardkontraktene som var effektive sikringsinstrumenter ble ført mot egenkapitalen. I 2007 ble det inngått ny avtale med Bergen Energi for forvaltning av konsernets strømførbruk i Norge, Sverige og Danmark med virkning fra og med henholds-

vis 01.04.2008, 01.01.2008 og 01.01.2009. Avtalen innebærer at Bergen Energi overtar finansielle posisjoner og fakturerer fysisk og finansielt samlet.

Diesel/Jetfuel sikring: Posten Norge forbraker 25-30 mill. liter drivstoff, henholdsvis bensin, diesel og jetfuel i året. Prisene har historisk blitt sikret for diesel og jetfuel da eksponeringen er størst i disse produktene. En andel av eksponeringen sikres ved å kjøpe forwardkontrakter. Verdiendringen for forwardkontraktene som frem til 2007 ble vurdert som effektive sikringsinstrumenter ble ført mot egenkapitalen. I 2007 inngikk Posten terminkontrakter som sikrer ca 40% av forventet forbruk for 2008 for jetfuel og diesel, men på grunn av utfordringer i forbindelse med effektivitetsberegninger ble ikke sikringsbokføring benyttet. Forwardkontraktene er bokført som virkelig verdi over resultat med et netto resultateffekt på 1,4 mill. kroner i 2008. Per 31.12.08 er det ikke inngått terminkontrakter som sikrer drivstoff.

Virkelig verdi sikring

Landslogistikken: Posten Norge har avtalt å kjøpe maskiner til prosjekt Landslogistikken i perioden 2009 – 2010 for 15 mill. euro. Valutakursrisikoen knyttet til investeringene er sikret med euro terminer for tilsvarende beløp. Verdiendringene på terminkontraktene samt tilsvarende gevinst/tap på innkjøpskontraktene balanseføres inntil investeringene er bokført i regnskapet. Per 31.12.2008 var balanseført virkelig verdi

på terminkontraktene på 26 mill. kroner, som tilsvarte en endring i løpet av året på 24 mill. kroner. Det var balanseført et netto tap på urealiserte innkjøpskontrakter per 31.12.2008 på 33,7 mill. kroner (0,5 mill. kroner pr 31.12.2007), som tilsvarte en endring i løpet av året på 34,2 mill. kroner (1,2 mill. kroner i 2007).

Obligasjonslån: Posten Norge utstedte obligasjonslån tilsvarende 1 500 mill. kroner

i 2008 der 1 100 mill. kroner er i henhold til flytende betingelser og 400 mill. kroner til faste betingelser. Posten har inngått en renteswap fra fast til flytende rente slik at hele lånet er til flytende betingelser. Verdiendringene på renteswappen balanseføres inntil lånet forfaller i 2011. Per 31.12.2008 var balanseført virkelig verdi på renteswappen på 21 mill. kroner.

4. SIKRING AV INVESTERINGER I UTENLANDSKE ENHETER:

	2008	2007	2006
Valuta terminkontrakter	2 450	2 236	1 137
Sum	2 450	2 236	1 137

Siden 2005 har Posten Norge benyttet valutaterminkontrakter i svenske kroner for sikring av investeringer i utenlandske datterselskaper. Posten Norge har solgt rullerende terminkontrakter for totalt 2 815 mill. svenske kroner fordelt på 335 mill. svenske kroner i Bring Citymail Sweden AB (tidl CityMail Sweden AB),

65 mill. svenske kroner i Bring Express AB (tidl Box Sverige AB), 675 mill. svenske kroner i FSH HoldCo AB (Bring Frigo-scandia), 180 mill. svenske kroner i Bring Mail Nordic AB (tidl CityMail International AB), 961 mill. svenske kroner i SYSteam AB, 374 mill. svenske kroner i Bring Logistics Sverige selskapene (tidl Transflex) og

225 mill. svenske kroner i CombiTrans AB. Verdiendringene i terminene føres mot omregningsdifferanser fra investeringene ført i egenkapital inntil investeringene avhendes. Ved sikringsineffektivitet føres verdiendringen mot resultatet.

5. SIKRINGSRESERVE I EGENKAPITAL:

Bevegelser i fond for sikringsreserver i egenkapital (se note 19) fordelt på renteswapper og terminkontrakter:

KONSERN	Renteswap	Terminkontrakter	Sikringsreserver	Sum
Balanse 01.01.2006				
Verdiendringer	(1)	9		9
Overføring til resultat	14	(25)		(11)
Tilhørende utsatt skatt	4	(8)		(4)
	(5)	9		4
Balanse 31.12.2006	12	(15)		(2)
Verdiendringer	9	38		47
Overføring til resultat	(3)			(3)
Tilhørende utsatt skatt	(2)	(11)		(13)
Balanse 31.12.2007	16	12		29
Verdiendringer	(41)	(81)		(122)
Overføring til resultat	(10)	(15)		(25)
Tilhørende utsatt skatt	14	27		41
Balanse 31.12.2008	(20)	(57)		(77)

Av den totale bevegelsen i sikringsreserven i 2008 på 106 mill. kroner (31 mill. kroner i 2007 og 11 mill. kroner i 2006) gjaldt alt Posten Norge AS. I 2007 gjaldt Posten Norge AS 28 mill. kroner i 2007 og i 2006 9 mill. kroner.

NOTER

NOTE 24 FINANSIELL RISIKO

RISIKOSTYRING I POSTEN NORGE Utgangspunktet for risikostyringen i Posten er at den enkelte leder i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om all vesentlig risiko innenfor eget ansvarsområde. Gjennom definerte prosesser skal håndtering av risiko rapporteres slik at det ansvaret konsernstyret og konsernledelsen har i henhold til gjeldende lovgivning samt prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse, kan ivaretas. Årlig gjenomføres det en risikoanalyse som vurderer konsernets samlede risiko. Analysen angir konsernovergripende risikoforhold og hvilke tiltak som er iverksatt for å styre og kontrollere risikoene.

ORGANISERING OG FULLMAKTSSTRUKTUR Styret: Årlig presenteres en risikoanalyse for styret i Posten Norge AS. Styret behandler administrasjonens vurdering av konsernets totale risikobilde på områdene strategisk risiko, finansiell risiko, operasjonell risiko og omdømmerisiko.

Fullmakter: Det skal foreligge fullmakter for bevilgninger og investeringsrammer. Overordnede rammer besluttes i styret og kan delegeres i organisasjonen. Enhver videredelegering skal godkjennes og følges opp av nærmeste overordnede leder.

OPPFØLGING OG ANVENDELSE

Ansvarliggjøring: Alle ledere er ansvarlige innen eget område og skal ha full innsikt i og forståelse for risikobildet til enhver tid.

Risikorapportering: Risikorapporteringen i konsernet skal sikre at alle ledere har nødvendig informasjon om risikonivå og -utvikling. Styret mottar en årlig total risikoanalyse med en årlig analyse om tiltak og status.

Anvendelse av risikoinformasjon: Risiko inngår i styringen og oppfølgingen av divisjonene.

BRUK AV FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater er avtaler som inngås for å fastsette finansielle verdier i form av rentevilkår, valutakurser og verdi av egenkapitalinstrumenter for bestemte perioder. Derivater omfatter bytteavtaler (swapper) og fastprisavtaler (terminkontrakter). Finansielle derivater i Posten Norge handles for å håndtere markedsrisiko som oppstår som følge av konsernets ordinære virksomhet samt å sikre balanseverdi (omregningsdifferanser) av utenlandske selskaper.

Konsernets motparter og utstedere har lav kreditrisiko (se tabell for kredittrisiko).

FØLGENDE DERIVATER BENYTTES FOR SIKRINGSFORMÅL I POSTEN-KONSERNET: Terminer: En avtale om å kjøpe eller selge valutabeløp i fremtiden til en på forhånd avtalt pris. Posten benytter i hovedsak valutaterminer for å sikre inntekter i EUR og for å sikre investeringer i utenlandsk valuta.

Swapper: Transaksjoner der to parter bytter kontantstrømmer for et avtalt beløp over en avtalt periode. De fleste swapper er skreddersydd og handles utenfor børns. De viktigste swapformene som handles av Posten er:

Swapper Renteswapper – bytte av kontantstrømmer i en avtalt periode hvor den ene parten i swappen betaler fast rente og den andre flytende rente.

Swapper Valutaswapper – en avtale mellom to parter om å bytte en valuta mot en annen, med avtale om å bytte disse tilbake på et fremtidig tidspunkt til en på forhånd avtalt kurs. Kursen bestemmes ut fra dagens spotkurs og rentedifferansen mellom de to aktuelle valutaers land.

Swapper Kombinert rente- og valutaswapper – partene bytter både valuta- og rentebetingelser.

RISIKOKATEGORIER

For risikostyringsformål skiller Posten mellom følgende risikoformer:

Strategisk risiko er risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer.

Finansiell risiko omfatter blant annet: **Kredittrisiko:** Risiko for tap som skyldes at konsernets motparter/kunder ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor Posten-konsernet. Kredittrisiko vedrører alle finansielle eiendeler på motparter/kunder, i hovedsak rentebærende verdipapirer, men også ansvar i henhold til andre utstedte kreditter, garantier, leasing, innvilgede ikke trukkede kreditter/trekkfasilitet samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter.

Finansiell markedsrisiko: Oppstår som følge av konsernets åpne posisjoner i valuta-, rente- og energiinstrumenter, og risikoen er

knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i markedspriser eller kurser.

Likvidetsrisiko: Risikoen for at konsernet ikke kan overholde sine finansielle forpliktelser.

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, feil begått av ansatte eller eksterne hendelser.

Omdømmerisiko: Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eier og myndigheter.

Risikostyring er et fagfelt i konsernet som er i kontinuerlig utvikling og målemetoder og verktøy forbedres løpende.

Finansiell risiko Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at en part i et finansielt instrument vil påføre et finansielt tap for den andre parten ved å ikke oppfylle forpliktelsen. Ansvar i henhold til andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede, ikke trukkede kreditter samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter medfører også kredittrisiko. Da motparten i derivathandelen normalt er banker anses kredittrisikoen knyttet til derivater for å være begrenset. Den finansielle uroen i 2008 har medført at Konsernet i større grad velger motparter med lav kredittrisiko. Tabell under viser kredittrisiko for Konsernets viktigste samarbeidspartnere der alle har rating A- eller bedre.

	Standard & Poor	Moody's
DnB NOR Bank ASA	AA-	Aa1
Nordea Bank Norge ASA	AA-	Aa1
Fokus Bank	AA-	Aa1
WestLB AG	A-	A2
BNP Paribas Oslo Branch	AA+	Aa1
Svenska Handelsbanken	AA-	Aa1
Banca OPI S.p.A.	AA-	Aa1
Commerzbank Europe (Ireland)	A	Aa3
Skandinaviske Enskilda Banken AB	A+	Aa2
Societe Generale Oslo	AA-	Aa2
Fortis International Finance (Dublin)	A	Aa1
ING Bank N.V., Dublin Branch	AA-	Aa2

Kredittrisiko knyttet til finansielle eiendeler: Konsernet har ingen vesentlig kredittrisiko knyttet til en enkelt motpart eller flere

motparter som kan sees på som en gruppe pga. likheter i kredittrisikoen. Konsernet har retningslinjer for å påse at salg kun foretas til kunder som ikke har hatt vesentlige problemer med betaling tidligere og at utestående beløp ikke overstiger fastsatte kredittrammer. Da konsernet ikke har finansielle eiendeler

utenom balansen, anses maksimal risikoeksponering å være representert ved bokført verdi av de finansielle eiendelene i balansen.

Konsernet anser sin maksimale risikoeksponering å være balanseført verdi av kundefordringer og andre omløpsmidler. Se note

16 for nærmere spesifikasjon av kortsiktige rentefrie fordringer inklusiv aldersfordelte kundefordringer og avsetning for tap på fordringer.

Konsernet har ikke garantert for tredjeparters gjeld.

NOTER

Kredittrisiko knyttet til konsernets finansielle investeringer:

RISIKOKLASSIFISERING:			
	Sannsynlighet for mislighold innen 5 år (prosent)		Ekstern rating
Risikoklasse	Fra og med	Til	Standard & Poor's
1	0,01	0,73	AAA - A-
2	0,15	1,74	BBB+
3	0,23	3,74	BBB/BBB-
4	0,52	5,41	BB+

Kilde: Standard & Poor's Fixed Research and Standard & Poor's CreditPro.

ENGASJEMENT FORDELT PÅ RISIKOGRUPPER

Totale markedsbaserte plasseringer per:	1-2	3-4
31. desember 2006	1115	
31. desember 2007	693	
31. desember 2008	25	

MARKEDSBASERTE PLASSERINGENE BESTÅR AV:

	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2006
Utlån			
DnB Nor		200	400
Pareto			300
Pareto høyrente		300	300
Danske (Hedgefond)		100	100
Andre		47	15
Sum Posten Norge AS		647	1 115
DnB Nor		9	
Handelsbanken	15	34	
Danske Bank	9		
Nordea	1	3	
Sum Konsernet	25	693	1 115
Tapsnivå (mill. kroner):			0,05
Normaliserte tap inklusive tap av renter i prosent av utlån:			0,19

Beregning av tapsnivå er basert på en vurdering av sannsynlighet for at tap vil oppstå i fremtiden (misligholdfrekvens). Maksimal tap for Postens investeringer er beregnet til 0,05 mill. kroner gitt motpartens kredittrisiko.

NOTE 24 FINANSIELL RISIKO (fortsetter)

Finansiell risiko Markedsrisiko
Markedsrisiko oppstår som følge av konsernets åpne posisjoner i valuta-, rente- og energiinstrumenter. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i markedspriser eller -kurs. Postens målsetning er å sikre risiko knyttet til både kontantstrømmer og balansen (verdirisiko som en konsekvens av kurs og renteendring)

Valuta: Markedsrisiko begrenses ved å redusere valutakurseffekten på inntekter og i

balansen gjennom bruk av terminkontrakter. Ettersom norske kroner er konsernets presentasjonsvaluta er Posten eksponert for omregningsrisiko knyttet til konsernets nettoinvesteringer. Posten søker så langt som mulig å inngå terminkontrakter for å eliminere omregningsdifferansene i regnskapet på månedlig basis. Dette gjøres ved å inngå terminkontrakter lik kjøpssum som rulleres inntil beslutning om å avhende det oppkjøpte selskapet eller ved at Posten velger en annen strategi vedrørende risikoeeliminering, som for eksempel lån i valuta.

Posten bruker sikringsbokføring for de fleste sikringer av fremtidige transaksjoner, enten kontantstrømsikring eller verdisikringer. For eksempel er Posten netto importør av post til Norge som fører til fordring mot utenlandske postoperatører. Dette utgjorde ca 300 mill. kroner der hovedsakelig inntektstrømmen er i EUR, men også USD og SDR. Posten sikrer for tiden kun euro inntekter som utgjør årlig ca 30-40 mill. euro.

Utestående valutaterminer knyttet til sikring av fremtidige kontantstrømmer og sensitiviteten med svingninger i valutakurs +/- 20% kr:

(mill. kroner)	Kjøpsvaluta	Valutabeløp	Salgsvaluta	Valutabeløp	Forfall	«Egenkapital effekt endr +/- 20%» 1)
Sikring av euro inntekter:	NOK	414	EUR	50	02.08.2009	99
Sikring av investering i utenlandske enheter:	NOK	2 450	SEK	2 815	2009	509

1) Valutakurs per 31.12.2008

Svingninger i valutakursene vil medføre en egenkapitaleffekt i konsernregnskapet for euroinntekter og en egenkapitaleffekt i morselskapets regnskap for sikring av investering i utenlandske enheter.

Posten hadde også store investeringer i terminalstrukturen i Norge (Landslogistiken) som sikres gjennom terminkontrakter behandlet som virkelig verdi sikring. Det er besluttet kjøp av maskiner og utstyr frem til 2010 som er sikret i sin helhet med euro kjøpsterminer. Per 31.12.2008 var det utestående terminer for 15 mill. euro for fremtidige kjøp av maskiner. En endring i valutakursen med +/- 20% kr vil medføre +/-30 mill. kroner i balanseeffekt ved aktivering av driftsmidlene.

Rente: Postens renterisiko er hovedsakelig knyttet til konsernets gjeldsportefølje. Denne risikoen styres på konsernnivå. Konsernmålsetning er at rentekostnadene skal følge den generelle utviklingen i pengemarkedet, men fastrentelån og fastrenteavtaler kan inngås i en viss utstrekning hvis det er risiko for unormalt høye pengemarkedsrenter og økonomiske fordeler kan forventes ved å ha fastrentebetingelser. Per 31.12.2008 hadde 23% av konsernets rentebærende gjeld en rentebinding på over ett år.

Per 31.12.2008 hadde Posten 1 048 mill. kroner i fastrentelån. En renteendring på +/-1% på disse lånene vil påvirke egenkapital med totalt +/- 105 mill. kroner.

Rentesensitivitet (+/-1%) knyttet til netto rentebærende gjeld (kun flytende rente) per 31.12.2008 var 16,3 mill. kroner, der netto rentebærende gjeld med flytende rente var 1 634 mill. kroner. Renterisiko oppstår når det er ubalanse mellom rentebærende gjeld og rentebærende likvide midler og der durasjonen (gjennomsnittlig vektet tid til forfall) er ulik for midler og gjeld. Netto rentebærende gjeld inneholdt 550 mill. kroner i sertifikatlån med forfallstid under 6 måneder. Disse lånene rulleres på grunn av lave marginer og der syndikatlånet (4 933 mill. kroner) som er alternativ finansieringskilde, ikke var blitt trukket på per 31.12.2008.

Instrument- og rentebindingsfordelt gjeldsportefølje for flytende rente gjeld:

(mill. kroner)	Neste renteregulering		
2008	31.12.2008	0-3 mnd	3-6 mnd
Sertifikatlån	550	550	
Private Placement	915	915	
Obligasjonslån	1 497	1 497	
Banklån/andre lån	529	529	
Brutto rentebærende gjeld (flytende rente)	3 491	3 491	
Likvide midler	1 837	1 837	
Netto rentebærende gjeld (flytende rente)	1 654	1 654	
2007	31.12.2007		
Sertifikatlån	1 600	1 400	200
Private Placement	915	915	
Banklån/andre lån	279	279	
Brutto rentebærende gjeld (flytende rente)	2 794	2 594	200
Likvide midler	1 647	1 647	
Netto rentebærende gjeld (flytende rente)	1 147	(947)	200
2006	31.12.2006		
Sertifikatlån	1 200	1 000	200
Private Placement	915	915	
Banklån/andre lån	178	178	
Brutto rentebærende gjeld (flytende rente)	2 294	2 093	200
Likvide midler	2 306	2 306	
Netto rentebærende gjeld (flytende rente)	(12)	(213)	200

Inflasjonsindeksert rentebytte avtale:

I 2006 inngikk Posten en inflasjonsindeksert rentebytteavtale for å beskytte konsernets konkurranseevne ved å sikre selskapet mot kostnader som er positivt korrelert til inflasjon. I henhold til avtale mottar Posten

Norge den prosentvise endringen i den norske konsumprisindeksen over kupongperioden (årlig) samt en fast spread på inflasjonsindeksen mot å betale 3 måneders Nibor kvartalsvis. Avtalen er inngått med en varighet på 10 år.

Inflasjonsswap er utsatt for løpende markedsrisiko knyttet til kortsiktig rente- og inflasjonsutvikling. Tabellen viser sensitivitet ved at kortsiktig rente og inflasjon endres med +/-0,5%:

(mill. kroner)	Renter +0,5%	Renter -0,5%
Inflasjon +0,5%		5
Inflasjon -0,5%	(5)	

I 2008 hadde inflasjonsswap en resultateffekt på 4 mill. kroner (-13 mill. kroner i 2007).

Energi - Elkraft: Det ble inngått ny avtale med Bergen Energi i 2008 for forvaltning av konsernets strømforbruk i Norge, Sverige og Danmark. Avtalen medførte at Bergen Energi overtok finansielle posisjoner og fakturerte fysisk og finansielt samlet.

Finansiell risiko Likviditetsrisiko (i forhold til finansielle instrumenter)
For å sikre konsernet finansiell handlefrihet,

er det definert mål på både likviditets- og lånereserve. Likviditetsreserven, bestående av bankinnskudd og ubenyttede trekkrettigheter, skal utgjøre minimum 15 % av konsernets driftsinntekter. Lånereserven, bestående av ubenyttede trekkrettigheter fratrukket lån som forfaller innen 360 dager, skal utgjøre minimum 10 % av konsernets driftsinntekter.

Ubenyttede kredittmuligheter er omtalt i note 21.

Likviditetsrisiko utgjør risiko for at konsernet ikke kan overholde sine forpliktelser knyttet til finansielle forpliktelser når disse forfaller med den konsekvens at konsernet misligholder de finansielle forpliktelsene.

NOTE 24 FINANSIELL RISIKO (fortsetter)

Forfallsstruktur på konsernets lån/finansielle forpliktelser

(mill. kroner)					
Restbeløp per 31.12.2008	Gj.snittlig rente	År 1	År 2 til 5	Over År 5	Totalt
	6,50 %				
Gjeld til kredittinstitusjoner 1)		550	1 101	1 072	2 723
Obligasjonslån			1 518		1 518
Finansiell derivater			113	156	269
Finansiell lease		4	15		19
Øvrige rentebærende gjeld				2	2
Sum Posten Norge AS		554	2 747	1 230	4 531
Finansiell lease		48	146	1	195
Gjeld til kredittinstitusjoner		2	7	14	23
Øvrige rentebærende gjeld		8	5	2	15
Sum konsern		612	2 905	1 247	4 763
Restbeløp per 31.12.2007	Gj.snittlig rente	År 1	År 2 til 5	Over År 5	Totalt
	4,87 %				
Gjeld til kredittinstitusjoner 1)		1 600	837	236	2 673
Finansiell derivater			149	94	242
Finansiell lease		4	16	3	23
Sum Posten Norge AS		1 604	1 002	333	2 939
Finansiell lease		23	74	35	132
Gjeld til kredittinstitusjoner		12	36	34	82
Øvrige rentebærende gjeld		37	5	5	42
Sum konsern		1 676	1 112	406	3 194
Restbeløp per 31.12.2006	Gj.snittlig rente	År 1	År 2 til 5	Over År 5	Totalt
	3,55 %				
Gjeld til kredittinstitusjoner 1)		1 200	570	556	2 326
Finansiell derivater				174	174
Finansiell lease		3	13	11	27
Sum Posten Norge AS		1 203	583	741	2 526
Finansiell lease		25	27	50	102
Gjeld til kredittinstitusjoner		2	14	18	34
Øvrige rentebærende gjeld		31			31
Sum konsern		1 261	624	809	2 694

1) Sertifikatlån som rulleres årlig og som ligger innenfor rammen av etablerte trekkfasiliteter er klassifisert som langsiktig finansiering under gjeld til kredittinstitusjoner selv om forfallsdato er inntil 1 år. Per 31.12.08 er det ikke trukket noe på Konsernets 500 mill. euro fasilitet.

Kapitalstyring. Konsernet har som målsetning å oppnå størst mulig tilgjengelighet, fleksibilitet og avkastning på konsernets likvide midler samtidig som kredittrisiko begrenses. Dette oppnås ved å konsentrere all tilgjengelig likviditet i konsernets konsernkontoordning samt å ha en konservativ forvaltningsprofil med stor vekt på likvide plasseringer. Konsernet har sentralisert overordnet ansvar for konsernets likviditetsstyring og tiltak som fremmer en effektiv utnyttelse av selskapets kapital.

Konsernet forvalter kapitalstrukturen hvor formålet er å ha en finansiell trygghet

for å motstå markedsmessige endringer. Konsernet har langsiktige trekkfasiliteter som utgjør en god finansieringsbuffer når det dukker opp uventede finansielle behov. Trekkfasilitetene er tatt opp med et bank-syndikat hvor alle deltagere har rating A- eller bedre (se tabellen over), noe som også begrenser motpartsrisiko.

Konsernet måler kapitalutnyttelsen ved å anvende gjeldsgradratio som er netto rentebærende gjeld dividert med egenkapital. Netto rentebærende gjeld består av rentebærende kortsiktig og langsiktig gjeld fratrukket likvide midler i form av kontanter, bankbeholdninger og kortsiktige

plasseringer. I tillegg brukes netto rentebærende gjeld dividert på EBITDA for å måle om driftsinntektene er tilstrekkelig for å betjene Konsernets eksterne gjeld. Målsetning er at netto rentebærende gjeld ikke skal overstige 3,5 ganger EBITDA.

Det var ingen endringer til selskapets målsetninger, prinsipper eller prosesser knyttet til kapitalstyring i løpet av 2006, 2007 og 2008.

POSTEN NORGE AS			KONSERN		
2006	2007	2008	2008	2007	2006
3 245	3 266	5 455	Rentebærende gjeld	4 763	3 194
1 838	1 084	993	Rentebærende likvide midler	1 837	1 647
1 407	2 182	4 462	Netto gjeld	2 926	1 547
					388
5 335	5 617	4 632	Sum egenkapital	5 160	5 785
					5 566
0,3	0,4	1,0	Gjeldsgrad	0,6	0,3
38,3 %	39,9 %	29,1 %	Egenkapital andel	26,4 %	33,2
					0,1
1 304	863	618	EBITDA	1 589	1 649
1,1	2,5	7,2	Netto gjeld / EBITDA	1,8	0,9
					0,2

Låneklausuler (debt covenants). Posten har låneklausuler (covenants). Selskapets største lånefasilitet inneholder en klausul om at investeringer ikke skal øke konsernets netto rentebærende gjeld til mer enn 3,5 ganger EBITDA, hvor EBITDA måles for en periode på siste 12 måneder pr balansedagen i hvert kvartal. Per 31.12.2008 var dette 1,8 av EBITDA (0,9 per 31.12.2007 og 0,2 per 31.12.2006).

Tre låneavtaler inneholder også en covenant om minimum 25% egenkapitalandel. Per 31.12.2008 var egenkapitalandelen 26,4% (33,2% per 31.12.2007 og 35,2% per 31.12.2006).

I tillegg gjelder følgende covenants for de fleste låneavtaler:

- Change of control covenant: 51% statlig eierskap.
- Forbud mot å pantsette aktiva (negative pledge).
- Cross default, mislighold i en avtale medfører at alle avtaler anses misligholdt (cross default).

I avtalene med Nordiska Investeringsbanken ligger det også inne begrensninger med hensyn på inngåelse av nye finansielle leasingtransaksjoner.

Brudd på covenants innebærer krav om innfrielse av all rentebærende gjeld, eventuelt reforhandling av låneavtaler.

Det foreligger ingen klausuler om årlig regulering på nivåene av debt covenants i låneavtalene. Nivået på de finansielle nøkkeltall i covenants følges nøye opp og rapporteres til ledelsen regelmessig.

Covenanten som gir en grense på netto rentebærende gjeld i forhold til EBITDA på maksimum 3,5 vil være risikoutsatt ved en betydelig reduksjon i driftsresultatet i forhold til de investeringer som er planlagt. Denne covenanten følges opp løpende i forhold til tiltak som er iverksatt og effekten av konjunkturedgangen på driftsresultatet.

En annen covenant som vil være risiko-utsatt i forhold til gjeldende lånebetingelser

er kravet om en minimumsandel på 25% egenkapital. Egenkapitalandelen kan påvirkes negativt av blant annet nedskrivning av goodwill eller andre eiendeler i balansen.

Selskapet følger særskilt opp disse covenantene og vil fortløpende gjennomføre/vurdere blant annet følgende tiltak:

- Salg av eiendeler/frigjøring av kapital.
- Begrense investeringer.
- Resultatforbedring gjennom det løpende programmet Spinnaker som skal redusere kostnader og øke inntekter, i tillegg til driftstilpasninger og strukturelle tiltak.
- Dialog med Samferdselsdepartementet vedrørende nødvendigheten av at Posten får kompensasjon for pålagte ulønnsomme tjenester, i henhold til konsesjonen (statlig kjøp).
- Vurder behovet for tilførsel av egenkapital.

NOTE 25 VIRKELIG VERDI FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi av finansielle eiendeler klassifisert som «tilgjengelig for salg» er fastsatt som børskursen på balansedagen dersom disse er noterte. For unoterte eiendeler er virkelig verdi vurdert til å ikke avvike vesentlig fra historisk kost.

Virkelig verdi av valuta terminkontrakter er fastsatt ved å benytte terminkursen på balansedagen. Virkelig verdi av valuta-swapper er beregnet ved å ta nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. For alle derivater er virkelig verdi bekreftet av den finansinstitusjon som selskapet har inngått avtalene med.

Følgende av selskapets finansielle instrumenter har en virkelig verdi tilnærmet lik bokført verdi: Kontanter og kontantekvivalenter, kundefordringer, andre kortsiktige

fordringer, andre rentebærende langsiktige fordringer, kassekreditt, deler av langsiktige gjeld, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld.

Balanseført verdi av kontanter, kontantekvivalenter og kassekreditt er tilnærmet lik virkelig verdi på grunn av at disse instrumentene har kort forfalltid. Tilsvarende er bokført verdi av kundefordringer og leverandørgjeld tilnærmet lik virkelig verdi da de inngås til markedsmessige betingelser.

Virkelig verdi på langsiktig gjeld er beregnet ved bruk av noterte markedspriser eller ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko.

For finansielle eiendeler og gjeld regnskapsført til amortisert kost, er virkelig verdi

tilnærmet lik amortisert kost når det er beregnet som nåverdi av estimerte kontantstrømmer diskontert med den rente som gjelder for tilsvarende gjeld og eiendeler på balansedagen.

Ingen finansielle eiendeler har blitt reklassifisert på en slik måte at verdsettelsesmetode har blitt endret fra amortisert kost til virkelig verdi eller motsatt.

Virkelig verdi av derivater utpekt som sikringsinstrumenter er regnskapsført som andre kortsiktige fordringer/annen kortsiktig gjeld eller andre langsiktige fordringer/annen langsiktig gjeld avhengig av forfallstidspunktet til det tilhørende sikringsobjektet.

NOTE 26 VALUTAKURSER

	Valutakurs 01.01.2008	Gjennomsnittlig valutakurs 2008	Valutakurs 31.12.2008
Svenske kroner	0,8455	0,8549	0,9042
Danske kroner	1,0675	1,1029	1,3238
Euro	7,9610	8,2226	9,8650
Slovakiske Koruna	0,2369	0,2636	0,3274

NOTE 27 GARANTIANSVAR/PANTSTILLELSER

Posten Norge AS og selskapets datterselskaper har gitt forskjellige former for garantier, herunder kontraktsgarantier, lånegarantier og andre betalingsgarantier. Garantier (ikke balanseført per 31.12):

POSTEN NORGE AS			KONSERN		
2006	2007	2008	2008	2007	2006
121	715	499	548	756	783
256	205	255	268	217	274
			1	1	97
377	920	754	817	974	1 154

Reduksjonen i garantier for konsernselskapers gjeld skyldes i hovedsak at garantier gitt i forbindelse med datterselskapet Posten Eiendom Røbsrud AS sin oppføring av ny Østlandsterminal har gått ned som følge av

at prosjektet nærmer seg ferdigstilling.

Enkelte av Posten sine låneavtaler inneholder negativ pantsettelsesklausul og pålegger konsernet å overholde definerte nivåer

på finansielle nøkkeltall. Konsernet var ved utgangen av året innenfor disse nivåene. Se note 24 Finansiell risiko. Datterselskaper i konsernet stilte eiendeler med totalt bokført verdi på 38 mill. kroner som pant.

NOTE 28 LEIEFORHOLD**1. Leietaker****1.1. Finansielle leieavtaler**

POSTEN NORGE AS			KONSERN		
2006	2007	2008	2008	2007	2006
68	68	68	Bygninger	153	153
			Maskiner, utstyr og transportmidler	130	73
68	68	68	Brutto balanseført verdi	283	226
63 (38)	32	34	Akkumulerte avskrivninger 01.01	105	78
7	2	2	Avgang avskrivninger	39	27
36	34	32	Netto balanseført verdi	139	118
27	23	19	Forpliktelse bygg	66	71
			Forpliktelse maskiner, utstyr og transportmidler	148	84
Oversikt over fremtidige minimumsleie:					
	5	Innen 1 år	47		
	24	1 til 5 år	133		
		Etter 5 år	31		
	29	Fremtidig minimumsleie	211		
	7,7 %	Rente	5,1 %		
	15	Nåverdi av fremtidig minimumsleie	158		
	11	Hvorav:			
		- langsiktig gjeld	123		
	4	- kortsiktig gjeld	35		

Eiendommer er klassifisert som bygninger og annen fast eiendom, mens tilhørende forpliktelser er klassifisert som rentebærende gjeld. Første års avdrag er reklassifisert til rentebærende kortsiktig gjeld. Se note 21.

sjonen som leies i løpet av avtaleperioden. Leieavtalen for Skien Postterminal utløper i juni 2013. Posten har i leietiden rett til å kjøpe bygget, eller å forlenge leietiden ved avtalens utløp.

ErgoGroup har en finansiell leieavtale for Fjellhallen på Gjøvik. Selskapet har rett til å overta bygningen når som helst til pålydende av restgjelden, eventuelt vederlagsfritt i år 2023.

ErgoGroup har også leasingavtaler for datautstyr. Den lengste leasingavtalen strekker seg til 30.06.2009. Selskapet har rett til å kjøpe utstyret til en pris tilsvarende 1 måneds leie ved leieperiodens utløp.

De øvrige finansielle leieavtaler i konsernet tilhører Bring Logistics, Bring Logistics Nettlast og CombiTrans og omfatter transportmidler. Den lengste leasingavtalen strekker seg til 29.08.2013.

NOTE 28 LEIEFORHOLD (fortsetter)**1.2. Operasjonelle leieavtaler**

POSTEN NORGE AS			KONSERN		
2006	2007	2008	2008	2007	2006
133	172	230	368	271	162
595	569	735	1 216	1 011	914
			60	62	29
17	13	25	89	69	106
(7)	(14)	(17)	(73)	(60)	(55)
738	740	973	1 660	1 353	1 156
Fremtidig minimumsleie knyttet til ikke kansellerbare leieavtaler forfaller som følger:					
		631	Innen 1 år	1 190	
		1 209	1 til 5 år	2 819	
		629	Etter 5 år	2 368	
		2 469	Sum	6 377	

Posten Norge AS har inngått omlag 1 400 leieavtaler for ulike typer eiendom, blant annet kontor- og omdelingslokaler, terminaler, postkontor, parkeringsanlegg mv. Avtalene utløper i perioden 2009-2029. Posten har i de fleste avtalene rett til å forlenge leieperioden ved avtalenes utløp.

De vesentligste leieavtalene gjelder Posthuset Biskop Gunneriusgate 14A og Brevsenteret Biskop Gunneriusgate 14B.

Leieperioden for Posthuset Biskop Gunneriusgata 14 A er på 15 år fra 01.03.2003 med konkrete forlengelses-klausuler. Kostnader knyttet til fellesarealer og energikostnader er variable og fordeles etter en nøkkel basert på areal som leies. Leien indeksreguleres (100%) årlig.

Leieperioden for Brevsenteret Biskop Gunneriusgate 14B løper fra 01.01.2006 til 31.03.2010 og er fastsatt ut fra en antatt innflytting i ny postterminal på Røbsrud i 1. kvartal 2010. Leietaker har ensidig rett til oppsigelse og forlengelse av leieforholdet. Leietaker leier Brevsenteret Oslo på «bare house» basis og besørger selv drift av bygget og dekker alle kostnader knyttet til driften. Leien indeksreguleres (100%) årlig.

Stavanger postterminal og Trondheim postterminal ble overført til eiendomsselskapet Posten Eiendom Storbyer AS per 01.01.2008 med regnskapsmessige og skattemessige kontinuitet. Det er inngått operasjonell

leieavtale for disse eiendommen mellom Posten Norge AS og Posten Eiendom Storbyer AS. Leieperioden for begge terminalene er 5 år med mulighet for forlengelse på 3 år. Leieforholdene kan ikke sies opp i leieperioden. Leietaker besørger selv drift av bygget og dekker alle kostnader knyttet til driften. Leien indeksreguleres (100%) årlig.

Postens godssenter, Postens verksteder og Transportsenter Oslo ble overført til eiendomsselskapet Posten Eiendom Alnabru AS per 01.01.2008 med regnskapsmessig og skattemessig kontinuitet. Det er inngått operasjonelle leieavtaler for disse eiendommene mellom Posten Norge AS og Posten Eiendom Alnabru AS. Leieperioden for Postens godssenter er 5 år med mulighet for forlengelse på 3 år. Leieforholdet kan ikke sies opp i leieperioden. Leieperioden for Postens verksteder og Transportsenter Oslo er 3 år med mulighet for forlengelse på 3 år. Leieforholdene kan ikke sies opp i leieperioden.

I juni 2007 ble det inngått en leieavtale med Bergerterminalen AS med overtagelse senest 01.01.2010. Avtalen løper i 20 år fra overtagelse.

Det ble i juni 2004 videreført en avtale med LeasePlan Norge AS om leie og drifting av alle typer biler. Avtalen var gyldig frem til 26.06.2008 for inngåelse av nye enkeltkontrakter, men ble utvidet 1 år til 26.06.2009. Kontrakten for hver enkelt bil vil normalt være av 2 til 5 års varighet. Posten har

ingen rett eller plikt til forlenget leie eller kjøp ved avtalenes utløp. Antall leasede biler ved utgangen av 2008 var 5 283.

Det er avsatt 9 mill. kroner for fristilte lokaler som er ført under restruktureringskostnader. Se note 5.

Av de øvrige operasjonelle leieavtaler i konsernet gjelder de vesentligste avtalene leie av lokaler til Bring Frigoscandia, ErgoGroup og Bring Logistics. Den lengste leasingavtalen strekker seg til 31.12.2024.

2. Utleier

Konsernet har enkelte operasjonelle leieavtaler knyttet til utleie av deler av bygg. Årets leieinntekt i konsernet knyttet til utleide egne bygg er totalt 28 mill. kroner.

NOTE 29 KJØPSFORPLIKTELSER

Morselskapet og konsernet har følgende vesentlige forpliktelser som følge av kontrakter vedrørende kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler:

POSTEN NORGE AS			KONSERN		
2006	2007	2008	2008	2007	2006
80	74	167	2009	529	84
	57	193	2010	200	7
			2011	4	4
80	131	360	Sum kjøpsforpliktelser	733	95

Posten Norges kjøpsforpliktelser er i hovedsak knyttet til inngåtte avtaler for kjøp av sorteringsmaskiner og IT-utstyr i forbindelse med etableringen av Postens nye struktur for sorteringsprosesser av brev og pakker, samt avtale vedrørende ny styringsmodell og datasenter. Av de inn-

gåtte kontrakter og vareordrer er 148 mill. kroner eksponert i euro, som i sin helhet er sikret med valutaterminer.

Av konsernets vesentlige kjøpsforpliktelser var 332 mill. kroner knyttet til inngåtte kontrakter ved oppføring av ny brev- og

pakketerminal for Østlandet lokalisert på Røbsrud i Lørenskog. 15 mill. kroner gjaldt kjøp av tjenester vedrørende levering av elektronisk signatur og 25 mill. kroner gjaldt levering av trailere i 2009.

NOTE 30 ENDRINGER I KONSERNETS STRUKTUR**Oppkjøp/fusjoner**

Oppkjøp i 2008 omfatter følgende selskaper. Oversikten omfatter ikke stiftelser, kapitalutvidelser eller annen finansiering fra Posten Norge.

Selskap	Anskaffelsesdato	Eierandel	Virksomhet	Resultat før skatt i 2008
Cetei AB	01.08.2008	100 %	Transport	11
Pan Nordic Logistics AB (rest 50%)	18.09.2008	100 %	Transport	28
Emdal Transport og Spedisjon AS	01.06.2008	100 %	Transport	2
Bring Logistics UK Ltd	01.11.2008	100 %	Transport	
Lähettyryhmä OY	16.08.2008	100 %	Budvirksomhet	
DTS Solutions AB	01.01.2008	100 %	IT	3
Lindorff AB	01.10.2008	100 %	IT	
CDG Sandberg (solgt i september)	01.01.2008	100 %	Dialogtjenester	(7)
Sum				36

NOTE 30 ENDRINGER I KONSERNETS STRUKTUR (fortsetter)**Oversikt over allokering av anskaffelseskostnad ved oppkjøp i løpet av året**

Samlet virkelig verdi av identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingete forpliktelser for de oppkjøpte selskaper er som følger:

	Logistikk	IT	Konsernet
IT-utvikling	3		3
Andre immaterielle eiendeler	6	1	7
Utsatt skattefordel	17		18
Goodwill	1		1
IE under utvikling	1		1
Immaterielle eiendeler	28	1	29
Varige driftsmidler	87	1	88
Aksjeinvesteringer	1		1
Andre langsiktige fordringer	1		1
Sum finansielle anleggsmidler	3		3
Sum anleggsmidler	117	2	120
Varebeholdning	2	1	2
Kortsiktige fordringer, rentefrie	236	11	248
Likvide midler	162	5	168
Sum omløpsmidler	400	17	417
Sum eiendeler	518	20	537
Utsatt skatt	2	2	4
Netto pensjonsforpliktelser	43		43
Sum avsetning for forpliktelser	45	2	47
Rentebærende kort og lang gjeld	39		39
Leverandørgjeld	149		149
Påløpte kostnader	62		62
Betalbar skatt	4		4
Skyldig offentlig avgifter	11		11
Annen kortsiktig gjeld, rentefri	78	12	89
Sum rentefri gjeld	304	12	315
Sum gjeld	388	14	401
Netto identifiserbare eiendeler	130	6	136
Goodwill ved oppkjøpet	267	24	291
Inntektsført negativ goodwill	(28)		(28)
Negativ goodwill avregnet mot tap ved salg	(4)		(4)
Total kjøpspris	365	30	395
Kontanter betalt	317	27	344
Avsatt pr 31.12.2008	63	3	65
Annet	(14)		(14)
Total kjøpspris	365	30	395
Kontanter betalt	(317)	(27)	(344)
Kontanter mottatt ved oppkjøpet	162	5	168
Netto kontanter ut ved oppkjøp	(155)	(22)	(176)
Omregnet til NOK med transaksjonsdagens kurs			

NOTE 30 ENDRINGER I KONSERNETS STRUKTUR (fortsetter)**Oversikt over salg og gevinst/tap i løpet av året:**

	Post	Logistikk	Konsernet
Immaterielle eiendeler	2		2
Utsatt skattefordel	7	1	8
Varige driftsmidler	9	10	19
Finansielle anleggsmidler	1		1
Sum anleggsmidler	19	11	30
Kortsiktige fordringer, rentefrie	24	8	32
Varebeholdning	1		1
Likvide midler	9		9
Sum omløpsmidler	34	8	41
Sum eiendeler	53	19	71
Pensjonsforpliktelser	10		11
Rentebærende korts og langs gjeld		8	9
Leverandørgjeld		1	1
Skyldig offentlig avgifter		1	1
Annen kortsiktig gjeld, rentefri	41	8	49
Sum rentefri kortsiktig gjeld	41	10	51
Sum gjeld	51	19	70
Netto identifiserbare eiendeler	2		2
Gevinst / (tap) ved salg			
Total salgspris	2		2
Kontanter mottatt	2		2
Total salgspris	2		2
Kontanter mottatt	2		2
Kontanter avgitt ved salget	(9)		(9)
Netto kontanter inn ved salg	(7)		(7)

Oppkjøp i 2008

Ved kjøp av virksomhet regnskapsføres de identifiserbare eiendeler og gjeldsposter til virkelig verdi på transaksjonsdatoen. Fremkommer ytterligere informasjon om postenes virkelige verdi i en periode på 12 måneder etter transaksjonsdatoen justeres dette. Merverdi ved kjøp som ikke kan allokere til identifiserbare eiendeler klassifiseres som goodwill i balansen. Konsernets oppkjøp medførte i 2008 en samlet balanseført goodwill på 291 mill. kroner (1 575 mill. kroner i 2007 og 1 422 mill. kroner i 2006). Se note 9 vedrørende vurdering av balanseført verdi på goodwill.

Enkelte immaterielle eiendeler som medarbeidernes kompetanse (know-how), forventede synergieffekter og ikke-kontraksrelaterte kunderelasjoner, som innebærer en oppkjøpskostnad, men som ikke er separabel og/eller virkelig verdi ikke kan måles pålitelig, regnskapsføres som goodwill.

Logistikk

Konsernet ervervet gjennom kjøpet av Cetei AB det svenske logistikk-konsernet Combi-Trans i august 2008. Se nærmere omtale i note 12. Merverdien på 219 mill. kroner er etter en endelig merverdianalyse balanseført som goodwill. Det er knyttet en avtale om tilleggsvederlag for aksjene relatert til oppnådd resultat før skatt for 2008 og 2009. Justering av kostpris på tilsammen 58,5 mill. kroner per 31.12.2008 er gjort på grunnlag av faktiske resultater i 2008 og budsjett for 2009.

I september 2008 ble resterende 50% av aksjene i den felles kontrollerte virksomheten Pan Nordic Logistics AB (PNL) kjøpt fra Post Danmark for omlag 29 mill. kroner. Se nærmere omtale i note 12. Kjøpet hadde regnskapsmessig virkning fra 01.09.2008, og ble frem til denne dato konsolidert inn etter bruttometoden. Mindreverdien fra kjøpet på 29 mill. kroner er inntektsført i 2008 som

negativ goodwill etter en endelig analyse av selskapets eiendeler og forpliktelser. Som en del av kjøpet ble kundekontrakter overført til Post Danmark for tilsammen 28 mill. kroner, og 50% av beløpet ble nettet mot merverdien i balansen ved kjøpet.

Bring Logistics AS kjøpte i juni 100% av aksjene i Emdal Transport og Spedisjon AS for 59 mill. kroner. Selskapet er spesialister på transport av møbler i Norge med forankring på Sunnmøre. Oppkjøpet vil styrke Bring Logistics posisjon i dette geografiske markedet. Selskapet hadde i 2007 en omsetning på 87 mill. kroner. Etter endelig merverdianalyse er merverdien på totalt 41 mill. kroner fordelt med 3 mill. kroner på bilparken og 38 mill. kroner på goodwill.

I november kjøpte Bring Logistics det britiske logistikselskapet Bring Logistics UK Ltd for 25 mill. kroner. Selskapet driver med grenseoverskridende transport hovedsaklig

NOTE 30 ENDRINGER I KONSERNETS STRUKTUR (fortsetter)

✧ mellom UK og Norden. Hovedgrunnen for kjøpet var beskyttelse av egen eksisterende trafikk og agentstruktur. Rundt 45% av Bring Logistics volum mellom Norge/Danmark og UK kontrolleres av Bring Logistics UK Ltd. Selskapet hadde 65 ansatte og en omsetning på 21,1 mill. britiske pund i 2007. Etter en foreløpig merverdianalyse er hele merverdien på 4 mill. kroner balanseført som goodwill.

Bring Express kjøpte i august 100% av aksjene i det finske budselskapet Lähet-tiryhmä OY for 8 mill. kroner. Selskapet hadde 6 ansatte og en omsetning på 1,3 mill. EUR i 2007.

IT

ErgoGroups svenske datterselskap, SYSTEAM AB, kjøpte i januar 100% av aksjene i DTS Solutions AB for 28 mill. kroner for å etablere et kompletterende tilbud av tjenester som gir dominans innen prioriterte områder (Borås). Selskapet har fokus på forretningsystem, systemutvikling og IT-infrastruktur og hadde en omsetning i 2008 på rundt 44 mill. norske kroner og 35

ansatte. Merverdien på 22,3 mill. kroner er knyttet til kunderelasjoner og medarbeidernes kompetanse, og er som følge av IFRS' kriterier for identifisering av merverdier balanseført som goodwill. Det er knyttet en avtale om tilleggsvederlag til kjøpet og i denne forbindelse er det avsatt rundt 2 mill. kroner.

Lindorff AB ble kjøpt i oktober for 2 mill. svenske kroner og hadde 4 ansatte. Det er avsatt i underkant av 1 mill. kroner knyttet til en avtale om tilleggsvederlag. Foreløpig er hele merverdien på 1,2 mill. kroner balanseført som goodwill.

Salg i 2008

Bring Logistics Solutions solgte i februar datterselskapet Grenland Transport & Industriservice til en salgssum omlag tilsvarende balanseført egenkapital og dermed ingen effekt for konsernets resultat.

Andre endringer i konsernets struktur i 2008

I januar kjøpte konsernet alle aksjene i CDG Sandberg og Selektiv AS. Drift og innmat i CDG Sandberg AS ble senere overført til

Bring Dialogue Norway. Deretter ble aksjene i både CDG Sandberg AS og Selektiv AS solgt med et tap på 3,2 mill. kroner.

Aksjene i Bring Frigoscandia Norge AS ble med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2008 overført fra Bring Logistics til Posten Norge AS til en virkelig verdi på 250 mill. kroner.

For å forenkle forretningsstrukturen er Gardermoen Distribusjonsservice AS fusjonert inn i Bring Express Norge AS med virkning fra 01.01.2008.

Som i 2007 fortsetter Bring Logistics sitt arbeid med å forenkle kundekommunikasjon og selskapsstrukturen og Blomquist Transport og Spedisjon AS er fusjonert inn i Bring Logistics AS med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2008.

ErgoGroup forenkler også forretningsstrukturen og selskapene Buypass AS og Mondex Norge AS er fusjonert i 2008. Videre er ErgoGroup AB og Transware Holding AB solgt fra ErgoGroup AS til datterselskapet SYSTEAM AB i mai 2008.

Proforma tall i forbindelse med oppkjøpt virksomhet – per segment (ureviderte tall):

Tabellen under viser driftsinntekter og netto resultat før skatt slik de ville ha vært om selskaper kjøpt gjennom året hadde vært kjøpt ved begynnelsen av perioden.

	Post	Logistikk	IT	Annet 1)	Konsernet
Driftsinntekter 2008	13 107	13 409	5 689	(3 542)	28 663
Proforma driftsinntekter 2008	13 107	14 298	5 704	(3 542)	29 567
Netto resultat før skatt 2008	(134)	671	247	(679)	105
Proforma effekt netto resultat før skatt 2008	(134)	685	247	(679)	119

1) «Annet» er ikke-allokerte kostnader relatert til eierfunksjon og samt eliminerings mellom segmentene.

Oppkjøp mv etter balansedagen (ureviderte tall):

I september 2008 signerte ErgoGroup en avtale om kjøp av ytterligere 25% av aksjene i det indiske it-selskapet ION Solutions for rundt 6 mill. kroner, noe som ga en total

eierandel på 35%. ErgoGroup har i januar 2009 kjøpt ytterligere 16% av selskapet og har nå en eierandel på 51%. Selskapet konsolideres inn i konsernregnskapet fra og med januar 2009. Avtalen er et viktig skritt for ErgoGroup i retning av en mer offensiv

satsning innenfor offshoring. Selskapet har 65 ansatte med kjernekompetanse på applikasjonsdrift, applikasjonsforvaltning og programvareutvikling.

NOTE 31 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Konsernet har foretatt flere forskjellige transaksjoner med nærstående parter. Alle transaksjoner er foretatt som del av den ordinære virksomheten og til armlengdes priser. De vesentligste transaksjonene som er foretatt er som følger:

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
729	845	947	Kjøp av varer og tjenester fra Datterselskap Tilknyttede selskaper	47	30	196
76	1		Andre	71	158	235
324	373	540	Salg av varer og tjenester til Datterselskap Tilknyttede selskaper	36	7	13
832	824	2	Andre 1)	12	961	898
62	24	85	Leie av eiendom fra Datterselskap Tilknyttede selskaper	4	2	2
	5	5	Leie av eiendom til Datterselskap			

1) Nedgangen i salg til andre har sammenheng med selskapet Atento der DnB var deleier. Dette selskapet ble solgt i januar 2008 og DnB ble ikke lenger nærstående part til konsernet.

Balansen inkluderer følgende beløp som følge av transaksjoner med nærstående parter:

POSTEN NORGE AS				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
95	34	96	Kundefordringer	6	58	54
3 066	3 581	4 869	Øvrige fordringer	1	1	288
113	76	150	Leverandørgjeld	8	8	46
1 257	506	1 077	Øvrig gjeld			
1 791	3 032	3 738	Netto	(1)	51	296
			Lån til nærstående parter:			
			Balansen per 01.01	3	3	3
			Nedbetalinger i løpet av året	(3)		
			Balansen per 31.12		3	3

Godtgjørelse til styret og ledelsen

For godtgjørelse til styret og ledelsen se note 2.

Lån til ansatte

For lån til ansatte se note 14 og 16.

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTE 32
ANDRE FORHOLD

VESENTLIGE TRANSAKSJONER

Overføring og salg av eiendommer

Per 01.01.2008 ble eiendommene Stavanger postterminal og Trondheim postterminal overført til Posten Eiendom Storbyer AS med regnskapsmessig og skattemessig kontinuitet. Tilsvarende ble eiendommene Postens godssenter, Postens verksteder og Transportsenter Oslo overført til Posten Eiendom Alnabru AS. Alle eiendommene har leiekontrakt på mellom 3-5 års varighet og det er mulighet for forlengelse i leieperioden.

I løpet av 2008 ble terminalene i Fauske, Finnsnes, Haugesund, Mosjøen og Ålesund solgt for til sammen 80 mill. kroner, noe som ga en netto gevinst på 7 mill. kroner. I mars 2007 solgte Posten selskapet Posten Eiendom BG 14B AS til KLP Eiendom AS for 759 mill. kroner.

NOTER

NOTER

Merkevareprosjektet

I september lanserte Posten en ny, sam-lende merkevare med navnet Bring, for den nordiske post- og logistikkvirksomheten. Samtidig ble Postens logo fornyet for å vise at Posten og Bring tilhører samme konsern. Målet er å fremstå klart og tydelig, og vise helheten i konsernets virksomhet. Postens lansering av den nye merkevaren og endring av logo har kostet 221 mill. kroner i 2008.

NOTER

NOTER

Effektiviseringsprogrammet Spinnaker

I forbindelse med konsernets effektivise-ringsprogram Spinnaker ble det iverksatt nedbemanning av ca 370 stillinger i admi-nistrasjonen som medførte en avsetning i 2008 på 190 mill. kroner. Nedbemanningen vil foregå i 2009 og 2010, og innebærer samtidig nye og mer effektive arbeids-rutiner samt reduksjon i overlappende stillinger.

NOTER

NOTER

Ny Østlandsterminal på Robsrud

I mars 2007 var alle formaliteter for byggin-gen av den nye terminalen i orden. Fram-driften i byggeprosjektet går som planlagt med overtakelse av bygget 01.12.2009.

Vesentlige inn- og utbetalinger til/fra eier

Generalforsamlingen besluttet i 2007 en utdeling av selskapets midler til staten på 80 mill. kroner. Utdelingen ble gjen-nomført ved at selskapets fordring på staten knyttet til AFP på 330 mill. kroner i forbindelse med sluttoppgjøret med Statens Pensjonskasse ble redusert med utdelingsbeløpet.

NOTER

NOTER

NOTER

I desember 2006 mottok Posten et foreløpig sluttoppgjør for utgang av pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse på 1 150 mill. kroner. Endelig sluttoppgjør på 1 443 mill. kroner inklusive renter på 56 mill. kroner ble besluttet av Fornyings- og Administrasjonsdepartementet i 2007. Restoppgjøret på 293 mill. kroner ble mot-tatt 30.11.2007. Endelig sluttoppgjør med-førte en netto justering av egenkapitalen med 53 mill. kroner før skatt i 2007.

NOTER

REGULATORISKE FORHOLD

Postens konsesjon

Samferdselsdepartementet har i henhold til postloven §4 tildelt Posten Norge AS kon-sesjon for å tilby leveringspliktige tjenester innenfor enerettsområdet. Konsesjonen gir Posten enerett til å formidle lukket og adressert brevpost innenfor en bestemt vekt- og prisavgrensing. Avgrensningen er fra 01.01.2006 50 gram og 2,5 ganger grunntaksten for innenriks prioritert brev. Eneretten omfatter ikke sendinger til utlandet. Konsesjonen innebærer samtidig at Posten skal ivareta samfunnsplågte oppgaver i form av krav til tjenestetilbudet, samt krav om kostnadsbaserte priser og geografisk enhetsporto innenfor eneretten.

NOTER

De samfunnsplågte oppgavene omfatter:

- Krav til produkttilbud (leveringspliktige posttjenester og grunnleggende banktjenester).
- Krav til tilgjengelighet til de leveringspliktige tjenestene.
- Krav til fremsendingstid.
- Krav til kostndsbaserte priser og geografisk enehetsporto innenfor eneretten.

Postens merkostnader knyttet til de sam-funnsplågte oppgavene er i konsesjonens punkt 4.2 forutsatt dekket av monopol-overskudd fra enerettsområdet og statlig kjøp bevilget over statsbudsjettet. I 2006, 2007 og 2008 ble det ikke bevilget midler til statlig kjøp. Postens beregnede behov i 2008 var på 270 mill. kroner.

I forbindelse med at Samferdselsdepar-tementet tildelte Posten ny konsesjon gjeldende fra 01.01.2007 til 31.12.2010, ble det bl.a. gjort følgende endringer:

- Maksimalprisordning på leveringspliktige tjenester (eksklusive massebrev).
- Krav til at Posten skal tilstrebe universell utforming for å sikre god tilgjengelighet

NOTER

NOTER

NOTER

for funksjonshemmede til leverings-pliktige tjenester.

- Eksisterende retningslinjer for plassering av utleveringspostkasse ble tatt inn i konsesjonen.
- Krav om at Posten skal følge prinsippene i mållova så langt som mulig i informa-sjonen om leveringspliktige tjenester.

I henhold til konsesjonen skal Posten dokumentere at det ikke foregår ulovlig krysssubsidiering mellom enerettsområdet og konkurranseutsatte tjenester. Denne dokumentasjonen legges fram for Post- og teletilsynet i form av et særskilt produkt-regnskap. Revisor foretar årlig kontroll-handlinger av regnskapet i samsvar med konsesjonen. Produktregnskapet for 2008 vil foreligge senest tre måneder etter at finansregnskapet for 2008 er godkjent.

NOTER

EU's postdirektiv

Eus postdirektiv fastsetter bl.a. visse minstekrav til leveringspliktige tjenester, prinsipper om kostnadsbaserte priser og statlig kompensasjon for merkostnader knyttet til leveringspliktige tjenester, samt avgrensninger av de nasjonale postselska-penes eneretter.

NOTER

EU-kommisjonen la den 18.10.2006 frem forslag til nytt EU-direktiv for posttjenes-ter. Forslaget ville innebære avvikling av de nasjonale postselskapenes eneretter (full liberalisering) senest 01.01.2009 i hele EU-/EØS-området .

NOTER

EUs Ministerråd vedtok 08.11.2007 et kom-promiss som innebærer full liberalisering av EU-/EØS-området innen 01.01.2011, men med unntaksmulighet frem til 01.01.2013 for EUs nye medlemsland i Øst-Europa og enkelte land med spesielle forhold.

NOTER

I 2008 sluttet EU-Parlamentet seg til kom-promisset fra Ministerrådet av 08.11.2007, og det nye direktivet ble dermed vedtatt.

NOTER

Statens eierskap

I Eiermeldingen om Posten (St.meld. nr. 12 (2007-2008), lagt frem 01.02.2008) konkluderte Samferdselsdepartementet med at Postens lov- og konsesjonspålagte plikt til å tilby grunnleggende banktjenester ikke bør endres eller avvikles. Videre ble det gitt tilslutning til å konvertere ytterligere 124 egendrevne postkontor til Post i Butikk innen 2010. Per 31.12.2008 hadde Posten lagt om 35 av de 124 postkontorene til

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

Postkontornettet

Posten Norge AS har også gjennom 2008 videreført de sentrale rammeavtalene med Norgesgruppen ASA, ICA Norge AS, Coop NKL BA og Rema 1000, om levering av butikkinfrastruktur og drift av enheter i Post i Butikk-konseptet. I tillegg har Posten avtale med en del uavhengige og frittstående kjøpmenn om lokal drift av Post i Butikk. Ved utgangen av 2008 var det i postkontornettet; 268 Postkontor, 1187 Post i Butikk og 24 Bedriftssenter.

NOTER

NOTER

Bank- og betalingstjenester

I forbindelse med omdanningen av Pos-ten Norge BA til aksjeselskap i 2002 ble det vedtatt egen lov om tilbud av grunn-leggende banktjenester gjennom Posten Norge AS' ekspedisjonsnett. Loven innebærer at Posten gjennom avtale med finansinstitusjon skal tilby grunnleggende banktjenester i hele sitt ekspedisjonsnett (Postkontor, Post i Butikk og landpostruter).

NOTER

Postens plikt oppfylles gjennom en agent-avtale med DnB NOR, hvor banken skal tilby

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

grunnleggende banktjenester gjennom Postens ekspedisjonsnett. I tillegg omhand-ler avtalen salg og rådgivning for Postban-kens spare- og låneprodukter, samt bidrag til utvikling av relaterte systemløsinger med mer i postkontornettet.

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

med avtaler med dagligvarekjeder m.v. om etablering av Post i Butikk («PiB»). På bak-grunn av varselet fra ESA har Posten også mottatt et brev der det tyske logistikk-selskapet Schencker opplyser om at de vil kunne fremme et erstatningskrav på 460 mill. kroner mot Posten. Posten fastholder at det ikke er grunnlag for en bot og vil anføre dette gjennom den igangsatte saks-behandling overfor ESA, og dermed at det heller ikke er grunnlag for erstatningskrav.

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

NOTER

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Christian Frederiks pl. 6, NO-0154 Oslo
Oslo Akturn, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo
Foretaksregisteret, NO 976 399 367 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 24 01
www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til generalforsamlingen i
Posten Norge AS

Revisjonsberetning for 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Posten Norge AS for regnskapsåret 2008, som viser et underskudd på kr 281 millioner for morselskapet og et underskudd på kr 28 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteropplysninger. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelsen av årsregnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og konsernsjef. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

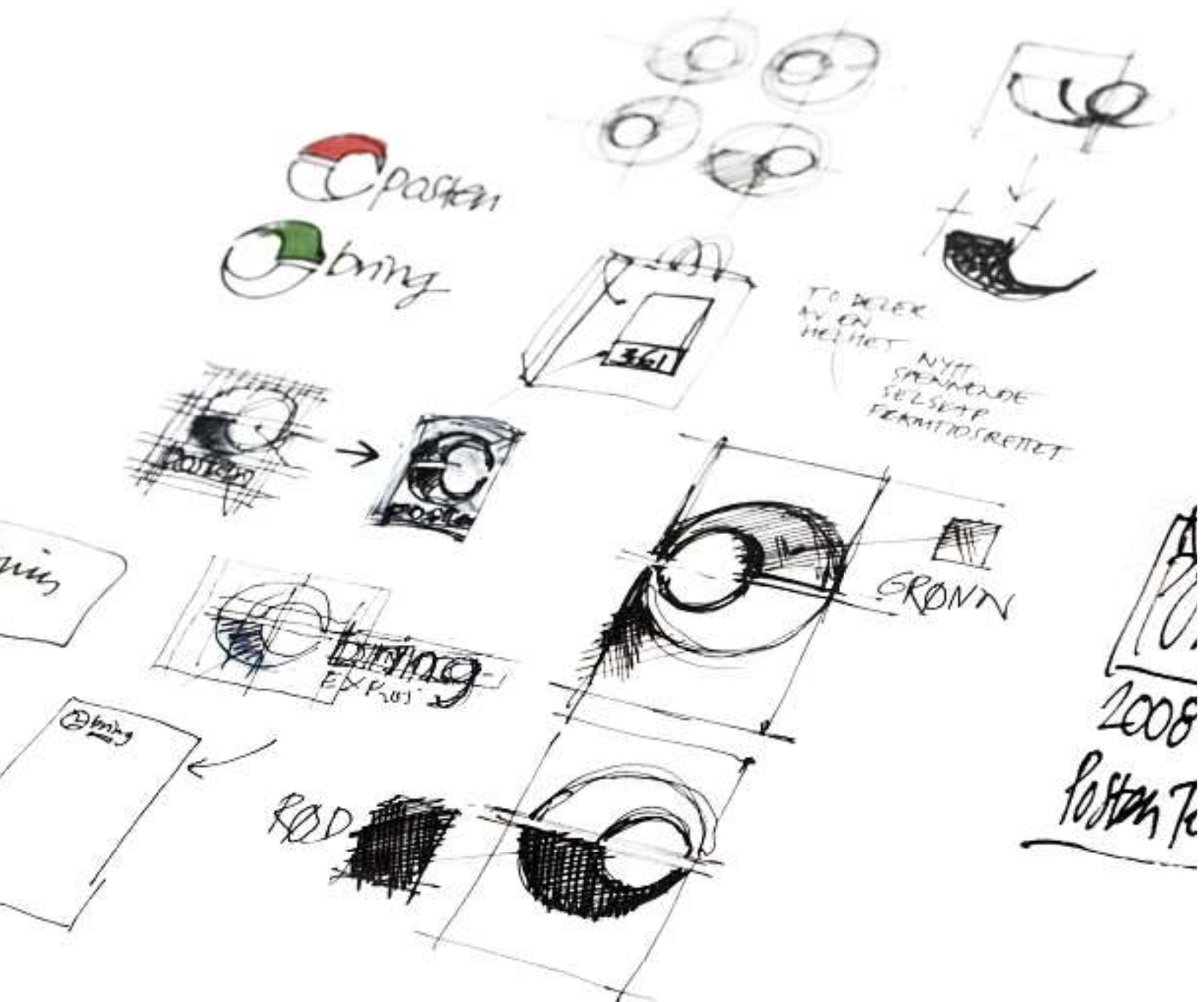
Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet, i den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet, kontantstrømmene og endringer i egenkapitalen i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 28. mars 2009
ERNST & YOUNG AS

Jan Wærum Svendsen
Statsautorisert revisor

POSTEN NORGE AS

0001 Oslo

Telefon: 23 14 90 00

Telefaks: 23 14 80 25

Kundehenvendelser: 810 00 710

Internett: www.posten.no

